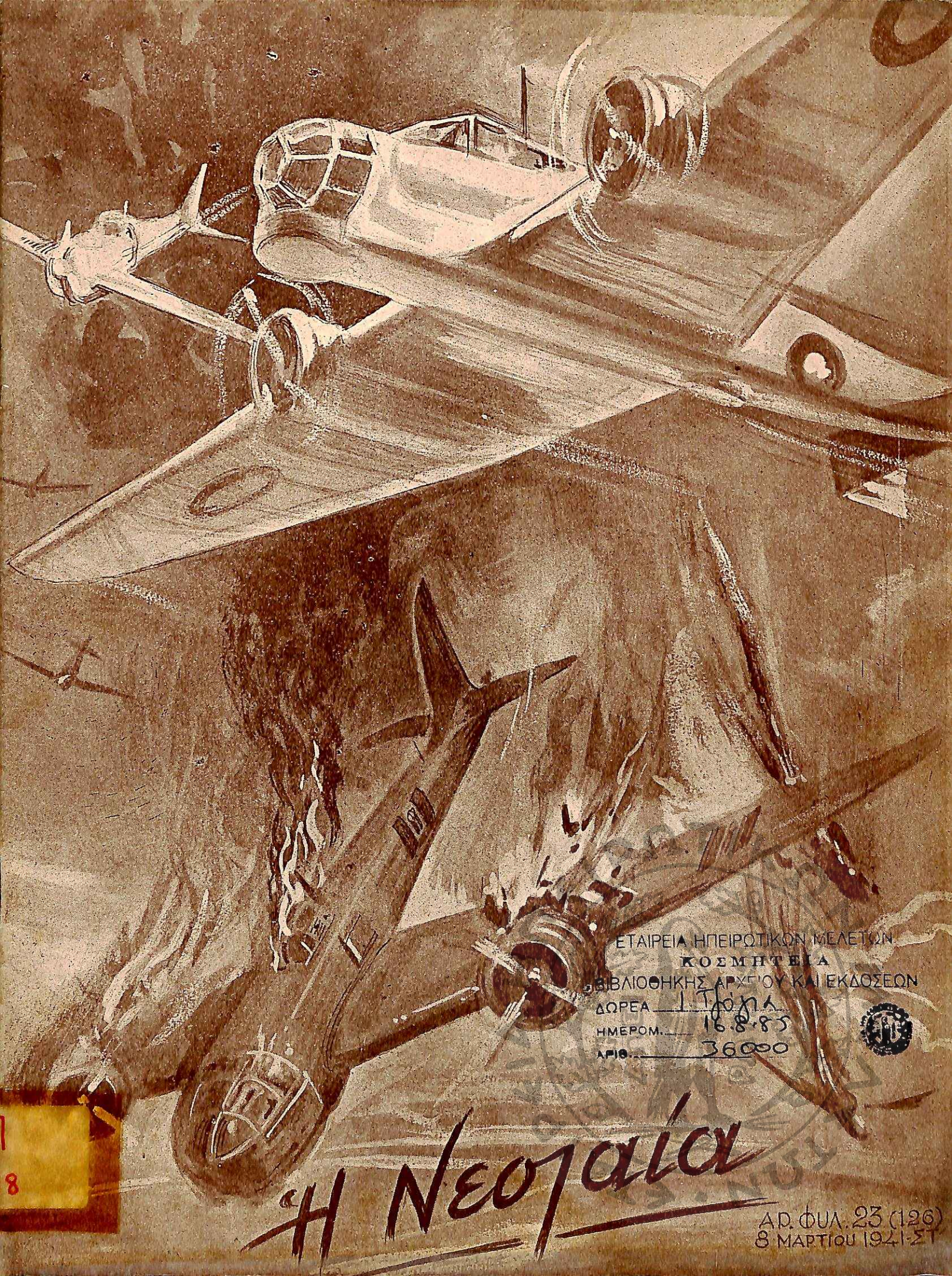

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΗΓΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 1 Τόμ. Α
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85
ΑΡΙΘ. 36000

Η Νεοταία

ΑΡ. ΦΥΛ. 23 (126)
8 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941-ΣΤ

1
8

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΕΤΟΣ Γ' - ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ ΑΘΗΝΑΙ		ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ	
ΓΡΑΦΕΙΑ: Δ/Σ ΕΩΣ. ΣΥΝΙΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ Οδός Λεωφόρου 19		ΕΤΗΣΙΑ (Εσωτερικού) Δρ 160 - 200 ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 80 - 100 ΤΡΙΜΗΝΟΣ » 40 - 50	
Αριθ. Τηλεφ. Διευθύνσεως 32-094 » Διευθυντού Συντάξεως 34-425 » Τυπογραφείου 593-330		ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λιρ Άγγλιας 1 » Αμερικανικής Δολ 6 » Αιγυπτιακού Λιρ 1	
ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικόν «ΝΕΟΛΑΙΑ» Οδός Λεωφόρου 19		Διά Νηυικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου (Δημούς Κοινοτήτας) Σχολικός Έφορος και Επιχειρήσεις εν νέει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300	
Αριθ. Τεύχ. 23-8 Μαρτίου 1941 ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ		ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»	

ΑΙ συνδρομαί ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνός

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὰς βραβευθείσας σχολικὰς ἐκθέσεις ὑπὸ τῶν Ταχ. Ταμιευτηρίων

Πῶς ἡμπορεῖ νὰ κάμῃ οἰκονομία ἓνα παιδί
καὶ διατὶ τὴν κάνει.

Τὸ πνεῦμα τῆς οἰκονομίας, τὸ ὁποῖον εἶναι σχεδὸν ἔμφυτον εἰς τοὺς ἀνθρώπους, δὲν ἡμπορεῖ παρὰ νὰ ἐπιδράσῃ καὶ εἰς τὰ παιδιά. Ἐνα παιδί διὰ νὰ κάμῃ οἰκονομίαν, δηλαδή νὰ κάμῃ συνάθροισι χρημάτων, πρέπει νὰ παύσῃ τὴν ἄσκοπον σπατάλην τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα τοῦ δίδουν καὶ νὰ τὰ φυλάξῃ. Τὴν οἰκονομίαν αὐτὴ τὴν κάνει διότι τὰ λίγα αὐτὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα ἔχει μαζεύσει, ἡμπορεῖ νὰ τὰ βάζῃ εἰς ἓνα Ταμιευτήριον καὶ ἐκεῖ σὺν τῷ χρόνῳ μὲ τὸν τόκον θὰ αὐξηθοῦν καὶ θὰ τοῦ δώσουν εἰς ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα ἓνα σημαντικὸν ποσόν. Τὸ ποσόν

αὐτὸ θὰ τοῦ χρησιμεύσῃ εἰς τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ ἢ διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς σπουδὰς τοῦ ἢ διὰ νὰ βοηθήσῃ ποικιλοτρόπως τὴν οἰκογένειάν τοῦ εἰς δυσκόλους στιγμὰς.

Τὰ χρήματα ποὺ βάζει εἰς τὸ Ταμιευτήριον, τὰ ἀποταμιεύει· δηλαδή ὅταν λέγωμεν ἀποταμιεύει ἐννοοῦμεν τὸ περισσεύμα τὸ ὁποῖον βάζει κάθε ἄτομον εἰς τὸ Ταμιευτήριον, ἀφοῦ προηγουμένως χαλάσῃ ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα διὰ νὰ καλύψουν τὰς ἀνάγκας τοῦ. Ἐνεκα τούτου καθιερώθη ὑπὸ τῶν πεπολιτισμένων λαῶν ἡ ἐορτὴ τῆς Ἀποταμιεύσεως.

Ἐν Μεσοβουνίοις τῇ 31 Ὀκτωβρίου 1939.

Παναγῆς Ραυτόπουλος
Τάξις Β' Ἡμιγυμνασίου

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΙΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝΤΟΚΩΣ ΠΡΟΣ 4% ΕΤΗΣΙΩΣ

Ἐσωτερικοῦ ἀπὸ δραχ. 1 ἕως 100.000.—

Ἐξωτερικοῦ » 1 » 500.000.—

Κεφάλαιον καταθετῶν Δραχ. 3.760.000.000.—

Πᾶς κάτοικος τῆς Ἑλλάδος Ταμιευτήριον δύναται νὰ ἐνεργῇ καταθέσεις καὶ ἀναλήψεις εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομεῖα τοῦ Κράτους καὶ δι' ὅλων τῶν ἀγροτικῶν διανομῶν. Οἱ τόκοι τῶν ἀποταμιευομένων ποσῶν κεφαλαιοποιοῦνται κατ' ἔτος καὶ ἀνατοκίζονται. Τὸ 1/3 τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τῶν καταθέσεων, ἤτοι δραχ. 33.500, δὲν κατάσχονται εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν. Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον διαθέτει ἐιδικούς καλλιτεχνικούς κουμπιράδες, πωλουμένους εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομικὰ Γραφεῖα τοῦ Κράτους. Ὅταν ἔχετε ἓνα κουμπιρά δύνασθε νὰ ἐξυπηρετήσετε κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὰς οἰκονομίας σας, διότι συνηθίζετε εὐκολώτερα τὴν ἀποταμίευσιν.

«H Neofania»

ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΜΗΝΕΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

Τὴν αὐγὴν τῆς 28 Ὀκτωβρίου, τὴν φοβερὰν καὶ ἱστορικὴν ἐκείνην ὥραν, ὅταν ἐθρόντησεν ὁ ὄρυμαγδὸς τοῦ Ἄρεως, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔλαθε μίαν ἀπόφασιν θανάτου. Τὸ «ὄχι», ποὺ ἀπεκρίθη ὁ πολὺκλαυστος Ἀρχηγὸς πρὸς τὸν ἀνόσιον ἐπιδρομέαν, τὸ ἐπαγέλασθαι τὴν ἰδίαν στιγμὴν τὰ χεῖλη ὄλων τῶν Ἑλλήνων, δίχως κανένα ὑπολογισμόν, δίχως κανένα ἀναμέτρημα τῶν συνεπειῶν. Ἡ ἱστορία τὸ κατέταξεν ἤδη δίπλα εἰς τὸ «μολὼν λαθεῖ» τῶν τριακοσίων τοῦ Λεωνίδα, δίπλα εἰς τὸ ὑψηλὸν δράμα τῶν «Ἐλευθέρων Πολιορκημένων», ὅπως μᾶς τὸ ἐζωντάνευσεν ὁ Ποιητής:

«Εἶν' ἔτοιμα στὴν ἄσπονδῃ πλημμύρᾳ τῶν ἀρμάτων
δρόμο νὰ σχίσουν τὰ σπαθιά, κι' ἐλεύθεροι νὰ μείνουν
ἐκεῖθε μὲ τοὺς ἀδελφούς, ἐδῶθε μὲ τὸ χάρο».

Ποῖος ἡμποροῦσε νὰ πιστεύσῃ τότε κατὰ τὰς πρώτας ὥρας τῆς θανασίμου πάλης ἐναντίον τοῦ πανισχύρου ἔχθρου εἰς τὴν νίκην; Καὶ ποῖος θὰ ἐτόλμα εἰς τὰς πρώτας ἐκείνας ὥρας νὰ ἱσχυρισθῇ ὅτι ὁ κεραυνοβόλος πόλεμος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐκίνησαν θριαμβευτικῶς αἱ μηχανοκίνητοι φάλαγγες τοῦ ἐπιδρομέως, θὰ μετεβάλλετο ἐντὸς δύο μόνον ἐβδομάδων εἰς ἐπινειδιστὸν φυγὴν; Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν βοήθειαν τῆς ὕβρισιμένης Παναγίας, μὲ τὴν εὐλογίαν τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων, ποὺ ἐδημιούργησαν τὴν μικρὰν αὐτὴν καὶ πανεύμορφον Πατρίδα—τὴν ἀγιωτέραν καὶ τὴν πλέον βασανισμένην τῶν πατρίδων τῆς γῆς—ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὤρμησεν ἀκάθεκτος εἰς τὸν ἀγῶνα. Μία μαύρη νεφέλη καμάτου καὶ τρόμου ἐσκέπαζε τότε, πρὸ τετραμήνου, τὴν Εὐρώπην καὶ τὸν κόσμον ὁλόκληρον. Μεγάλοι καὶ μικροὶ λαοὶ εἶχον ὑποκύψει χωρὶς καμμίαν ἀντίστασιν εἰς τὴν βίαν. Οἱ βωμοὶ τῆς Ἐλευθερίας εἶχον περιφρονηθῇ καὶ ἀντραπή. Ἡ «σύνεσις» μιᾶς κτηνώδους ὀλοφροσύνης εἶχε παντοῦ σχεδὸν ἐπικρατήσει. Ἀλλ' ἔξαφνα, ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δέους καὶ τοῦ ζόφου, ἔλαμψεν εἰς τὴν εὐλογημένην αὐτὴν γῆν διὰ μίαν φορὰν καὶ πάλιν ἡ λαμπὰς τοῦ ἀνεσπέρου φωτός. Ἡ λαμπὰς τῆς Ἰδέας καὶ τῆς Ἐλευθερίας. Εἰς τὸ ἄκουσμα «ὁ οὐρανὸς καμάρωνε κι' ἡ γῆ χειροκροτοῦσε». Εἰς τὸ ἄκουσμα οἱ δοῦλοι ἐσκίρτησαν καὶ ἀνέστησαν τὰ δεσμά των, οἱ περιδεῖς ἀνεθάρρυσαν, οἱ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι ὅλης τῆς γῆς συνεσπειρώθησαν μὲ νέον σφρίγος καὶ νέαν ἀλκὴν περὶ τὴν σημαίαν τῆς Ἐλευθερίας. Ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῆς μικρᾶς Ἑλλάδος ἠντλήσεν ὁ κόσμος τὸ θάρρος καὶ τὴν θέλησιν μιᾶς καλλιτέρας Αὔριοι, ἀπηλλαγμένης ἐπιβουλῶν καὶ κατακτῆσεων. Καὶ τὸ ὄνομά της ἔγινε σύμβολον, σημαία καὶ σύνθημα δι' ὅλους τοὺς τυραννουμένους, δι' ὅλους τοὺς ἀδικημένους, δι' ὅλους τοὺς ἀπληγισμένους τῆς γῆς.

Ἐκτοτε ἐπέρασαν τέσσαρες μῆνες. Τέσσαρες μῆνες ἀδιακόπου ἀγῶνος, θυσιῶν καὶ θριάμβων. Νὰ τοὺς ἀ-

ριθμήσωμεν; Εἶναι μάταιον. Εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἔθνους ἔχουν γραφῇ μὲ τὸ εὐγενέστερον αἷμα τοῦ κόσμου, μὲ γράμματα ποὺ δὲν σβήνουν ποτέ. Νὰ τοὺς περιγράψωμεν; Ἀλλὰ ποῖος θὰ ἡμπορέσῃ νὰ δώσῃ πιστὴν τὴν εἰκόνα τοῦ ὑψηλοῦ ἡρωικοῦ ἔπους, ποὺ γράφεται ἡμέραν καὶ νύκτα ἀπὸ τεσσάρων μηνῶν εἰς τὰ βουνὰ τῆς Ἀλβανίας μὲ τὸ αἷμα τῶν γενναιοτέρων παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ κρατῇ εἰς αἰῶνας αἰῶνων τὴν ἀνθρωπότητα εἰς εὐλαβὴ κατάνυξιν; Οἱ Ἑλληνες στρατιῶται ἐδείχθησαν ἄξιοι τῆς εὐκλεεστερας ἱστορίας τοῦ κόσμου—τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς. Μᾶς ἔδωσαν τὴν βεβαιότητα διὰ τὴν συνέχισιν τῆς παραδόσεως, τὸ μέτρον τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς νέας γενεᾶς, τὴν ἀνέκφραστον ἀγαλλίασιν τῆς νίκης. Καὶ ἀπέδωσαν εἰς ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα τὴν πίστιν εἰς τὰς αἰωνίας ἀξίας τῆς ζωῆς, τὴν πίστιν εἰς τὴν δύναμιν τῆς ἰδέας ἐναντίον τῆς ὕλικης βίας, τὴν πίστιν ἀκόμη εἰς τὴν ἰσχὺν τοῦ δικαίου. Ἡ τετράμηνος νικηφόρος πάλη των ὑπῆρξε βάπτισμα ἐξαγνισμού δι' ὅλους τοὺς ὀλιγοπίστους, δι' ὅλους τοὺς ἀδιαφόρους, δι' ὅλους ὅσοι ἦσαν ἔτοιμοι νὰ πωλήσουν τὰ πρωτοτόκια τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας ἀντὶ τοῦ ἀξιοδακρύτου πινακίου φακῆς. Καὶ μαζὶ μὲ αὐτοὺς τοὺς προμάχους τῆς πατρίδος ὁ ἄμαχος πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος καρτερικῶς, πειθαρχικῶς καὶ πάντοτε ἔτοιμος δι' ὅλας τὰς δοκιμασίας, μίαν μόνον σκέψιν εἶχε καὶ ἔχει: τὸ Μέτωπον. Καὶ μίαν μόνην φροντίδα: τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν ἀπαραίτητων μαχητῶν τῆς Ἀλβανίας. Καὶ μίαν καὶ μόνην δέησιν ἀναπέμπε πρὸς τὸν Ὑψιστον: τὴν ἐκ βαθέων δέησιν διὰ τοὺς πολεμιστὰς καὶ διὰ τὴν Νίκην τὴν τελειωτικὴν.

Ἐπειτα ἀπὸ τεσσάρων μηνῶν ἀγῶνας καὶ νίκας ὁ πόλεμος συνεχίζεται πάντοτε εἰς τὴν ἀγριωτέραν καὶ τὴν πλέον ἄξενον περιοχὴν τῆς Βαλκανικῆς, ἴσως δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης ὁλοκληρῶς, ὑπὸ συνθήκας τῶν ὁποίων τὰς δυσχερείας κανεὶς δὲν δικαιούται νὰ ὑποτιμᾷ. Οὐδεὶς ἄλλος στράτός εἰς τὸν κόσμον θὰ κατάρθωνε νὰ τὰς ἀντιμετωπίζῃ μὲ ὅσιν ὁ Ἑλληνικὸς ἀδάμαστον ἀποφασιστικότητά καὶ ἀκατάβλητον σθένος καὶ ὀρμητικότητά, ἡ ὁποία δὲν ἐγνώρισεν ποτέ καὶ οὔτε θὰ γνωρίσῃ καμμίαν ὕφεσιν. Ἐκεῖ ἐπάνω εἰς τὰ Ἀλβανικὰ βουνὰ «δὲν τοὺς βαραίνει ὁ πόλεμος, ἀλλ' ἔγινε πνοὴ τους». Ἐγίνεν ἡ μεγαλοδύναμος πνοὴ ποὺ θὰ σάρωσῃ τὸν ἀνάνδρον ἐπιδρομέαν. Καὶ ἔγινεν ἡ κραταῖα πίστις ὄλων τῶν Ἑλλήνων ποὺ θὰ μᾶς δώσῃ τὴν ὀριστικὴν νίκην καὶ τὴν συντριβὴν τοῦ θεοστυγοῦς ἐχθροῦ. Δι' αὐτὴν καμμία δοκιμασία καὶ καμμία θυσία δὲν θὰ εἶναι μεγάλη. Καὶ δι' αὐτὴν ἡ Ἑλλάς ὁλόκληρος ζῇ καὶ παλαίει καὶ θ' ἀγωνισθῇ ἕως τὴν στιγμὴν ποὺ θ' ἀντηχήσῃ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ βουνὰ καὶ τὰ Ἑλληνικὰ ἀκρογιάλια τὸ σάλπισμα τοῦ θριάμβου—τοῦ ἐνδοξοτέρου θριάμβου τῶν αἰώνων.

* Η ΝΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΗ ΜΑΣ *

Γράψαμε σέ προηγούμενο φύλλο για την αίσιοδοξία, που επικρατεί μεταξύ των αδαμάτων πολεμιστών του μετώπου, και την αυτοπεποίθησή τους για τη Νίκη και τον τελικό θρίαμβο. Για τους ήρωικούς υπερασπιστές της ελληνικής πατρίδος δεν υπάρχει άλλος αντικειμενικός σκοπός: Νά ριχθούν οι Ίταλοι στη θάλασσα, παίρνοντας το μπάνιο τους στην Άδριατική, διά ν' απαλλαγεί έτσι η Ελλάδα από ένα τόσο κακό, ύπουλο, ανάνδρο και άπιστο γείτονα!

Άγνωστος πολεμιστής, που τὰ γράφοντά του διερμηνεύουν άσφαλώς τὸ φρόνημα τοῦ Ἑλλήνος στρατιώτου τοῦ μετώπου, μᾶς γράφει σὲ μιὰ πραγματικά ὠραία καὶ χαρακτηριστική ἐπιστολή του:

«Οἱ Ίταλοί, ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τὶς γνωστὲς ἀντεπιθέσεις τους, ποὺ κατὰ φερὰν μόνον νὰ σπάσουν γιὰ τὰ καλά τὰ μοῦτρα τους, ἀποφασίζουν κάπου κάπου νὰ ξεμυτίσουν ἀπὸ τὰ ὅχουρά τους καὶ νὰ κάμουν κι' αὐτοὶ τὴν «ἐπίθεσι» τους. Τώρα τελευταία, στίς ἐπιθετικές τους αὐτὲς ἐξορμήσεις, μεταχειρίζονται τὴν πολεμικὴ ἰαχὴ «πριμαθέρα ἄ νόϊ». Εἶναι τὸ νέο «σύνθημα» ποὺ ἔδωκε στοὺς Ίταλοὺς ὁ τελευταῖος λόγος τοῦ φαυλοφρόνου τοῦ «Παλάτσο Βενέτσια» καὶ ποὺ σημαίνει, καθὼς ξέρετε: «ἡ ἀνοιξὶς εἶναι δική μας».

Μπορεῖ, λοιπόν, ἡ ἀνοιξὶς νὰ εἶναι

δική τους, ὅπως καὶ τὰ σπασμένα μοῦτρα ἐπεῖτα ἀπὸ κάθε ἐπίθεσι εἶναι δικά τους. Ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ ξέρουν ὅτι, ἂν «ἡ ἀνοιξὶς εἶναι δική τους», γιὰ μᾶς ὁ χρόνος δλόκληρος εἶναι δικός μας. Δικός μας καὶ ὁ χειμῶνας, δική μας καὶ ἡ ἀνοιξὶς, δικό μας καὶ τὸ καλοκαίρι, δικό μας καὶ τὸ φθινόπωρο. Δικά μας ὅλα. Δικά μας κι' αὐτά, ὅπως δική μας κι' ἡ Νίκη, κι' ἡ Δόξα κι' ἡ Τιμὴ. Οἱ Νίκες δὲν κατακτώνται μὲ τὶς ἐποχές, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀνδρεία, τὴν ἀποφασιστικότητα, τὴν πίστι, τὴν αὐταπάρνησι, τὴν αὐτοθυσία!

Οἱ Ίταλοί μποροῦν νὰ λέν ὅ,τι θέλουν. Μποροῦν νὰ ξεφωνίζουν τὸ «πριμαθέρα ἄ νόϊ». Μὰ ἐμεῖς βροντοφωνοῦμε μὲ ὅλη μας τὴν ψυχὴ πὼς ἡ Νίκη εἶναι δική μας». Ἡ Νίκη, ποὺ θὰ τὴν κατακτήσουμε μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴ θέλησι τοῦ Βασιλιά μας, μὲ τὴν καθοδήγησι τῆς κυβερνήσεως καὶ τῶν ἡγετῶν μας, μὲ τὶς εὐχὲς τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Διαβάσαμε καὶ ξαναδιαβάσαμε τὶς γραμμὲς αὐτὲς ποὺ περικλείουν, ἀληθινά, ὅλη τὴν πίστι τοῦ Ἑλλήνος στρατιώτη στὸν ἀγῶνα του. Πολεμáει, γιὰτὶ ξέρεῖ πὼς κάνει ἓνα πόλεμο δικαίῳ καὶ ἱερῷ. Χύνει τὸ αἷμα του γιὰτὶ πιστεύει πὼς δὲν μπορεῖ νὰ χυθῇ ἀνθρώπινο αἷμα γιὰ σκοπὸ ἱερώτερο καὶ δικαιοῦτερο. Δίνει τὴ ζωὴ του θυσία στὸν βωμὸν τῆς ἐλευθερίας γιὰ-

τὶ ξέρεῖ πὼς δὲν ὑπάρχει ὠραιότερος καὶ τιμιώτερος θάνατος. Καὶ γι' αὐτὸ τίποτε δὲν τὸν φοβίξει: Τὰ πολεμικά ξεφωνητὰ τοῦ ἐχθροῦ τὸν κάνουν νὰ γελάῃ οἱ φανεραρισμοὶ τοῦ ψευδοκαίσαρος τῆς Ρώμης τὸν διασκεδάζουν καὶ τοῦ δίδουν τὰ θέματα τῆς ψυχολογίας, οἱ ἀντεπιθέσεις τοῦ ἀνέχθουν τὰ αἵματα καὶ τὸ «ἐμπρός» τοῦ χαρίζεῖ τὴν ὀρμητικότητα καὶ τὴν Νίκην. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς νικά καὶ προχωρεῖ ἐμπρός, πάντα ἐμπρός μέχρι τῆς τελικῆς ἐπικρατήσεως.

Μὰ ἂν τὸ ἠθικὸ τοῦ στρατοῦ μας εἶναι ὄριστο, ἂν ἐκεῖ ψηλά στὰ χιονισμένα βουνά τῆς Ἀλβανίας οἱ στρατιῶταί μας γράφουν μὲ τὸ αἷμα τους τὶς ἡρωικότερες σελίδες τῆς ἱστορίας μας, ἔδω στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας, στὸν ἀμαχο πληθυσμὸ ἐπικρατεῖ πάντοτε ὁ ἴδιος ἐνθουσιασμός, ἡ ἴδια αὐτοπεποίθησις, ἡ ἴδια πίστις γιὰ τὴν νίκη καὶ τὸν τελικὸ θρίαμβο...

«Ὅλοι μας ζοῦμε σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα αἰσιοδοξίας γιὰ τὴν ἔκδοσι τοῦ ἀγῶνος. Ἀπὸ τὸ μικρὸ παιδάκι τῶν τεσσάρων χρόνων, ποὺ σιγοτραγουδᾷ τὸ «Κορόϊδο Μουσολίνι» καὶ νεῖς σὰς δὲν θὰ μείνῃ», τὸ μεγαλύτερο παιδάκι, ποὺ πιστεύει πὼς πολλὴ γρηγορὰ θὰ διώξουμε τοὺς Ίταλοὺς, τὸν ἐφηβο μέχρι τοῦ ὀρίμου ἀνδρός, ὅλοι μας ζοῦμε μὲ τὴν πίστι τῆς Νίκης καὶ τὸν θρίαμβον τῶν ἑλληνικῶν ὅπλων.

Δὲν βλέπουμε ἔδω κάτω παρὰ τὸν πόλεμο. Τὸν πόλεμο ποὺ θὰ σημάνῃ τὴν ἐπικύρωσι τῆς ἀνεξαρτησίας μας, θὰ πραγματοποιήσῃ τὴν θέλησίν μας νὰ ζήσουμε ἐλεύθεροι μέσα στὸ σπίτι μας, σὰν ἓνας λαὸς ἐλεύθερος, μὰ καὶ πειθαρχημένος, ποὺ ξέρεῖ νὰ γράφῃ μὲ τὴν θεληματικότητα καὶ ἀποφασιστικότητά του τὰ πεπρωμένα του. Καὶ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας εἶναι ἐστραμμένα στὸ μέτωπο. Οἱ παλμοὶ τῆς καρδιάς μας κτυποῦν ρυθμικά ἀπὸ στοργὴ γιὰ τοὺς ἡρωικοὺς πολεμιστὰς. Καὶ τὰ χέρια μας κινῶνται γρηγορὰ καὶ παραγωγικά, σὰν μιὰ μικρὴ βοήθεια στὸ ἔργο τους. Τίποτε δὲν μᾶς πτοεῖ. Ἡ αἰσιοδοξία μας, ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴν ψυχὴν μας τὴν ἀτσάλωμένη ἀπὸ τὴν γιγάντεια θέλησίν μας νὰ νικήσουμε καὶ τὰ στρατιωτικὰ κατωρθώματα εἶναι τέτοια, ποὺ δὲν βλέπουμε παρὰ τὸν θρίαμβο. Τίποτε δὲν θὰ δειλιάσῃ κι' ἐμᾶς ὅπως κι' ὅλους τοὺς πολεμιστὰς. Τίποτε δὲν θὰ συγκρατήσῃ τὴ δική τους ὀρμή, ὅπως καὶ τὴ δική μας ἀπόφασιν ν' ἀγωνισθοῦμε δίπλα τους γιὰ τὴ Νίκη. «Ὅ,τι καὶ νὰ συμβῇ, εἴμαστε ἔτοιμοι νὰ τὸ ἀντιμετωπίσουμε μὲ καρδιά καὶ μὲ γενναϊότητα. Κάθε ἐπιβουλὴ θὰ συντριβῇ στὰ στήθη μας. Κάθε θύελλα θὰ σπάσῃ στὴν γρανιτῶδη μας ἀπόφασιν νὰ τὴν ἀντιμετωπίσουμε. Εἴμαστε ἔτοιμοι γιὰ κάθε θυσία, μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης ποὺ στὸ τραπέζι τῆς εἰρήνης ἡ Ἑλλάς θὰ ὑπαγορεύσῃ τοὺς ὅρους τῆς.

A. K. M.

Φανταράκια κάπου εἰς τὸ μέτωπον.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

Καὶ χωρὶς νὰ σὰς τὸ ὑποδείξω, εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ σταθῇτε σήμερα μὲ συγκίνησι, μὲ σεβασμὸ καὶ εὐλάβεια μπροστὰ στὴ Σελίδα τῆς Τιμῆς, ποὺ ἀνοίγει ἀπὸ τὸ σημερινὸ τοῦ φύλλο τὸ περιοδικὸ μας, εἰς μνήμην τῶν συναγωνιστῶν σας Φαλαγγιτῶν, ποὺ ἔπεσαν μαχόμενοι ἡρωικά ὑπὲρ Πατρίδος.

Ἡ Σελίδα αὕτη εἶναι μιὰ λευκὴ καὶ ψηλὴ μαρμάρινη Στήλη, ἐπάνω στὴν ὁποῖαν τὸ ἱερὸ χέρι τῆς Πατρίδος χαράζει τὰ τιμημένα ὀνόματα τῶν νεαρῶν ἡρώων. Δίπλα σ' αὐτὴν ἄλλες στήλες, οἱ στήλες ποὺ ὑψώνουν μὲ τὴ θυσία τους καὶ μὲ τὴ ζωὴ τους οἱ ἄλλοι ἡρωικοὶ πολεμιστὰί μας, καὶ μαζί μ' αὐτοὺς καὶ οἱ ἄλλοι ἀφανεῖς ἥρωες — γέροι, γυναῖκες καὶ παιδιὰ —, οἱ ὅποιοι, ἂν καὶ ἀπόλεμοι, καταθέτουν καὶ αὐτοὶ τὸ αἷμα τους καὶ τὴ ζωὴ τους στὸν βωμὸ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος. Καὶ πάνω στίς στήλες αὐτὲς στερεώνεται καὶ κτίζεται τὸ νέο λαμπρὸ οἰκοδόμημα δόξης καὶ πολιτισμοῦ, ποὺ ἀνεγείρει μὲ τὸν ἱερὸ σημερινὸν ἀγῶνα τῆς ἡ Φυλῆς μας.

Ἀς σταθοῦμε σήμερον σὲ στάσι προσοχῆς μπροστὰ στὴ Στήλῃ τῶν ἀδελφῶν μας Φαλαγγιτῶν καὶ ἄς ὑψώσουμε τὴν ψυχὴ μας σὰν λαμπάδα ποὺ θὰ καίῃ πάντα μπροστὰ τους, λαμπάδα προσευχῆς καὶ λατρείας.

Κυττάξετε τὶς φυσιογνωμίες τους. Μερικὲς κρατοῦν τὸ χαμόγελο τῆς χαρᾶς. Ἀλλες ἀπεικονίζουν τὴν περηφάνεια, μὲ τὴν ὁποῖαν φοροῦν τὴν τιμημένη στρατιωτικὴ στολή. Μιὰ ἄλλη δεικνύει τὴν ψυχικὴν εὐγένειαν ποὺ προϋποθέτει ἡ ἀπασχόλησις μ' ἓνα πιστὸ σκυλί, ἀνάμεσα στὴ Φύσιν. Κι' ὅλες μαζί ἀντανάκλουν τὴ σταθερὴ κι' ἀλύγιστη θέλησιν τῆς ψυχῆς τους, ποὺ τοὺς ὠδήγησε στὴ μεγάλη θυσία τους.

Αὐτὰ τὰ παιδιὰ, ποὺ ὡς χθὲς ἀκόμα, ἥσυχά καὶ γαλήνια, κρατοῦσαν τὸ βιβλίον τῆς μελέτης τους ἢ τὸ ἔργαλειό τῆς ἐργασίας τους, γιὰ νὰ καλλιεργήσουν τὸν

ἐσωτερικὸ τοῦς κόσμον καὶ ν' ἀντεπεξέλθουν στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς· αὐτὰ τὰ παιδιὰ, ποὺ στοὺς σχηματισμοὺς τῆς Ὀργανώσεως τῶν ἀπασχολοῦσαν κυρίως τὴ σκέψιν τους καὶ τὴν ψυχὴ τους στίς ὠραιότερες καὶ ὑψηλότερες πνευματικὲς καὶ καλλιτεχνικὲς ἀπασχολήσεις, σὰν προετοιμασία γιὰ τὴ μεγάλη προσπάθεια τῆς δημιουργίας τοῦ Γ' Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ· αὐτὰ τὰ παιδιὰ μόνον σὲ εἰρηνικοὺς ἀγῶνες εἶχαν ἀποδοθῇ ἕως χθὲς, ἀγῶνες γιὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς Γῆς, ἀγῶνες γιὰ τὴν Κοινωνικὴ Πρόνοια, ἀγῶνες γιὰ τὴν ἠθικὴν ἐξυγιάνσιν κι' ἐξύψωσιν· αὐτὰ τὰ ἴδια παιδιὰ, μόλις ἄκουσαν, διὰ τοῦ στόματος τοῦ μεγάλου Ἀρχηγοῦ καὶ Πατέρα τους, τὴν φωνὴ τῆς Πατρίδος, ποὺ καλοῦσε τὰ τέκνα τῆς νὰ υπερασπίσουν τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῆς, τ' ἄφησαν ἀμέσως ὅλα, καὶ βιβλία καὶ ἐργαλεῖα, καὶ πνευματικὲς καὶ καλλιτεχνικὲς ἀπασχολήσεις, καὶ κάθε ἀγῶνα ἑρηνικῆς προόδου καὶ πολιτισμοῦ, τὰ ὑπέταξαν ὅλα εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἱερὰν ἔννοιαν τῆς Πατρίδος, ἡ ὁποία καὶ τὰ περι-κλείει μέσα τῆς ὅλα αὐτά, καὶ ἔσπευσαν νὰ ἐκτελέσουν τὸ ὕψιστον Καθήκον.

Μὲ τὸ ἴδιο χαμόγελο τῆς χαρᾶς, ποὺ ἀπεικονίζουν οἱ φωτογραφίες τους, τὴν ἴδια περηφάνεια, τὴν ἴδια ψυχικὴν εὐγένεια, τὴν ἴδιαν ἀλύγιστη θέλησιν, ἔκαμαν τὸ καθήκον τους καὶ στὸ πεδίου τῆς μάχης, ὅπως τὸ εἶχαν κάμει καὶ στὸ πεδίου τῆς εἰρήνης. Καὶ ὅπως σ' αὐτὸ τὸ τελευταῖο εἶχαν προσφέρει ὅλη τὴ ζωτικότητά τους, ὅλην τὴν σωματικὴ καὶ ψυχικὴν ἰκμάδα τους, ἔτσι καὶ στὸν ἀγῶνα τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος, ὁλοκληρώνοντας τὴν πρόθυμην καὶ γενναίαν προσφορά τους, ἔδωσαν μαζί μ' ὅλα αὐτά καὶ τὸ αἷμα τους καὶ τὴ ζωὴ τους.

Εὐλογημένη ἡ ἱερὴ θυσία σας, ἡρωικά παιδιὰ! Κυττάζοντας τὶς ἀγαπημένες καὶ τιμημένες εἰκόνες σας, ποὺ ἀποτελοῦν διάφορες ἐμφανίσεις τῆς μιᾶς καὶ μόνῃς, κοινῆς, ἐνιαίας καὶ μοναδικῆς μορφῆς τῆς Ἑλληνικῆς Ψυχῆς, τὶς παίρνουμε μέσα μας καὶ τὶς ἀποτυπώνουμε βαθιά κι' ἀνεξόλεπτα πάνω στίς ψυχές μας. Δὲν θὰ σθῆσουν ποτὲ ἀπὸ κεῖ πάνω. Θὰ συγκλωνευθοῦν καὶ θὰ συνταυτισθοῦν μὲ τὶς ψυχές μας καὶ θὰ γίνουν πολῦτιμες κι' ἀστείρευτες ἠθικὲς δυνάμεις, ποὺ θὰ μᾶς ἐμπνέουν καὶ θὰ μᾶς ἐνισχύσουν πάντα στὸν δρόμον τοῦ Καθήκοντος.

Μ' ἐθνικοὺς χαίρετισμούς
Μελῆς Νικολαΐδης

ΗΡΩΪΣΜΟΙ ΠΟΥ ΦΤΑΝΟΥΝ ΤΟ ΘΡΥΛΟ

Ἐνα ὑπέροχο δείγμα ἀτομικοῦ ἡρωϊσμοῦ στὸν τωρινὸ μᾶς πόλεμον εἶναι τὸ κατωτέρω:

Ο ΛΟΧΙΑΣ ΜΕ ΤΑ 12 ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΑ ΤΟΥ

Ἐξέκρινε μὲ τοὺς 12 ἄνδρες του καὶ μὲ τὴ διαταγὴ νὰ ἀνιχνεύσῃ τὸ ἀπέναντι ὕψωμα. Σκοτάδι, βροχὴ καὶ ὀμίχλη πυκνότατη. Μὲ τέτοιον καιρὸ εἶναι φυσικώτατο νὰ χάνῃ κανένας τὸν προσανατολισμὸ καὶ ὁ λοχίας μὲ τοὺς ἄνδρες του σὲ λίγο εἶχαν παραπλανηθῇ. Ἀξαφὰ πέφτει μπροστὰ σ' ἓνα πολυβόλει. Δὲν χάνει καιρὸ, παρατάσσει τοὺς ἄνδρας του καὶ σὲ λίγα λεπτά ὁ χειριστὴς τοῦ ἐχθρικοῦ πολυβόλου ἦταν σκοτωμένος καὶ τὸ ἀποσπασμὰ μας κύριο τοῦ πολυβολείου. Αὐτὸ γιὰ τὸν λοχία καὶ τὸ ἀποσπασμὰ του ἦταν ἓνα ἀπλὸ ἐπεισόδιο καὶ ὅταν τελείωσε, τράβηξε τὸ δρόμον του συνεχίζοντας τὴν ἀνίχνευσιν ποὺ διετάχθη.

Καθὼς ὅμως προχωροῦσε ἀντελήφθη ἓνα σπιτάκι μοναχικὸ φωτισμένο. Ὁ λοχίας ἀνοίγει τὴν πόρτα καὶ βρίσκει ἀντιμέτωπος πρὸς 28 Ίταλοὺς ποὺ ζεσταίνονταν στὸ μικρὸ τζάκι τοῦ σπιτιοῦ. Δὲν τάχασαν ὅμως οὔτε ὁ λοχίας οὔτε οἱ ἄνδρες μὲ ὅλη τὴν

ὀπεροχὴ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ίταλῶν. Ἐπρότειναν ἀμέσως τὰ ὅπλα καὶ τοὺς διέταξαν νὰ παραδοθῶν. Οἱ Ίταλοι, εἴτε γιὰ αἰφνιδιάστηκαν, εἴτε γιὰτὶ νόμισαν πὼς ἐξω ἦσαν περικυκλωμένοι ἀπὸ ὀλόκληρα δικά μας τμήματα, ἀφῆκαν τὰ ὅπλα τους καὶ παρεδόθησαν. Οἱ στρατιῶτες μας τότε μετέφεραν τὰ ὅπλα ἐξω ἀπὸ τὸ σπίτι, ἐκλείδωσαν μέσα τοὺς αἰχμαλώτους καὶ ἀφίνοντας δύο σκοποὺς μονάχα νὰ τοὺς φυλάνῃ ἐσυνέχισαν τὴν ἀνίχνευσίν τους.

Ἐξαφὰ παρουσιάζεται μπροστὰ τους ἓνας Ἰταλὸς ἀξιωματικὸς ἀκολουθούμενος ἀπὸ ὀλόκληρη διμοιρία στρατιωτῶν καὶ ἓνα πολυβόλο, τὸ ὁποῖον χωρὶς χρονотριβὴν ἀρχίζει νὰ βάλλῃ ἐναντίον τῶν ἱδικῶν μας, οἱ ὅποιοι ἐσώθησαν ὡς ἐκ θαύματος ἀπὸ τὶς πρῶτες καταγιστικὲς ριπὲς του. Ἐπειτα ὁ μᾶς, ἀφοῦ ἔπεσαν πρηνεῖς, ὄρχισαν ἐκ τοῦ πλησίον νὰ βάλλουν μὲ χειροβομβίδας, τὰς ὁποίας εἶχαν πάρει ἀπὸ τοὺς ἐγκλείστους μέσα στὸ σπιτάκι αἰχμαλώτους.

Ἡ συμπλοκὴ αὕτη ἐκράτησε περίπου μισὴ ὥρα.

Ὁ λοχίας ἐπωφεληθεὶς τὴ μικρὴ διακοπὴ τοῦ πολυβόλου, ποὺ γινότανε ἡ ἀλλαγὴ τῆς ταινίας, σκοπεύει μὲ τὸ ὅπλον του τὸν ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικὸν καὶ τὸν ἀφίνει νεκρὸν. Αὐτὸ ἔγινε ἀφορμὴ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς Ίταλοὺς νὰ τραποῦν εἰς φυγὴν καὶ δέκα πέντε νὰ πετάξουν τὰ ὅπλα καὶ νὰ παραδοθῶν. Αὕτη ἀλλὰς τε ἦτο καὶ ἡ τελευταία ἀντίστασις τοῦ ὕψωματος, τὸ ὁποῖον ὁ λοχίας εἶχε σταλῇ νὰ ἀνιχνεύσῃ ἀπλῶς, διὰ τῆς ἀνδρείας του ὅμως καὶ τῆς εὐφυΐας του τὸ κατέλαβε.

Ὁ ἡρωικὸς λοχίας ἔσπευσε κατόπιν νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν μονάδα του ὅτι τὸ ὕψωμα κατελήφθη. Καὶ εἶναι γεγονός ὅτι ἐπὶ πολὺν ὥραν ἐφαίνετο ἀπίστευτον εἰς ὅσους ἤκουσαν τὸ καταπληκτικὸν αὐτὸ γεγονός. Ὅταν ὅμως τελικῶς διεπιστώθη ἡ ἀλήθεια, τότε ἐγένετο ἀμέσως τιμητικωτάτη πρότασις προαγωγῆς καὶ παρασημοφορίας ἐπ' ἀνδραγαθία τοῦ γενναίου λοχίου καὶ τῶν ἀνδρῶν τῆς ομάδος του.

Ἡ διμοιρία ἐδιώκυσε. Τὸ ποταμάκι δὲν ἦταν πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν γραμμὴ τοῦ πυρός, ἀλλὰ τὸ ἰταλικὸ πυροβολικὸ εἶχε ἐπισημάνει τὸν τόπο. Λίγο νὰ ἐξεμύτιζε κανεὶς, ἐδέχετο καταγισμόν ὀδίδων. Ἐπολεμοῦσαν οἱ ἄνδρες στὸ ἴδιό μέρος ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες. Εἶχαν σωθῇ καὶ τὰ ἀτομικὰ τρόφιμα. Κάτι ψιγούλα στὸ σασκιδίον εἶχαν μείνει. Ἀλλὰ στὸν πυρετὸ τῆς μάχης δὲν νοιώθει κανεὶς πολὺ τὴν πείνα. Μόνον ἡ δίψα αὐξάνει. Τὸ στόμα τῶν πολεμιστῶν ἔκαιε δόλοστον καὶ ἀπὸ τὴ μύτη ἔβγαίνει σὰν ἀχνὸς ζεματιστὸς ἡ ἀναπνοή.

Τὴν πιὸ παλιὰν ἐποχὴ, ποὺ οἱ σφαῖρες ἦσαν ἀπὸ μολύβι, οἱ πολεμιστὲς ἐπιτίλιζαν καμμιὰ σφαῖρα. Τὸ μολύβι ἐδρόσιζε τὸ στόμα. Τώρα οἱ σφαῖρες, νικηλωμένες, δὲν μποροῦν νὰ πιπιλιθοῦν.

Ἡ δίψα λοιπὸν ἠῤῥαξε ὅσῳ ἐπροχωροῦσαν ἡ ἡμέρα. Ἦτο ἀδύνατον νὰ περιμένουν ὡς τὸ βράδυ ποὺ θὰ λιγύστευε τὸ φῶς, γιὰ νὰ ἐφοδιασθοῦν μετὰ νερό ἀπὸ τὸ ποταμάκι.

Στὴν διμοιρία ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ἀγαπητοὺς καὶ πιὸ πρόθυμους ἦταν ὁ Γιάννης Μπ. Ἐξυπνὸ καὶ φιλότιμο νησιωτόπουλο. Καὶ οἱ πιὸ πολλοὶ καὶ στὴν διμοιρία καὶ στὸν λόχο καὶ σ' ὅλο τὸ σύνταγμα ἦσαν νησιῶται. Διατηροῦσαν τὸ θαλασσινὸ πνεῦμα στὴν μάχῃ τῆς στεριᾶς.

— Βρὲ παιδιά, ποῖος θὰ καθαντζάρῃ κατὰ τὸ ποτάμι; εἶπεν ὁ ἀνθυπολοχαγὸς διμοιρίτης.

Πολλοὶ εἶπαν «ἐγὼ». Ἀλλὰ ὁ Γιάννης ἐπέμενε περισσότερο. Καὶ δὲν ἐπέμενε μόνον, ἀλλὰ πρὶν πάρῃ τὴν ἀδεία ἀπὸ τὸν ἀνθυπολοχαγὸ, εἶχε κι' ὅλας φορτωθῇ τὰ παγούρια τῶν συναδέλφων του. Τὰ ἐπέρασε ἀπὸ τοὺς δύο ὤμους καὶ ἐστάθηκε ἐμπρὸς στὸν ἀνθυπολοχαγὸ εἰς προσοχήν. «Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ ἀ-

ναφέρω περὶ τὰ παγούρια ἐπ' ὤμου».

«Μάρς», εἶπε γελώντας ὁ ἀνθυπολοχαγός.

Φορτωμένος μετὰ καμμιὰ τριανταριά παγούρια ὁ Γιάννης Μπ. ἄφησε τὸν βράχο ποὺ ἦταν ταμπουργμένος καὶ ἄρχισε νὰ προχωρῇ σκυφτὰ κάτω πρὸς τὸ ποταμάκι. Οἱ ἄλλοι τὸν παρακολουθοῦσαν μετὰ συγκινητικὴ ἀγωνία. Πολλοὶ ἔκαναν τὸν σταυρὸ τους καὶ ἔλεγαν:

— «Παναγία μου, φύλαγέ μας τον».

Αὐτὸς ἐπροχωροῦσε πάντα σκυφτὰ.

Γερὸς νέος, εἶχε δεῖξει μεγίστην ἀντοχὴν σὲ ὅλα. Στὴν πορεία, στὴν πείνα, στὴν δίψα, πρόθυμος νὰ βοηθῇ ὅλους. Τὴν πρώτην ἡμέρα μετὰ τὸν κίνδυνον τῆς ζωῆς του εἶχε σηκώσει στίς γερὲς πλάτες του ἕνα τραυματία τῆς διμοιρίας του καὶ τὸν μετέφερε στὸ χειρουργεῖο, ἐνῶ οἱ ἴταλοι ἔβριχναν βροχὴ τῆς σφαίρας.

Ἦταν ἕνα πολὺ δύσκολο ἐγχείρημα, καὶ εἶχε ἐκθέσει σὲ βέβαιον κίνδυνον τὸν ἑαυτὸν, γιὰ νὰ σώσῃ τὸν συνάδελφό του τραυματία. Τώρα ἐξετίθετο σὲ μεγαλύτερον ἀκρότη κίνδυνον. Γιὰτὶ καὶ ἂν ἔφθανεν ὡς τὸ ποταμάκι σὺς καὶ ἐγέμιζε τὰ παγούρια, πάλι προβληματικὴ ἦταν ἡ ἐπιστροφή του. Οἱ συνάδελφοί του τῆς διμοιρίας ἐκρατοῦσαν τὴν ἀναπνοή. Τὸν ἔδλεπαν νὰ κατεβαίνῃ σιγὰ σιγὰ. Ἐσέρνετο πολλὲς φορὲς μετὰ τὴν κοιλιὰ. Κάποτε ἐπὶ τέλους ἐπλησίασε στὸ ποταμάκι. Τώρα τὸν εἶδαν νὰ πέφτῃ πρὸς τὸ ποτάμι καὶ νὰ γεμίξῃ τὰ παγούρια. «Υστερα αὐτὸς ἄρχισε νὰ ἀνεβαίνει καταπὰνω. Ἀλλὰ τώρα δὲν ἦταν εὐκόλο νὰ σκύβῃ πολὺ. Τὰ γεμάτα παγούρια τὸν ἐμ-

πύδριζαν. Ἐσῆκωνε καμμιὰ εἰκοσιπενταριά ὀκάδες καὶ ἦταν δύσκολο νὰ σέρνεται μετὰ τὴν κοιλιὰ. Ἡ ἀγωνία τῆς διμοιρίας αὖξανε. Πολλοὶ ἄρχισαν νὰ μετανοῶνουν καὶ πρὸ πάντων ὁ διμοιρίτης ἀνθυπολοχαγός.

— Ἄν πάθῃ τίποτα θὰ τῶν βάρος στὴν ψυχὴ μου, εἶπε σὲ μιὰ στιγμή.

Αὐτὴν τὴν ὥρα ἕνα τρομερὸ σφύριγμα ἀκούστηκε πᾶνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους καὶ ὁ κρότος ὁ δυνατὸς τοῦ ἰταλικοῦ κανονιοῦ. Καὶ ἄλλος κρότος καὶ ἄλλο σφύριγμα. Καὶ ἄλλοι κρότοι σχεδὸν συνεχεῖς. Οἱ ἴταλοι ἔχτυποῦσαν κατὰ τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ. Κάθε βολὴ ἐτίνασσε μεγάλους ὄγκους χρώματος. Καπνὸς πολὺς ἐσηκώετο καὶ ἔφθανε ἐπὶ τὴν διμοιρία ἡ ξυνὴ ἄχνα τῶν ἐκρηκτικῶν ὕλων, ποὺ εἶναι γεμάτες οἱ ὀδίδες. Ἐπεφταν οἱ ὀδίδες ἐκεῖ κατὰ τὸ ποτάμι καὶ πρὸς τὸ μέρος ποὺ εὕρισκετο ὁ καυμὸς ὁ Γιάννης. Τὸν εἶχαν ἰδῇ στὴν ἀρχὴ νὰ εἶναι πρὸς τὸ ποτάμι καὶ νὰ μὲν ἀκίνητος. Ὑστερα τὸν ἔχασαν.

— Ὅστε τὰ κοκκαλάκια του δὲν θὰ ἔμειναν εἶπε κάποιος. Τὰ μάτια δὲ τῶν πιὸ πολλῶν εἶχαν φουσκώσει. Ὑστερα τὸ κανὼν ἐσταμάτησε ἀπτότομα, νεκρικὴ σιγὴ διεδέχθη τὸν μεγάλο θόρυβο.

Τότε ὁ ἀνθυπολοχαγὸς εἶπε:

— Εἶναι ζήτημα τιμῆς νὰ μαζέψωμε τὰ λείψανά του. Αὐτὸς ἐθύσιάσθη γιὰ μᾶς. Ποῖος θὰ με ἀκολουθήσῃ; Εἶπαν ὅλοι πάλι, ἐγὼ, ἐγώ, ὅπως καὶ τὴν πρώτην φοράν ποὺ ἐπρόκειτο νὰ σταλοῦν γιὰ τὸ νερό. Ὁ ἀνθυ-

πολοχαγὸς ἐδιάλεξε δύο. Πατριώτες ἦσαν τοῦ Γιάννη καὶ φίλοι του. Καὶ ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν καὶ οἱ τρεῖς μετὰ τὴν μεγάλην προφύλαξιν σερνόμενοι ἢ σκύβοντες γιὰ νὰ φθάσουν ὡς τὸ ποτάμι. Ἦταν τὸ μέρος σκαμμένο ἀπὸ τὴν ὀδὶδες καὶ τίποτα δὲν ἐφαίνετο ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ στρατιώτη. Οἱ δύο συνάδελφοί του καὶ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς ἐπλησίασαν σ' ἕνα μέρος ποὺ τὸ χῶμα ἐφαίνετο πιὸ ἀνασηκωμένο. Καὶ ἔξαφνα εἶδαν κατὰ νὰ σαλεύῃ. Ἐπλησίασαν ἀκόμη. Ὁ ὄγκος τοῦ χρώματος ἀνεταράσσετο καὶ ἀνεσηκώετο. Πηδῶν κατὰ τὸν σωρὸν ὁ ἀνθυπολοχαγὸς καὶ οἱ δύο στρατιῶτες. Ὁ Γιάννης εἶχε τινάζει τὰ τελευταῖα χρώματα ποὺ τὸν εἶχαν σκεπάσει καὶ καθὼς εἶδε τὸν ἀνθυπολοχαγὸν τοῦ ρωτᾷ:

— Μὴν ἔπαθαι τίποτα τὰ παγούρια, κύριε ἀνθυπολοχαγέ;

Ἀλλὰ τὰ παγούρια καὶ ὁ Γιάννης δὲν εἶχαν πάθει τίποτα.

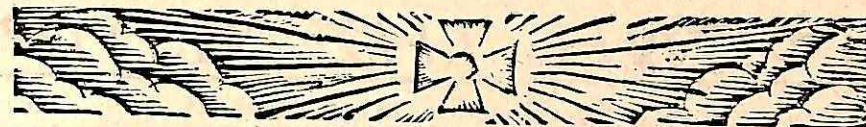
Εἶχε πέσει πρηνὴς μετὰ τὴν πρώτην βολὴν καὶ τὰ χρώματα τῶν ὀδίδων ποὺ ἔσκαζαν τριγύρω του τὸν ἐσκέπασαν. Ἐτοί ἔμεινε ὡς τὴν ὥρα ποὺ ἐσταμάτησαν οἱ ἴταλοι χωμένος αὐτὸς καὶ τὰ παγούρια στὸν ὄγκον τῶν χωμάτων.

Ἐπῆραν ὁ ἀνθυπολοχαγὸς καὶ οἱ δύο στρατιῶται ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ φορτίον, καὶ ὅλοι μαζί σερνόμενοι μετὰ τὴν κοιλιὰ ἐγύρισαν πίσω στὴν διμοιρία χαροῦμενοι γιὰ τὴν ἀνέλπιστη σωτηρία καὶ γιὰτὶ ἐπὶ τέλους οἱ ἄνδρες θὰ ἐξεδιψοῦσαν.

Κ. Φαλτάις

Τὸν εἶδαν νὰ πέσῃ πρὸς τὸ ποτάμι καὶ νὰ γεμίξῃ τὰ παγούρια.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

9^Η ΜΑΡΤΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Ἰωάννου α' 44—52)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν. Ἰκαὶ εὕρισκε Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολουθεῖ μοι. Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαῖδά, ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. Εὕρκει δὲ Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· Ὁν ἔγραψε Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὕρηκαμεν, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ· ἕκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· ἔρχου καὶ ἴδε. Ἐλθεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἰδὲ ἀληθῶς Ἰσραηλῆτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. Λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ· πόθεν με γινώσκεις; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὅντα ὑπὸ τὴν σκῆν ἐἶδόν σε. Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· Ραββί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἰπόν σοι εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς σκῆς, πιστεύεις; Μείζω τούτων ὄψει. Καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὅτι, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀπόστολος (Πρὸς Ἑβραίους ιδ' 1—10)

Ἀδελφοί, καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὅγκον ἀποθέμενον πάντα καὶ τὴν ἐπιπλοῦστον ἀμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς τρέχοντες τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα, ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χάρας ὑπέμεινε σταυρὸν, αἰσχύνῃς καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ κεκάθικεν. Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπερμενῆκατα ὑπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ κάμψῃτε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἐκλυόμενοι.

Οὕτω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἀμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι, καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοὶς διαλέγεται· υἱὲ μου, μὴ ὀλιγοῦρε παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. Ὁ γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, καστιγνὼν δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. Εἰ παιδεύει ὑπομένετε, ὡς υἱοὶς ὡμῖν προσφέρεται ὁ Θεός· τίς γὰρ ἔστι υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; Εἰ δὲ χωρὶς ἔστε παιδείας, ἥς μέτοχοι γεγόνασιν πάντες, ἀρὰ νόθοι ἐστέ καὶ οὐκ υἱοί. Εἰτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἰχομεν παιδεύτας καὶ ἐντροπέμεθα· οὐ πολλὰ μάλιστα ὑποταγησόμεθα τῷ Πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ἡρώων; Οὐ μὲν γὰρ πρὸς ὁλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαίδευον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Ἀπὸ τὴν πιὸ πάνω περικοπή τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου μποροῦμε νὰ βγάλουμε ἅπειρα διδάγματα. Λέγει μετὰ τῶν ἄλλων ὅτι οἱ χριστιανοὶ πρέπει νὰ λαμβάνουν ὡς παράδειγμα τοὺς ἀπείρους μάρτυρας τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, οἱ ὅποιοι ἔχοντες μέσα τοὺς τὸν ἐνθουσιασμόν τῆς πίστεως πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ θέλοντες νὰ τὸν μεταδώσουν εἰς ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερους κατέβαλλον πρὸς τοῦτο κάθε προσπάθεια καὶ μετὰ τὰ ἔργα τοὺς καὶ τὴ διδασκαλίαν τοὺς ἐγίνοντο κάθε μέρα τὸ πιὸ καλὸ παράδειγμα πρὸς μίμησιν. Αὐτοὶ βέβαια οἱ μάρτυρες καὶ ἄγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας μετὰ τὸ παράδειγμα τοὺς κατ' ὁμοίωσιν νὰ φέρουν σὴν χριστιανικὴν πίστιν ἀπείρους ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι προήρχοντο ἀπὸ κάθε φυλῆς τῆς γῆς, γιὰτὶ στὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν εἶναι δεκτοὶ ὅλοι, ἂν βέβαια πραγματικὰ δεχθῶν ὅλα τὰ παραγγέλματα καὶ τὰς ἐντολάς τῆς. Κι' αὐτοὶ ὅμως οἱ μάρτυρες ἔγιναν τέτοιοι ἔχοντες παράδειγμα μέγιστον τὸν Ἰδρυτὴν τῆς νέας θρησκείας, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὁ ὁποῖος σὰν υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ εἶχε ὅλα τὰ ἀγαθὰ, ἐν τούτοις θέλοντας νὰ σώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀπ' τὴν ἀμαρτίαν καὶ τὴν παγίδες τοῦ διαβόλου ἤλθε στὸν κόσμον καὶ ὑπέφερε κόπους, στερήσεις, εἰρωνεῖες καὶ χλευασμούς καὶ στὸ τέλος ἐβάδισε καὶ στὸ θάνατον πᾶνω στὸ σταυρὸ μετὰ τὴν πιὸ παραδειγματικὴ ἡσυχίαν.

Εἴπαμε ὅτι ἡ πιὸ πάνω ἀναφερομένη ἐπιστολὴ τοῦ Παύλου εἶχε γραφῇ πρὸς τοὺς Ἑβραίους, γιὰτὶ κι' ἀπ' αὐτοὺς πάρα πολλοὶ εἶχαν γίνῃ χριστιανοί. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν θέλοντας νὰ παραδειγματίσῃ αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς στερεώσῃ στὴν πίστιν τοὺς φέρει πολλὰ παραδείγματα ἀπ' τὴν Παλαιὰ Διαθήκην, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ ἐγνώριζαν πολὺ καλά. Μεταξὺ τῶν ἄλλων στὴν ἐπιστολὴ τῆς Π. Διαθήκης μποροῦσαν ν' ἀποφύγουν ἂν ἤθελαν καὶ τὰς στερήσεις καὶ τοὺς διωγμούς καὶ τὸν θάνατον, ἀλλὰ ἐπρωτίμηναν νὰ τὰ ὑποφέρουν ὅλα διῆως νὰ λιποψυχήσουν, διότι κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἐδέχοντο ν' ἀπομακρυνθοῦν ἀπ' τὸν ἀληθινὸ Θεόν.

Τέτοιοι, λοιπὸν, τοὺς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος πρέπει νὰ γίνον καὶ οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ. Νὰ μὴ δέχωνται συμβιβασμούς καὶ ὑποχωρήσεις προκειμένου γιὰ τὴν πίστιν τοὺς. Ἀπείροι περιστάσεις βέβαια μᾶς παρουσιάζονται καθημερινῶς, στίς ὁποῖες ἀποδεικνύεται ὁ βαθμὸς

τῆς πίστεώς μας πρὸς τὸν Θεόν. Ἐχομεν ὑψίστην ὑποχρέωσιν τίς περιστάσεις αὐτὲς νὰ τὴν ἀντιμετωπίζωμε μετὰ θάρρους καὶ ψυχραιμίας καὶ νὰ μὴ δεχώμεθα συμβιβασμούς. Στὸ βίο μας π. χ. μπορεῖ νὰ μᾶς παρουσιασθῇ ἀπὸ κάποιον ἀνώτερό μας μιὰ ἀμαρτωλὴ καὶ παρὰ νόμον ἀξίωσις. Μπροστὰ σ' αὐτὴν δὲν ἐπιτρέπεται καμμιὰ ὑποχώρησις, οὔτε καὶ πρέπει ἀπὸ φόβον μήπως χάσωμε τὴν θέσιν μας νὰ ἐνδύσωμεν εἰς τὰς ἀπειλὰς. Πρέπει νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ περιφρονήσωμε τὰ πάντα καὶ νὰ δεχθῶμεν κάθε στέρησιν παρὰ νὰ μᾶς μείνῃ τὸ στίγμα ὅτι ἀπὸ φόβου καὶ λιποψυχίας ἐκάμαμε ἀσθασία στὴν πίστιν μας. Χίλιες φορὲς προτιμότερη ἡ φιλία τοῦ Θεοῦ παρὰ τῶν δυνατῶν τῆς γῆς ἢ ὑποστήριξις. Ὅταν ἔχωμε προστατῇ μας παντοῦ τὸν Θεόν δὲν ἔχομεν νὰ φοβηθῶμε καμμιὰ. Γιὰτὶ ἡ προστασία τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ μας εἶναι ἱκανὴ αὐτὴ καὶ μόνη νὰ ἀντεπεξέλθῃ σὲ κάθε κίνδυνον καὶ σὲ κάθε ἐπιβουλῇ. Πρέπει ἀδιακόπως νὰ ἔχωμε βαθιὰ ριζωμένο στὴν καρδίᾳ μας τὸ ρητὸν τῆς ἀγίας μας Ἐκκλησίας· «εἰ ὁ Θεὸς μετ' ἡμῶν οὐδεὶς καθ' ἡμῶν».

ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ο ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ

Λίγοι βέβαια ἀπ' τοὺς ἀναγνώστας μας γνωρίζουν πῶς ὁ πάτριος ἡμῶν ἅγιος μετὰ τὸν νόμιζαν γιὰ Μουσουλμάνο καὶ γι' αὐτὸ σάν κάποτε ἀρρατῆς ἠμείρου καὶ ἡ μνήμη του γιορτάζεται τὴν 17ην Ἰανουαρίου, γιὰτὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐθανατώθηκε. Εἶναι ἕνας ἀπ' τοὺς νεωτέρους ἁγίους μας. Γεννήθηκε στὸ χωριὸν Τσοῦρχλιο τῶν Γρεβενῶν—σήμερα λέγεται κι' αὐτὸ Ἀγίος Γεώργιος—ἀλλὰ τὴ ζωὴν τοῦ σχεδὸν ὅλην τὴν πέρασε στὰ Ἰωάννινα, ὅπου καὶ σῴζεται ἀκόμη τὸ σπίτι του. Ὁ ἅγιος Γεώργιος ὁ Νεομάρτυς, ὁ ὅστις τοὺς οἱ σωζόμενοι εἰκόνας τὸν παριστοῦν ντυμένον μετὰ φουστάνελ· καὶ φέρει τὸ ὄνομα Ἀγίου Γεωργίου ὁ Νεομάρτυς. Ἐμνεῖται ἀπὸ μικρὸς ὀρφανὸς καὶ σὲ ἡλικίαν εἰκοσὶ χρονῶν κατετάχθη στρατιώτης σὲ ἕνα μικρὸ ἀρβανίτικο σῶμα καὶ προσελή-

φθη ὡς ἱπποκόμος κάποιους Τούρκους ὡς ἱπποκόμος κάποιους Τούρκους νόμιζαν γιὰ Μουσουλμάνο καὶ γι' αὐτὸ σάν κάποτε ἀρρατῆς ἠμείρου καὶ ἡ μνήμη του γιορτάζεται τὴν 17ην Ἰανουαρίου, γιὰτὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐθανατώθηκε. Εἶναι ἕνας ἀπ' τοὺς νεωτέρους ἁγίους μας. Γεννήθηκε στὸ χωριὸν Τσοῦρχλιο τῶν Γρεβενῶν—σήμερα λέγεται κι' αὐτὸ Ἀγίος Γεώργιος—ἀλλὰ τὴ ζωὴν τοῦ σχεδὸν ὅλην τὴν πέρασε στὰ Ἰωάννινα, ὅπου καὶ σῴζεται ἀκόμη τὸ σπίτι του. Ὁ ἅγιος Γεώργιος ὁ Νεομάρτυς, ὁ ὅστις τοὺς οἱ σωζόμενοι εἰκόνας τὸν παριστοῦν ντυμένον μετὰ φουστάνελ· καὶ φέρει τὸ ὄνομα Ἀγίου Γεωργίου ὁ Νεομάρτυς. Ἐμνεῖται ἀπὸ μικρὸς ὀρφανὸς καὶ σὲ ἡλικίαν εἰκοσὶ χρονῶν κατετάχθη στρατιώτης σὲ ἕνα μικρὸ ἀρβανίτικο σῶμα καὶ προσελή-

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μέσα στον γενικό εθνικό συναγερμό του λαού της Κύπρου, ο οποίος έχει εκδηλωθεί τόσο έντονα και τόσο ωραία από την αρχή του μεγάλου εθνικού αγώνα και συνεχίζεται πάντοτε με αδιάπτωτον ένθουςιασμό, ήτο φυσικόν ν' ακουσθῇ καὶ ἡ αὐθόρμητη καὶ πηγαία φωνὴ τῶν «ποιητῶν» τῆς, ποὺ ἐκφράζουσι κατὰ τὸν ἀπλό καὶ γνήσιο τρόπο τὴν ἀγνὴ λαϊκὴ ψυχὴ τῆς.

Οἱ «ποιητῆρες» εἶναι ἀπλοὶ ἀνθρώποι τοῦ λαοῦ, ἀπὸ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον συνήθως, οἱ ὅποιοι, ἔπειτα ἀπὸ τὴς γεωργικῆς τῶν ἀσχολίας, καταπιάνονται καὶ μετὰ τὴν... ποίησιν! Ἐκ πρώτης ὄψεως τὸ πρῶγμα φαίνεται περιέργου καὶ κάπως κομικῶ. Οἱ χωριῶτες αὐτοὶ, ποὺ κρατοῦν ὅλην τὴν ἡμέραν τὸ ἀλέτρι ἢ τὴν τσάπα, γιὰ νὰ καλλιεργήσουν σιτᾶρι ἢ πατάτες, νὰ καλλιεργοῦν συγχρόνως καὶ τὸ λεπτότερο λουλούδι τοῦ Πνεύματος, τὴν Ποίησιν!

Καὶ ὅμως δὲν εἶναι καθόλου κομικόν. Στὸ βάθος κάθε ἀγνῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς ὑπάρχουν πάντοτε τὰ σπέρματα τῆς ἀληθινῆς ποιήσεως. Συνήθως λανθάνοντα, ναρκωμένα, ἀνεκδήλωτα. Κάποτε, ὅταν μιὰ ἰσχυρὰ ἀφορμὴ ἀναταράξῃ τὴν ψυχὴν, τὰ σπέρματα αὐτὰ ζωογονοῦνται καὶ φανερώνονται σὲ ωραίες πράξεις, ποὺ ἀποτελοῦν ἀληθινὰ ποιήματα τῆς ζωῆς. Σπανιότερα, ὅταν στὸ αὐθόρμητο ἀνθισμὸς τῶν τὰ σπέρματα αὐτὰ συναντηθῶν καὶ συνενωθῶν μετὰ τὸν τάλαντον τῆς ποιητικῆς ἐκφράσεως, παίρνουν τὴν γνήσια μορφή τοῦ ποιήματος.

Καὶ οἱ «ποιητῆρες» τῆς Κύπρου ἔχουν πραγματικὰ τὸ τάλαντον αὐτό. Δὲν εἶναι «μορφωμένοι» κατὰ τὴν καθιερωμένην σημασίαν τῆς λέξεως. Τὸ συνηθέστερον εἶναι ἡ μόρφωσις τῶν νὰ μὴ ὑπερβαίνει τὴν ἐκπαίδευσιν ποὺ δίδει τὸ... δημοτικὸν σχολεῖον. Καὶ τὰ χειρόγραφα τῶν, ποὺ εἶναι βέβαια γραμμένα στὴν κυπριακὴ διάλεκτο, εἶναι γεμάτα ἀπὸ ὀρθογραφικὰ λάθη, κάποτε καὶ λεκτικὰς ἀδυναμίας. Καὶ ὅμως κατωῦ ἀπ' αὐτὰ τὰ λάθη καὶ τὴς

ἀδυναμίας τῆς ἐκφράσεως νοιώθει τὴν πνοὴν μιᾶς ἀγνῆς ψυχῆς καὶ ἀκούει τὸν παλμὸν μιᾶς ζεστῆς καρδιάς. Καὶ καταλαβαίνει πὼς αὐτὸ ποὺ κρύβεται κάτω ἀπὸ τὴς κακογραμμένες σειρὰς τοῦ χειρογράφου εἶναι ἡ θεία οὐσία τῆς ποιήσεως.

Ἄν ὅμως ὑστεροῦν σὲ γνώσεις, ἔχουν μιὰν ἀξιοθαύμαστη αἰσθητικὴν ρυθμολογίαν. Τὰ ποιήματά τῶν εἶναι σχεδὸν ἄψογα ἀπὸ ἀπόψεως μετρικῆς. Καὶ δὲν ὑστεροῦν καθόλου στὴν μουσικὴ τῶν ἔκφρασι. Διότι γι' αὐτὰ δὲν χρειάζεται γνώσις, ἀλλὰ ἐνστικτον, ταινιόν, ποὺ τὸ ἔχουν πλοῦσιον καὶ ὕγιες.

Ἀνεφέραμε τὰ χειρόγραφα τῶν. Ἀλλὰ συνήθως ἡ ποίησις τῶν δὲν γράφεται. Αὐτοσχεδιάζεται καὶ ἀπαγγέλλεται συγχρόνως. Στὰ λαϊκὰ πανηγύρια τῶν χωριῶν τῆς Κύπρου οἱ «ποιητῆρες», καθισμένοι στὴν πλατεῖα ἀνάμεσα στὸ πλῆθος, κάνουν ἕναν πρωτότυπον καὶ ἐνδιαφέροντα ποιητικὸν διαγωνισμόν. Τὸ θέμα τοῦς τὸ δίδει κάποιος ἀπὸ τὸ πλῆθος, τὸ θέμα λ.χ. «γιὰ τὰ μάτια». Τότε ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς παρευρισκομένους «ποιητῆρες» ὀφείλει ν' αὐτοσχεδιάσῃ καὶ ν' ἀπαγγεῖλῃ ἀμέσως ἕνα κατὰλληλον διστίχον, σχετικὸν μετὰ τὰ μάτια. Καὶ ἀφοῦ γίνῃ αὐτὸ ἀπὸ ὅλους, τότε ξαναρχίζουσι πάλι μετὰ τὴν ἴδια σειρὰ, μετὰ διστίχον πάλιν ὁ ἴδιος θέμα, ἕως ὅτου, ἐξαντλουμένης τῆς ποιητικῆς τῶν παραγωγικότητος, ἀρχίσουν ν' ἀποσύρουνται ἕνας-ἕνας ἀπὸ τὸν διαγωνισμόν. Τότε ἐκεῖνος ποὺ εἶπε τὰ περισσότερα, ἀλλὰ καὶ τὰ καλύτερα συγχρόνως διστίχα πάλιν στὸ ἴδιον θέμα, ἀνακηρύσσεται διὰ βοῆς νικητής.

Τὰ μακρὰ ποιήματά τῶν, τὰ ὁποῖα καὶ μόνον γράφονται, ἔχουν συνήθως ὡς θέμα τὴν ἐξιστόρησιν κάποιου ἐθνικοῦ γεγονότος ἢ ἄθλου, συνήθως συγχρόνως, ἢ κάποιου γενναίου πράξεως, κάποτε καὶ ἐξαιρετικῶν φυσικῶν συμβάντων (σεισμῶν λ.χ. ἢ θεομηνιῶν) ἢ καὶ φόνων ἀκόμῃ, μετὰ βελύχον νόημα τὴν ἠθικὴν καταδίκην τῆς πράξεως καὶ τὴν ἔξαρσιν τῆς θείας δικαιοσύνης. Τὰ ποιήματα αὐτὰ ἀπαγγέλλονται ἐπίσης στὰ πανηγύρια τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὸν ἴδιον ποιητὴν, ποὺ ἀνεβαίνει σὲ μιὰ καρέκλα ἢ πεζούλι ἢ ἄλλο ὑψηλὸν σημεῖον ἀνάμεσα στὸ πλῆθος καὶ ἀφοῦ ἀπαγγεῖλῃ τὸ ποίημα μετὰ φωνὴν τραγουδιστικὴν, τὸ μοιράζει κατόπιν, ἀπὸ ἕνα μάτσο τυπωμένα ἀντίτυπα ποὺ κρατεῖ στὸ χέρι του, στὸν κόσμον, εἰσπράττων τὸ φθηνὸν τῶν ἀντίτυπων.

Καὶ τώρα, ὅπως ἦτο φυσικόν, τώρα μετὰ τὸν μεγάλον ἐθνικὸν ἀγῶνα τῆς κοινῆς Πατρίδος, οἱ «ποιητῆρες» αὐτοὶ, ποὺ, ὅπως εἶδαμε, ἐκφράζουν κατὰ τὸν γνησιώτερον καὶ πιστότερον τρόπον τὴν λαϊκὴν ψυχὴν τῆς Κύπρου, δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ τραγουδήσουν μετὰ τὴν ἀπλὴν δικὴν τους ἔκφρασιν τὰ αἰσθήματα καὶ τοὺς πόθους, τὴ λαχτάρα καὶ τὴν θέλησιν τοῦ ἔθνους.

Ἀπὸ τὰ ποιήματα αὐτὰ, ποὺ ἔφθασαν καὶ σ' ἐμᾶς, δημοσιεύομεν ἐδῶ μερικὸς μόνον στίχους, διότι δυστυχῶς ἡ τοπικὴ διάλεκτος, εἰς τὴν ὁποῖαν εἶναι γραμμένα, ἐμποδίζει τὴν εὐκόλῃ κατανόησιν τῶν.

Ἀπὸ ποίημα τοῦ κ. Κ. Θ. Καρνέρα, ἀπὸ τὸ χωριὸ Ξυλοφάγου, ποὺ ἀπευθύνεται «Στοὺς Ἕλληνας τῆς Τζιόπρου» ἀποσπῶμεν τὰ ἀκόλουθα δύο τετράστιχα:

«Ἐμπρός, παιδικιά, νὰ πάμεντε
[ταί' ἄς εἴμασιν τζιαὶ λλλοὶ!
Πάντα ὁ Θεὸς ποὺ παναθῖον
ἔν νὰ μᾶς βοηθήσῃ.
Ἡ Παναῖα τζ', ὁ Χριστὸς
[μαζὶν μᾶς τζι' οἱ ἅγιοι,
νὰ δικιώσωμεν τοὺς βάρβαρους,
[ἢ Μάνα μᾶς νὰ ζήσῃ.
Ἐμπρός, παιδικιά, νὰ πάμεντε
[ὁ ἕνας πίσω τ' ἄλλου,
νὰ μὲν νικήσουν οἱ ὀχτροὶ
[οἱ ἄτιμοι τοῦ κόσμου,
πίστιν, πατριδὰν τζιαὶ τιμὴν
[νὰ μὲν μᾶς τὴν προσβάλουν.
Ἔσιετε γειάν, πακίνοιο ἑμπρός
[τζι' ἐλάτε τ' ἀπιστὸν μου!»

Ἐπίσης, ἀπὸ ἕνα ἄλλο ποίημα, τοῦ κ. Κυριάκου Στυλιανοῦ ἀπὸ τὸ χωριὸ Ἀχνα, μετὰ τὸν τίτλον «Στὴν Ἀθάναν τὴν Ἑλλάδα», παίρνομεν τοὺς ἑξῆς στίχους:

«Ἑλλάδα μᾶς ἀθάνατη
[ἦρτεν πάλε τζιαῖρός σου
νὰ δοξαστῇς ἀλλάξανά
[νὰ σὲ ξαναθαυμάσουν.
Βάλε φωνὴν νὰ τρέξουσιν
[οἱ νέοι Μποτσαραῖοι,
νὰ ξαναζωντανέψουσιν
[οἱ Κολοκοτρωναῖοι,
ὁ Δικιάκος, ὁ Νικηταῖς,
[οἱ Μαυρομιχαλαῖοι,
γιατὶ ἔν τζιαὶ λειποῦν σου ἐσέν,
[ἐγεννηθῆκαν νέοι.
Βάλε φωνὴν νὰ συναχτοῦν
[κάθε νησιὸς δελφίνιν,
Ξύπνα, Κανάρη, Τσαμαδὲ
[τζιαὶ Βότση τζιαὶ Μισούλη!
Κάμετέ τον νὰ βαώθῃ
[ἔσσω τὸν Μουσοσολίνην,
πάλε νὰ σὲ θαυμάσουν
[οἱ Εὐρωπαῖοι οὐλλοι».

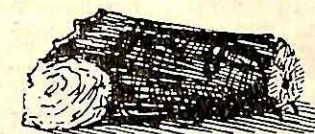
Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀληθινή, ἡ γνήσια φωνὴ τῆς Κυπριακῆς ψυχῆς.

N.

Γάμος σὲ ἕνα χωριὸ τῆς Κύπρου.

Θὰ ἔχετε, βέβαια, μιὰ ἰδέα, τί θὰ πῇ καμουφλάς. Γιὰ ὅσους δὲν ξέρουσι προσθέτομε ἐδῶ ὅτι καμουφλάς ὀνομάζεται τὰ πράγματα ποὺ μετὰ διάφορα τεχνάσματα ἢ τὰ κρύβουμε ἢ τοὺς ἀλλάζουμε χρῶμα καὶ μορφή, ὥστε νὰ μὴ διακρίνονται. Ἐνα αὐ-

(Σχ. 1)

τοκίνητο, ἐπὶ παραδείγματι, ποὺ βρίσκεται ἀνάμεσα στὰ χιόνια, πρέπει νὰ χρωματισθῇ ἄσπρο, ὥστε ἕνα ἀεροπλάνο ἀπὸ ὑψηλὰ νὰ μὴ μπορῇ νὰ τὸ διακρίνῃ.

Ἡ στρατιωτικὴ τέχνη ἔχει σκεφθῇ καὶ θέσει εἰς ἐφαρμογὴν χιλιους διὰ τῶν καμουφλάς.

Ἐνα πυροβόλο ἀνάμεσα σὲ θάμνους καὶ κορυφὰς δένδρων δὲν διακρίνεται ἀπὸ τὸν ἐχθρό.

Τὴν τέχνην ὅμως τοῦ καμουφλάς μᾶς τὴν ἐδίδαξε κυρίως ὁ κόσμος τῶν ζώων. Τὰ ζῶα ὄλων τῶν εἰδῶν, ἀπὸ τὰ περὶ τὰ μέγιστα θηλαστικά, ἀπὸ τὴ φύσιν γνωρίζουν τοὺς τρόπους τοῦ καμουφλάς.

Αὐτὰ ἴσως ἐδίδαξαν στοὺς ἀνθρώπους ἢ καλλίτερα τοὺς ἔκαμαν νὰ σκεφθοῦν πὼς θὰ γίνετο τὸ καμουφλάς.

Ἡ εἰκὼν (Σχ. 1) εἶναι ἕνα ὡραῖο παράδειγμα καμουφλάς. Μποροῦσε περιφ-

(Σχ. 2)

μα νὰ δημοσιευθῇ ὡς μαγικὴ εἰκὼν. «Βρῆτε τὴν πεταλούδιτσα».

Τὶς ξέρετε βέβαια τὴς πεταλούδες, ποὺ τριγυρίζουν τὸ βράδυ τὴς λάμπες,

τὸ Καμουφλάς

ποὺ κοιμοῦνται ὅλη μέρα καὶ πετοῦν τὴν νύκτα. Κι' ὅμως οἱ πεταλούδες αὐτὲς μπορεῖ νὰ βρίσκονται κάτω ἀπὸ τὰ μάτια μας καὶ ἐμεῖς νὰ μὴ τὴς βλέπομε. Τὰ φτερά τῆς πεταλούδας, ἐνῶ γυαλίζουν ἀπὸ κάτω, ἀπὸ πάνω εἶναι χνουδωτά. Ὅταν λοιπὸν ξεκουράζεται, διαλέγει καμμιὰ κουφάλα δέντρου, διπλώνει τὰ φτερά της μετὰ τὴν χνουδωτὴ ἐπιφάνεια ἀπὸ πάνω καὶ γίνετο ἀόρατη.

Ἄλλα πλάσματα φαίνονται σὰν φλόγα ἢ σὰν κομ-

(Σχ. 3)

μάτια φελλοῦ καὶ ἔτσι ξεγελοῦν τὸ διαπεραστικὸν ἐρευνητικὸ βλέμμα ἐκείνων, ποὺ τὰ ἀναζητοῦν γιὰ τροφή. Ἄν προσέξετε τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 1 εἰκόνα, θὰ πῇτε πὼς μοιάζει ἀκριβῶς, σὰν ἕνα κομμάτι ξύλου ποὺ ἔχει σπάσει ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ καὶ ἔχει κοπῇ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἐκεῖ τὸ ἴδιο χρῶμα μετὰ τὸ ξύλο καὶ ἀσφαλῶς θὰ δυσκολευθῇτε πολὺ νὰ ξεχωρίσετε στὸ βάθος ἐνὸς χαντακιῶ πὺδ εἶναι τὸ κομμάτι τοῦ ξύλου καὶ πῶς ἡ πεταλούδιτσα ποὺ κοιμάται.

Ποῦ βρίσκεται ἡ κάμπια στὸ Σχ. 2; Ἄν μάλιστα ἐχρωματίζατε τὰ φωτεινὰ μέρη πράσινα ἢ σκούρα σταχτοπράσινα ἢ καφέ, θὰ δυσκολευόσαστε ἀκόμα πὺδ πολὺ νὰ βρῆτε τὴν κάμπια. Αὐτὲς οἱ κάμπιες μετὰ τὰ πα-

ράξενον σχῆμα τρέφονται ἀπὸ τὰ φύλλα. Συχνὰ βλέπει κανεὶς πάνω σ' αὐτὰ, ἀκόμη καὶ τὴν ἀνοιξι, κατὰ σκοῦρες κηλίδες. Ὅμοια μετὰ τὴς κηλίδες αὐτὲς στὸ χρῶμα καὶ στὸ σχῆμα εἶναι τὸ κεφάλι καὶ ἕνα μέρος τῆς κάμπιας. Τὸ ὑπόλοιπο σώμα της εἶναι πράσινο σὰν τὸ ὑπόλοιπο φύλλο. Ἡ κάμπια κάθε φορὰ ποὺ τρῶει κάθεται στὴν ἄκρη τοῦ φύλλου. Ἐκεῖ κρύβεται πολὺ καλὰ καὶ πρέπει κανεὶς νὰ ψάξῃ πολὺ καλὰ νὰ τὴν ἀνακαλύψῃ, καὶ ἂν ἀκόμα γνωρίζῃ πὼς ὑπάρχει ἐκεῖ κάμπια.

Στὸ Σχ. 3 κρέμεται μιὰ παράξενον σκούρα χρυσάλλιν ποὺ μοιάζει πολὺ σὰν μαρμαρῶδες φύλλο. Ἡ χρυσάλλινα αὐτὴ ἔχει προέλθει ἀπὸ μιὰ καφε κάμπια μετὰ μακροῦς κόκκινες τρίχες. Οἱ κάμπιες αὐτὲς τρέφονται πολλὰς μαζὶ ἀπὸ τὰ φύλλα τῆς λεύκας. Ἐχουν μιὰ παράξενον συνήθειαν, νὰ δαγκώνουν τὸ φύλλο στὴ μέση καὶ νὰ κάνουν τὴν ἄκρη τοῦ νὰ κρέμεται μισομαρμαρῶδες.

Τὸ σχῆμα αὐτὸ παίρνει καὶ ἡ παράξενον χρυσάλλινα ἀπὸ τὴν ὁποῖα βγαίνει μιὰ ὁμορφὴ μενεξεδιὰ πεταλούδα μετὰ ἀσημένιες βοῦλλες στὰ φτερά της.

Ἄλλὰ δὲν καμουφλῶνται μόνον τὰ ἔντομα. Καὶ τὰ ζῶα καταφεύγουν σὲ ἀνάλογα τεχνάσματα. Εἶδατε ποτέ σας τὸ λαγὸ νὰ κάθεται ἥσυχον ἥσυχον;

Ἄν καὶ ὁ χαμαιλέον μὴ πῶς δὲν ἀλλάζει χρῶμα, ἀνάλογα μετὰ τὸ ἔδαφος ἢ τὴν γλῶσσαν ποὺ βρίσκεται; Εἶναι πράσινο τὸ χορτάρι; Πράσινος γίνεται. Εἶναι κόκκινον τὸ χώμα, γίνεται κόκκινος. Εἶναι σταχτὸν, σταχτὸν.

Τὸ ἴδιο καὶ μερικὰ ψάρια ἀλλάζουν χρῶμα σύμφωνα μετὰ τὸ χρῶμα ποὺ ἔχει ὁ βυθός. Οἱ σουπιές πάλι καὶ τὰ καλαμάρια κρύβονται πίσω ἀπὸ τὸ μελάνι ποὺ ἀπολύουν, ἀκριβῶς ὅπως κρύβονται καὶ στὸν ἀέρα ἀπὸ τὸ φῶς τῶν ἐχθρικών πλοίων τὰ ἀεροπλάνα ρίχνοντας ἕνα προπέτασμα καπνοῦ.

(Σχ. 4)

αὐτὸ συμβαίνει ὁ λαγὸς νομίζει πὼς κάποιος σκύλος βρίσκεται κοντά του ἢ πὼς τὸν ἀπειλεῖ κάποιος παρόμοιος κίνδυνος. Ὁ λαγὸς εἶναι μασέτρος στὸ νὰ γίνετο ἀόρατος. Ἄν τὸν κυνηγᾷ ὁ σκύλος, χάνετο ἀ-

νάμεσα στὴ γλῶσση ἢ στὸ θάμνον καὶ κάθεται ἀκίνητος. Ἡ ἄσπρη του οὐρὰ εἶναι κρυμμένη. Ἡ γούνα του ἐναρμονίζεται μετὰ τὸ περιβάλλον του καὶ δίνει τὴν ἐντύπωσιν τῶν κλαδιῶν καὶ τῆς φύσεως ἐν γένει. Ἄν τύχῃ ὅμως νὰ τὸν μυριστηθῇ ὁ σκύλος καὶ ν' ἀρχίσῃ νὰ γαυγίζει, ὁ λαγὸς μουδιάζει ἀκόμῃ πὺδ πολὺ. Ὁ σκύλος ψάχνει μετὰ μανία ἐκεῖ τριγύρω στὸ λαγόν, ὅ-

(Σχ. 5)

ποὺ τὸν σπρώχνει ἡ μυρουδιά. Ἀλλὰ ὁ λαγὸς παρακολουθεῖ τὸν ἐχθρό του καὶ μόλις αὐτὸς ἀπομακρυνθῇ λιγάκι, τρέχει καὶ κρύβεται λίγο πέρα, ἀφήνοντας τὸ σκύλο νὰ τὰ χάσῃ ψάχνοντας.

Μέσα στὴ ζούγκλα ἡ καμηλοπάρδαλις κάνει κατὰ παρόμοιον ὅταν αἰσθανθῇ κίνδυνον. Ἄκουμπᾷ ἀκριβῶς στὸν κορμὸ τοῦ δένδρου, ποὺ βρίσκεται μετὰ τὴν πυκνὴν τροπικὴν βλάστησιν. Τὸ δέρμα της ἔχει πολλὰς βοῦλλες, ποὺ μοιάζουν μετὰ τὴς βοῦλλες τῶν φύλλων τῶν δένδρων καὶ ὁ ψηλὸς της λαίμαξος τὴν βοηθεῖ νὰ κρύβῃ τὸ κεφάλι της στὰ φυλλώματα τοῦ δένδρου. Ἐκεῖ σὺν σώζεται ἀπὸ τὸν ἐχθρό.

Μὰ καὶ ὁ χαμαιλέον μὴ πῶς δὲν ἀλλάζει χρῶμα, ἀνάλογα μετὰ τὸ ἔδαφος ἢ τὴν γλῶσσαν ποὺ βρίσκεται; Εἶναι πράσινο τὸ χορτάρι; Πράσινος γίνεται. Εἶναι κόκκινον τὸ χώμα, γίνεται κόκκινος. Εἶναι σταχτὸν, σταχτὸν.

Τὸ ἴδιο καὶ μερικὰ ψάρια ἀλλάζουν χρῶμα σύμφωνα μετὰ τὸ χρῶμα ποὺ ἔχει ὁ βυθός. Οἱ σουπιές πάλι καὶ τὰ καλαμάρια κρύβονται πίσω ἀπὸ τὸ μελάνι ποὺ ἀπολύουν, ἀκριβῶς ὅπως κρύβονται καὶ στὸν ἀέρα ἀπὸ τὸ φῶς τῶν ἐχθρικών πλοίων τὰ ἀεροπλάνα ρίχνοντας ἕνα προπέτασμα καπνοῦ.

Γεωργία Δεληγιάννη

55.

(Συνέχεια)

Επικολούθησαν γυμνικοί και μουσικοί αγώνες κι' ο 'Αλέξανδρος έδωκε τις τελευταίες διαταγές. Μοίρασε το στρατό σε τρεις μεγάλες φάλαγγες. Φώναξε τον πιστό και γενναίο στρατηγό του, τον Κρατερό.

Γενναίε μου στρατηγέ, του είπε, σου αναθέτω την αρχηγία της πρώτης φάλαγγος που θα βαδίσει στη δεξιά όχθη του ποταμού: πήγαινε δίπλα στο στόλο κι' αν τυχόν στο διάβα μας βρεθούν έχθροι, χτύπα!

Φώναξε έπειτα τον έπιστήθιο φίλο του, τον 'Ηφαιστίωνα.

— Αδελφέ μου 'Ηφαιστίων, του είπε, σου αναθέτω την αρχηγία της δεύτερης φάλαγγος που θα βαδίσει στην αριστερά όχθη του ποταμού. Σου εμπιστεύομαι το μεγαλύτερο μέρος του στρατού, πεζούς, καθάλαρηνδες και διακόσιους έλέφαντας. Έγώ με τους ύπασπιστές μου και τους έταίρους, με τους άκοντιστές και με τους Κρητικούς τοξότες θα υπάω στα καράβια. Κι' όλοι μαζί θα κατεβαίνουμε το μέγα ποταμό. Νέαρχε, ανάλαβε την αρχηγία του στόλου. Δώσε διαταγές!

Ο Νέαρχος άμέσως έκάλεσε τους τριάντα τρεις τριηράρχους.

— Φίλοι, τους είπε, ήρθε η μεγάλη στιγμή να κινήσουμε. Τα νερά είναι επικίνδυνα, δέ γινωρίζουμε τα ρεύματα, δεν ξέρουμε τί μας περιμένει: έχετε το νου σας! Καθένας σας έχει ιδιαίτερο χρώμα στα πανιά των καραβιών του: έτσι θα ξέρετε ποιά είναι τα δικά σας να τα προστατέτε. Κρατάτε τις άποστάσεις που χρειάζονται, γιά να μη συγκρούωνται τα καράβια: ρυθμίζετε τους κωπηλάτες σας να μην τρέχουν περισσότερο απ' ό,τι πρέπει ούτε και να απομένουν πίσω. Έχετε το νου σας! Τάξι και πειθαρχία απαιτώ κι' όταν τύχη κίνδυνος προσέχετε τις διαταγές που θα δίδω. Τα σήματα τά ξέρετε: κοιτάζετε τί σήματα θα ύψώω στα κατάρτια της ναυαρχίδας. Έμπρός, με τη δύναμη των θεών! Μην ντροπιάσετε την Έλλάδα!

Όταν πιά όλα ήταν έτοιμα, ο ήλιος ανέτειλε. Ο ήλιος ανέθηκε κι' αυτός χαρούμενος σ' ένα άνεφο ούρανο.

Ορθος στην πλώρη του πλοίου του ο 'Αλέξανδρος γειμίζει κρασί το χρυσό ποτήρι του και κάνει σπονδή στον ποταμό. Σηκώνει έπειτα τα χέρια, προσεύχεται τους θεούς.

— Ολύμπιοι θεοί της Έλλάδος, φωνάζει, έκαμα το χρέος μου. Κυρίαρχη την Οικουμένη, έφερα από την Έλλάδα το φώς και φώτισα όλον το κόσμο. Τώρα γυρίζω πίσω. Έλάτε, καθήσετε στα καράβια μου, εμπάτε μπροστά από τους στρατούς μας, βοηθήσετε την έπιστροφή μας! Όταν κίνησα από την Έλλάδα έκαμα θυσίες στις ένενά

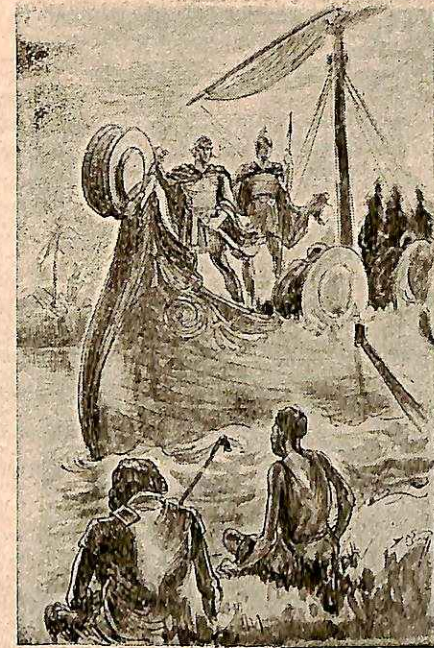
Μούσες, οι Μούσες, όμορφιά, αρμονία, αλήθεια, έλατε πάλι μαζί μου! Όλος ο στρατός άκουγε αμίλητος πολλοί έκλαιγαν.

Σήκωσε ο 'Αλέξανδρος το δεξί του χέρι, έδωσε το σημάδι του μισμοῦ.

Με μιάς οι σάλπιγγες βάρεσαν, τά δόση και τά βουνά των 'Ινδιών αντίλαλησαν από τις χαρούμενες κραυγές των 'Ελλήνων. Χιλιάδες 'Ινδοί πρόβαλαν ανάμεσα από τα δέντρα κι' έψελναν θρησκευτικούς ύμνους: άλλοι με αυλούς και με τύμπανα άποκαίρετοῦσαν τους ένδοξους κατακτητές: — Στο καλό! Στο καλό! Στο καλό!

Τη στιγμή εκείνη έφτασε ο βασιλιάς Πώρος ν' άποχαιρετήσει το γενναίοδωρο φίλο του. Μαζί του ήταν ένας γεροντάκος λιγνός, αμίλητος, μισόγυμνος. Ο 'Αλέξανδρος τον κοίταξε με περιέργεια. Είχε δη πολλούς γυμνοσοφιστές στις 'Ινδίες, μα τούτος του φάνηκε ο πιο παράξενος.

— Μεγάλε βασιλιά μου, του είπε ο Πώρος, τί δώρο μπορεί να κάμη κανείς σε σένα που όλος ο κόσμος είναι δικός σου; Τα παλάτια σου είναι γεμάτα χρυσάφι: οι κασέλες σου ξεχειλίζουν από ρουχα πολύτιμα, τα τραπέζια σου είναι φορτωμένα απ' όλα τ' αγαθά της γης, της θάλασσας και του άγέρα... Σκέφτηκα λοιπόν να σου κάμω δώρο το γέρο μου τούτον δάσκαλο, το σοφό-Ιερέα του τόπου μου, τον Καλανό. Άς έρθη μαζί σου, σύντροφος, και σύμβουλος και πατέρας.

Κάποτε στην όχθη του ποταμού σοφοί άσκητές κάθονταν σταυροπόδι.

— Καλώς να όρίση! άποκρίθηκε ο 'Αλέξανδρος, άφου έσύ, άγαπημένε μου φίλε, μου τον κάνεις δώρο.

Οι δύο βασιλιάδες άγκαλιάστηκαν και χώρισαν γιά πάντα.

Ο 'Αλέξανδρος στράφηκε στους στρατιώτες που τον ύπηρετούσαν:

— Φερέτέ μου να πάρω, είπε, στο καράβι μου, και το κλουβί με τον Καλλισθένη. Θέλω να τον βάλω να κουβεντιάξη με το σοφό 'Ινδό, να περνά ή ώρα μου.

«Αν ζή άκόμα... συλλογίστηκαν οι στρατιώτες. Έχει τρεις μέρες να φάη...»

Σε λίγο οι στρατιώτες γύρισαν μισοκλαίγοντας, μισογελώντας και κρατούσαν το κλουβί.

— Πέθανε, είπαν... Πέθανε... Τρεις μέρες τώρα δεν ήθελε πιά να φάη τίποτα...

Ο 'Αλέξανδρος έσκυψε, κοίταξε τον πεθαμένο φιλόσοφο. Είχε γείρει το κεφάλι άπάνω στο στήθος, σαν άποκοιμισμένο πουλί.

— Θάψτε τον με τιμές πολεμιστοῦ... Πολέμησε κι' αυτός με γενναιότητα, ως ήταν και αντίπαλός μου.

Είπε και μπήκε στο βασιλικό καράβι που το κυβερνούσε ο 'Ονησίκριτος. Μαζί του μπήκαν κι' οι νιόνυμφοι, ο Στέφανος κι' ή 'Αλκα' καθώς κι' ο γιατρός ο Φίλιππος.

— Έμπρός! φώναξε ο 'Αλέξανδρος. Στράφηκε ανατολικά στις 'Ινδίες, κοίταξε τα μακρινά βουνά, τους ποταμούς, τά δάση, τους ανθρώπους, που στέκονταν στις όχθες και τραγουδούσαν, τον περήφανο βασιλιά Πώρο, όρθιο άπάνω στον έλέφαντά του:

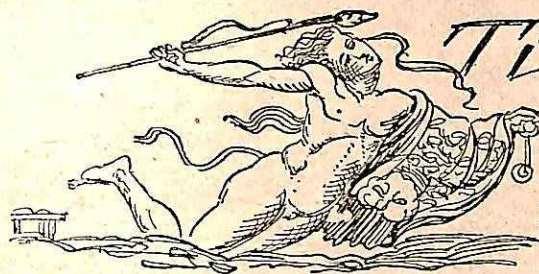
— Έχετε γειά! φώναξε. Έχετε γειά! Τα καράβια σήκωσαν τις άγκυρες, άνοιξαν τα πανιά και κίνησαν. Στη στεριά, την ίδια στιγμή, ξεκινούσε κι' ο έπίλοιπος στρατός με άρχηγούς τον 'Ηφαιστίωνα και τον Κρατερό.

Κατέβαιναν τον ποταμό. Δεξιά κι' αριστερά απλώνονταν άπέραντη πεδιάδα, δάση σκοτεινά, χωριά και πολιτείες. Κάποτε άγριες φυλές έφερναν αντίστασι. Τότε ο 'Αλέξανδρος πηδούσε στην ξηρά και τιμωρούσε άνίλεα: κάποτε στην όχθη του ποταμού σοφοί άσκητές κάθονταν σταυροπόδι, έθλεπον τον κατακτητή του κόσμου να κατεβαίνει περήφανος, στεφανωμένος με χρυσή δάφνη, και τον κοίταζαν με έιρωνεία.

— Γιατί με κοιτάζουν έτσι; ρώτησε μιά μέρα ο 'Αλέξανδρος τον Καλανό.

— Γιατί, άποκρίθηκε ο σοφός 'Ινδός, ξέρουν πως δεν έχει καμμία σημασία να ύπιάξης τον κόσμο όλο και να μην ύπιάξης τις κακίες και τά πάθη σου. Αυτοί ύπιάζαν τις κακίες, και τά πάθη τους, ο βασιλιά.

(Άκολουθεί)

Τί είναι Η ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ

Οι 'Ιταλοί φαίνεται πως έχουν προηγουμένα με τις έλληνικές άρχαιότητες κι' αλλιώς δεν μπορεί να έξηγηθή το μίσος τους έναντιον των υπεράλμπρων μνημείων του αρχαίου έλληνικού κάλλους και πνεύματος. Ο Μοροζίνης ήταν Ένετός στρατηγός. Είχε γιά τά χρόνια που ζούσε σχετική μόρφωσι και πάτρωσε αρκετά καλή ιδέα γιά την άξια των μνημείων που έσεβάσθησαν οι αλόνες. Και όμως δεν έδίστασε να κανονισθολή την 'Ακρόπολι και να καταστρέψη το ύπεράλμπρο οικοδομήμα της, τον Παρθενώνα. Και γιά να μην ύπάρξη στην Ιστορία καμμία αμφιβολία ότι δεν ήξερε την έκταση της έπαισχύντου πράξεώς του, ο Μοροζίνης έφρόντισε, εκτιμώντας την άρχαιολογική άξια των Λεόντων, φρουρών του λιμένος Πειραιώς, να τους διαρπάξη και να τους μεταφέρει στην Βενετία.

Άς είναι. Γνήσιοι άπόγονοι των Ένετών οι σημερινοί έχθροί μας, συνεχίζουν με ευσυνειδησία την πατροπαράδοτο τακτική! Έδώ και λίγες ημέρες κατέστρεψαν τον ιερόν ναόν της Αγίας Σοφίας στην Θεσσαλονίκη, θαύμα έκκλησιαστικής άρχιτεκτονικής και βυζαντινής τέχνης. Προχθές άκόμα έδομθάρδισαν την Πρέβεζαν και κατέστρεψαν το μουσείο της Νικοπόλεως.

Άλλά ξέρετε, αλήθεια, τί είναι ακριβώς αυτή ή Νικόπολις;...

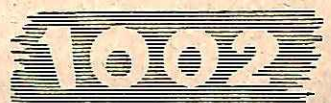
Όταν από την Πρέβεζα παίρνετε τον αυτοκινητόδρομο που οδηγεί στα 'Ιωάννινα, δέκα χιλιόμετρα πιά έξω από την όμορφη αυτή πόλι του 'Αμφρακικού, βρίσκεσθε μπροστά σε έρειπια πολιτείας μεγάλης και τρηνής, που μέσα από τους μισογκρεμισμένους τοίχους των παλιών κτιρίων που ύψώνονται διαφαίνεται άπόλυτα ο μέγας πολιτισμός που έπεκράτησε στον χώρο εκείνο έδώ και χρόνια πολλά!...

Ο 'Οκτάβιος, ο αυτοκράτωρ δηλαδή Αύγουστος, έ-

πειτα από την ναυμαχία του 'Ακτίου (31 π. Χ.) που κατετρόπωσε τους ήνωμένους στόλους του 'Αντωνίου και της Κλεοπάτρας, έκτισε στην παραλία σχεδόν μιάς ώρας κάμπυλης, που σηματοίξει ή βόρειος άκρογιαλιά του 'Αμφρακικού, την Νικόπολι. Ήταν πραγματικά μιά πόλις έξαιρετική. Περίλαμπρα οικοδομήματα, θέατρα, στάδια, ύδραγωγεία, λουτρά, σολιά, βουλευτήρια και δημόσια ιδρύματα, όλα αυτά μαζί συμπλήρωναν την καλλιμφορον πόλι του 'Οκταβίου... Οι 'Ηπειρώτες, των οποίων τά χωριά κατεστράφησαν κατά τον έμφύλιον ρωμαϊκόν πόλεμον, εκεί εδρον καταφύγιον. Έτσι δέ ή πόλις αύτη, κτισθείσα από Ρωμαίον

στρατηγόν και μετέπειτα αυτοκράτορα, έξελληνίσθη εύθως έξ άρχής, και δύναται κανείς να Ισχυρισθί, χωρίς να παραβιάξη την Ιστορικήν αλήθεια, ότι ή Νικόπολις ύπήρξε καθάρως έλληνική πόλις, με έλληνική νοοτροπία, με ρωμαϊκή βέβαια τέχνην, έπηρεασμένη όμως από την έλληνικήν...

Η Νικόπολις ήκμασε επί έτη έξελληνισθείσα και έχριστιανισθείσα κατά τρόπον που άσφαλώς την άπεμάκρυνε από κάθε ρωμαϊκήν έπιρροήν. Εκεί ο στωϊκός Έπίκτητος διδάσκει την φιλοσοφικήν του θεωρίαν, ιδρύσας και την σχολήν του. Εκεί ο Άπόστολος Παύλος διδάσκει την χριστιανικήν αλήθειαν... Εκεί ιδρύονται ώραιοι

ΟΙ ΑΚΡΙΤΑΙ

Άκριται καλούνται οι φύλακες των άκρων των συνόρων. Οι άκριται διοργανώθησαν το πρώτον εις το Βυζαντινόν Κράτος, υπό του 'Ηρακλείου κατά τάς εισβολάς των Άράβων. Οι άκριται ήγωνίσθησαν γενναίως κατά των Άράβων, των Άπελατών, των Παυλικιανών κλπ. Τά πολεμικά των κατορθώματα έδημιούργησαν την άκρίτικήν ποιήσιν, διεκμαψαν δέ έξ αυτών οι 'Αρμούρη, Βάρδας, Διγενής, Πετροτράχηλος, Πορμήρης κ. ά. Ο θεσμός των άκριτών καθιερώθη υπό του Μιχαήλ Παλαιολόγου.

ΤΟ ΥΨΟΣ
ΓΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΚΥΜΑΤΩΝ

Ο Γερμανός καθηγητής Βάινμπλουμ έκαμε τελευταίως συστηματικές μετρήσεις διά να εύρη το ύψος των κυμάτων των άκραιών. Άποτέλεσμα των έρευνών του ήτο ότι το μεγαλύτερον ύψος που έμέτρησεν εύρεθη 18,5 μέτρα.

Το ύψος αυτό ύπολογίζεται από την έπιφάνειαν της θαλάσσης. Ψη κυμάτων 13—14 μέτρων είναι συνήθ εις τάς θαλάσσας. Τά μεγάλα αυτά κύματα έχουν μήκος (βάσιν) επί της θαλάσσης έπιφανείας 200—300 μέτρων.

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΚΑ

Τά σύκα άρεσαν πολύ στους δοξασμένους προγόνους μας. Πολλοί δέ από τους σοφούς και τους πολιτικούς τά προτιμούσαν από όλα τά άλλα φρούτα.

Ο φιλόσοφος Σίκων έτρωγε πάρα πολλά σύκα γιάτι πίστευε

στρατηγόν και μετέπειτα αυτοκράτορα, έξελληνίσθη εύθως έξ άρχής, και δύναται κανείς να Ισχυρισθί, χωρίς να παραβιάξη την Ιστορικήν αλήθεια, ότι ή Νικόπολις ύπήρξε καθάρως έλληνική πόλις, με έλληνική νοοτροπία, με ρωμαϊκή βέβαια τέχνην, έπηρεασμένη όμως από την έλληνικήν...

Η Νικόπολις ήκμασε επί έτη έξελληνισθείσα και έχριστιανισθείσα κατά τρόπον που άσφαλώς την άπεμάκρυνε από κάθε ρωμαϊκήν έπιρροήν. Εκεί ο στωϊκός Έπίκτητος διδάσκει την φιλοσοφικήν του θεωρίαν, ιδρύσας και την σχολήν του. Εκεί ο Άπόστολος Παύλος διδάσκει την χριστιανικήν αλήθειαν... Εκεί ιδρύονται ώραιοι

στρατηγόν και μετέπειτα αυτοκράτορα, έξελληνίσθη εύθως έξ άρχής, και δύναται κανείς να Ισχυρισθί, χωρίς να παραβιάξη την Ιστορικήν αλήθεια, ότι ή Νικόπολις ύπήρξε καθάρως έλληνική πόλις, με έλληνική νοοτροπία, με ρωμαϊκή βέβαια τέχνην, έπηρεασμένη όμως από την έλληνικήν...

Καί έρχεται το 1912. Ο άπελευθερωτικός πόλεμος φέρει και πάλιν εις τάς έλληνικές άγκάλας την 'Ηπειρον. Καί ο έλληνοκύβητος άναζητεί να άνακαλύψη την Νικόπολι. Τό 1913 άρχίζουν αί άνασκαφαί όργανούμεναι υπό της 'Αρχαιολογικής Έταιρείας και υπό την έπίβλεψιν του κ. 'Αλ. Φιλαδέλφους.

Από τάς άνασκαφάς ήλθον εις φώς πολλά κτίρια, έρειπώμενα, βεβαίως, ως και τάφοι, ψηφιδωτά κλπ., όλα δέ τά άνευρεθέντα κτερίσματα μετεφέρθησαν εις το μουσείον Πρεβέζης.

Αυτό ακριβώς έδομθάρδισαν προχθές οι 'Ιταλοί άεροπόροι... Δεν είναι γνωστή άκόμη ή έκταση της καταστροφής. Άλλά είναι βέβαιον ότι οι βέβηλοι αυτοί πολλά πράγματα του μουσείου θά κατέστρεψαν άνεπανορθώτως...

Οι 'Ιταλοί πληροφορούμενοι άσφαλώς τάς ζημίας που έπροξένησαν θά αίσθάνωνται ίκανοποίησιν! Ίσως ίσως πανηγυρίζουν!

Άλλά θά τους διακόψωμεν τον πανηγυρισμόν διά να τους είπωμεν: «Θά πληρώσετε άκριβά, πολύ άκριβά, τάς έπαισχύντους πράξεις σας».

Αυτό ακριβώς έδομθάρδισαν προχθές οι 'Ιταλοί άεροπόροι... Δεν είναι γνωστή άκόμη ή έκταση της καταστροφής. Άλλά είναι βέβαιον ότι οι βέβηλοι αυτοί πολλά πράγματα του μουσείου θά κατέστρεψαν άνεπανορθώτως...

Οι 'Ιταλοί πληροφορούμενοι άσφαλώς τάς ζημίας που έπροξένησαν θά αίσθάνωνται ίκανοποίησιν! Ίσως ίσως πανηγυρίζουν!

Άλλά θά τους διακόψωμεν τον πανηγυρισμόν διά να τους είπωμεν: «Θά πληρώσετε άκριβά, πολύ άκριβά, τάς έπαισχύντους πράξεις σας».

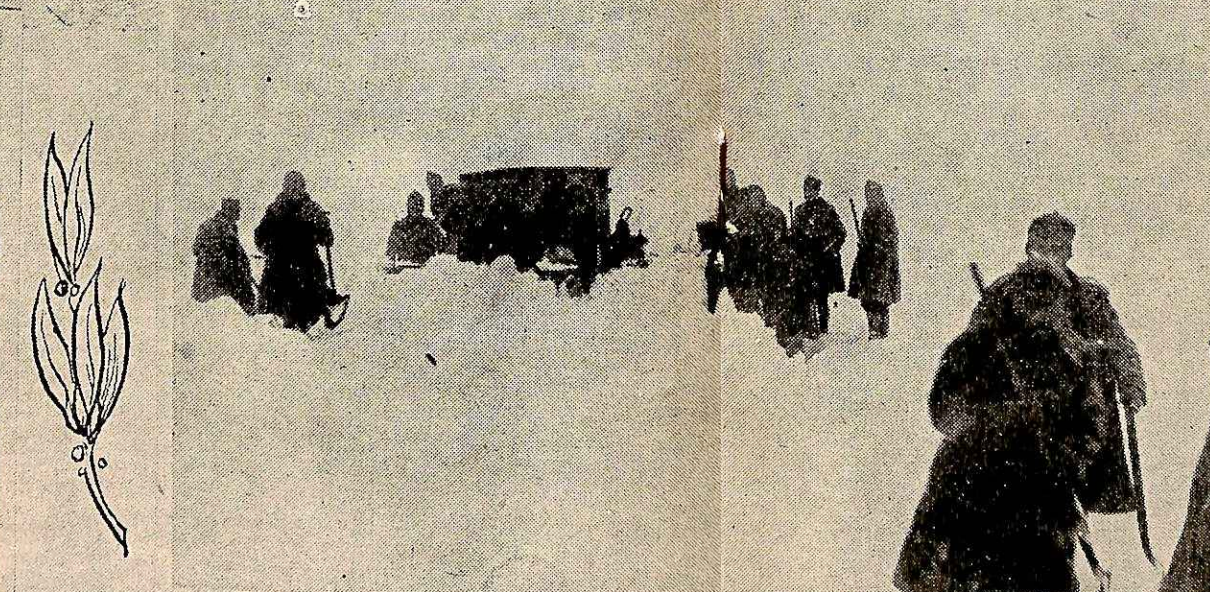
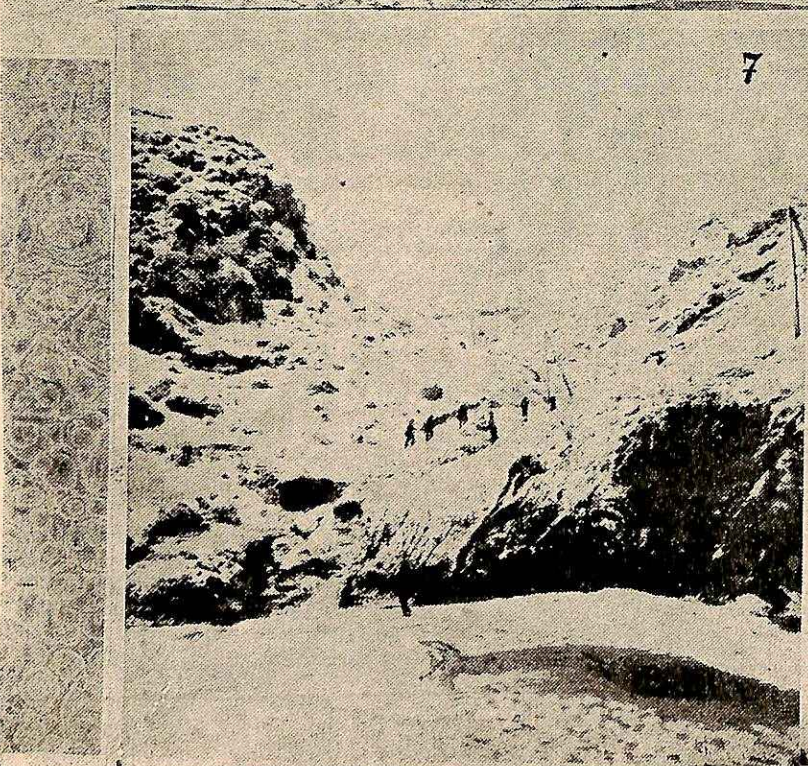
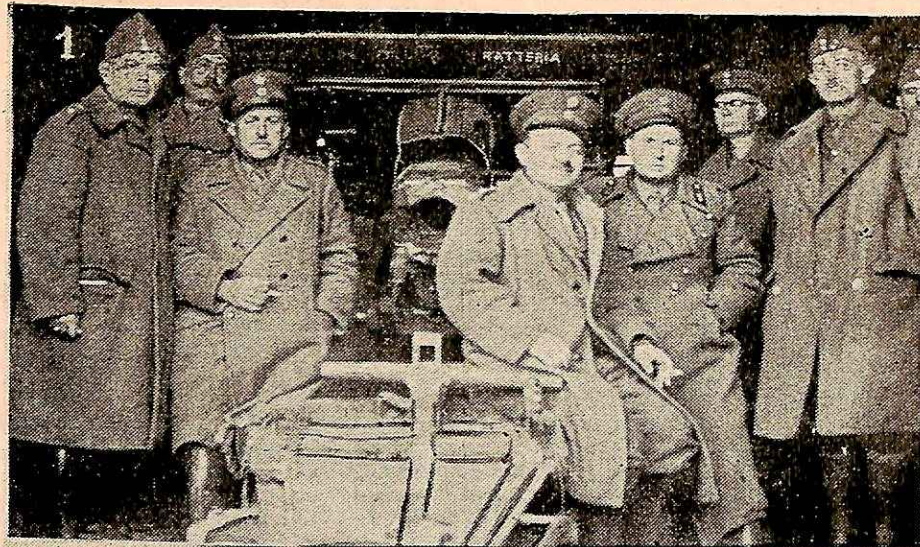
Αυτό ακριβώς έδομθάρδισαν προχθές οι 'Ιταλοί άεροπόροι... Δεν είναι γνωστή άκόμη ή έκταση της καταστροφής. Άλλά είναι βέβαιον ότι οι βέβηλοι αυτοί πολλά πράγματα του μουσείου θά κατέστρεψαν άνεπανορθώτως...

Οι 'Ιταλοί πληροφορούμενοι άσφαλώς τάς ζημίας που έπροξένησαν θά αίσθάνωνται ίκανοποίησιν! Ίσως ίσως πανηγυρίζουν!

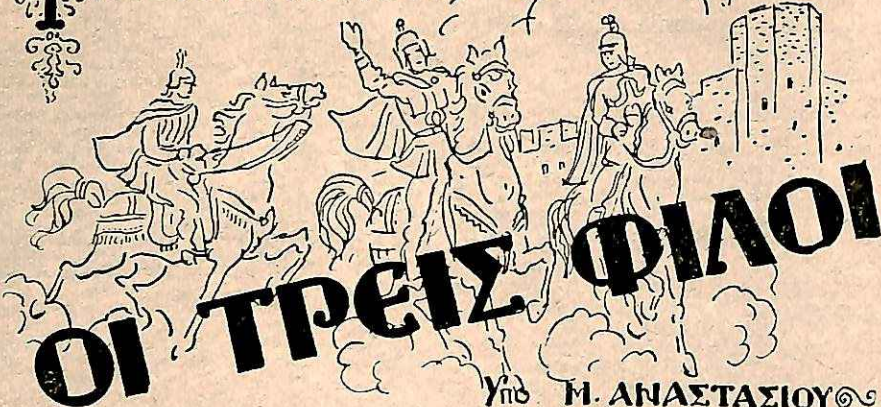
Άλλά θά τους διακόψωμεν τον πανηγυρισμόν διά να τους είπωμεν: «Θά πληρώσετε άκριβά, πολύ άκριβά, τάς έπαισχύντους πράξεις σας».

Αυτό ακριβώς έδομθάρδισαν προχθές οι 'Ιταλοί άεροπόροι... Δεν είναι γνωστή άκόμη ή έκταση της καταστροφής. Άλλά είναι βέβαιον ότι οι βέβηλοι αυτοί πολλά πράγματα του μουσείου θά κατέστρεψαν άνεπανορθώτως...

Αγγ. Μετάξας

1) 'Αξίωματικοί έμπροσθεν κυριευθέντος 'Ιταλικού πυροβόλου. 2) Μία τελευταία φωτογραφία από το μέτωπον του 'Αρχιστρατήγου κ. Παπάγου. 3) Τα φανταράκια μας ποζάρουν για τη «Νεολαία». 4) 'Αλλη ομάδα πολεμιστών μας «Κάπου εις το Μέταπον». 5) Παρατηρητήριο του πυροβολικού μας στην κορυφή ενός 'Αλβανικού βουνού. 6) Μία ώρα άποψις των 'Αγίων Σαράντα. 7) 'Ενα χιονισμένο τοπίον «Κάπου εις την 'Αλβανίαν». 8) Οί ήρρες πολεμισταί μας προχωρούν βυθισμένοι εις τὰ χιόνια. 9) 'Ενα μέρος της όροσειρας του Μόροβα.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ΥΠΟ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

51. (Συνέχεια)

“Εμεινε έτσι κάμποση ώρα... Κάποιος παρουσιάστηκε στην πόρτα...”

“Ήταν ο μέγας Δρουγγάριος Μιχαήλ, άνθρωπος του Ίωσήφ Βρίγγα, κλειδοῦχος στο ἱερὸ παλάτι καὶ τώρα ἀρχηγὸς τοῦ στόλου. Ἀπ’ αὐτὸν ἔπαιρναν διαταγές οἱ Δρουγγάριοι καὶ πρῶτοκάραθον, μ’ ὅλο πού ὑπεύθυνος κ’ ἐπὶ κεφαλῇς σ’ ὅλην τὴν ἐκστρατεία ἦταν ὁ Νικηφόρος...”

“Ἦσυχος, λιγομίλητος, σοβαρὸς πάντα, παρακολουθοῦσε τὸ κάθε τι μὲ προσοχὴ καὶ δὲν ἔφερνε ἐμπόδιο σὲ τίποτα... Δὲν ἦταν δύσκολο νὰ καταλάβῃ κανεὶς πῶς αὐτὲς ἦσαν οἱ διαταγές πού εἶχε πάρει ἀπὸ τὸν παντοδύναμο παρακοιμώμενο, καὶ πῶς σὰν ἄνθρωπος πού καταλαβαίνει καλὰ τὴ σοβαρὰ δουλειὰ πού τὸν ἀναθέσανε, ἐννοοῦσε νὰ τὴν ἐκτελέσῃ μὲ τυπικὴ σχολαστικότητά.”

“Ὁ Νικηφόρος πού ἤξερε καλὰ τίς παλαιανὲς συνήθειες καὶ τὸ χαρακτὴρα τοῦ Βρίγγα, πού ἀγρυπνοῦσε γύρω ἀπὸ τὸ θρόνο σὰν καχύποπτο μαντρόκυκλο καὶ δὲν ἔδειχνε ποτὲ περισσότερη ἐμπιστοσύνη σὲ κανένα, παρά ὅση χρειαζόταν τοῦτος γιὰ νὰ φανῇ χρήσιμος στὸν αὐτοκράτορα ἀνάλογα μὲ τίς ἱκανότητές του... Ὁ Νικηφόρος λοιπὸν προσπαθοῦσε νὰ μὴ δώσῃ ποτὲ ἀφορμὴ καὶ ἐξηγοῦσε στὸ Δρουγγάριο Μιχαήλ κάθε του ἐνέργεια...”

Καὶ τώρα μόλις τέλειωνε τὴν προσευχὴ τοῦ εἶχε σκοπὸ νὰ τὸν καλέσῃ κοντά του γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ ὁδηγίες πῶς ἔπρεπε νὰ κανονίσουν τὴν πορεία τους τὰ καράβια καὶ μὲ ποιά τάξι.”

Εὐχαριστήθηκε ὡς τότε πού τὸν πρόλαβε ὁ κλειδοῦχος καὶ τὸν βρῆκε ἔτσι γονατιστὸ μὲ ταπεινὴν μπροστὰ στὸ εἰκονοστάσιο.

— Προσεύχεσαι Νικηφόρε; ρώτησε ὁ Μιχαήλ προχωρώντας κοντά του.

— Ἦ μεγάλη σιγὴν ἔφτασε, ἀπάντησε κείνος. Βρισκόμαστε πιά κοντὰ στὸ σκοπὸ μας κ’ εἶναι ἀνάγκη νὰ ζητήσουμε ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ μᾶς φωτίσῃ στὸ καλλίτερο. Καὶ τὴν καρδιά καὶ τὸν νοῦ μας Αὐτὸς τὴν ὁδηγεί, ὅταν εἰμαστε γυρισμένοι πρὸς Αὐτὸν μὲ ἀγνότητα.

— Ἄγιον καὶ αἰνετὸν τὸ ὄνομα Του εἰς τοὺς αἰῶνας... προσέθεσε ὁ

μέγας Δρουγγάριος καὶ ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ...

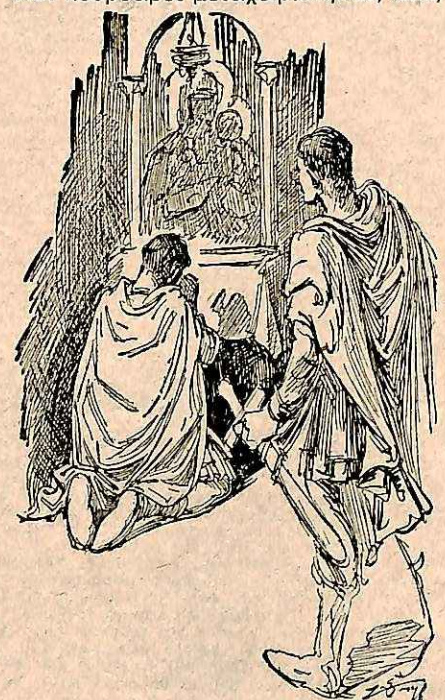
— Ἐλα μαζί μου, εἶπεν ὁ Νικηφόρος, κ’ ἀνέβηκαν στὸ ξυλόκαστρο τῆς στρατηγίδας.

Οἱ βυζαντινοὶ δρόμωτες, σύμφωνα μὲ τὴ διαταχὴ πού ἔδωκε ὁ Δομέστικος, πλέουν τώρα μὲ μαζεμένα τὰ πανιά καὶ ζυγώνουν ὁλοένα στὸ ἀκρογιάλι τῆς Κρήτης. “Ἐνας βαθὺς κόλπος ἀνοίγεται μπροστὰ τους κλεισμένους δυτικά ἀπὸ μεγάλου κάβου πού χάνεται βαθιά μέσα στὴ θάλασσα. Δεξιά τὸ ξερονήσι τῆς Δίας καὶ στὸ βάθος ξανθὲς ἀμμουδιὲς ἀπλώνονται σὲ μεγάλῃ ἔκτασι...”

“Ἐκεῖ καταμεσῇς μαυρίζει τὸ κάστρο, ὁ Χάντακας...”

Οἱ ἀψηλοὶ τοῦ πύργου, σκοτεινοὶ καὶ ἐπίσημοι, σηκώνονταν μέσα στὴ λάμψη τῆς καλοκαιριτικῆς μέρας, σὰ φρουρὴς, θαρρεῖς, ἀκίνητοι στὴ θέσι τους, ἀτρόμητοι κ’ ἀποφασισμένοι νὰ κάμουνε τὸ βαρὺ τους χρέος...

Πολλὰ ἱστοροῦνε γιὰ τὸ Κάστρο τοῦτο οἱ χρονογράφοι. Οἱ Ἀνταλούσιοι κουρσάροι μεταχειρίστηκαν, λέει,

— Προσεύχεσαι Νικηφόρε; ρώτησε ὁ Μιχαήλ προχωρώντας κοντά του.

γιὰ νὰ τὸ χτίσουν ὀλικά ἀπὸ τὴν παλιά πολιτεία, τὴν Κνωσσό, πού βρίσκονταν σὲ μικρὴ ἀπόστασι πρὸς πέτρα, πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ, ἀφοῦ τὴν ἔκαψαν καὶ τὴν γκρέμισαν συθέμελη.

Καὶ κάτι παράξενο... Γιὰ νὰ κάμουν, λέει, πρὸς γερὺς τοῖς τοίχους ἔδωσαν τίς πέτρες μ’ ἕνα πηλὸ, ὅπου ἦσαν ἀνακατεμένες μέσα τρίχες γουρουνίσιας. Κι’ οἱ τοῖχοι αὐτοί, κατὰ τὰ λεγόμενά τους, ἦσαν πανύψηλοι καὶ τέτοιο πλάτος εἶχαν πού χωροῦσαν στὴν κορφή τους νὰ περάσουν δυὸ ἀμάξια καὶ πάλι περισσεύε τόπος...

Διπλὸ αὐλάκι βαθὺ πού ἔφτανε ἀπὸ θάλασσα σὲ θάλασσα ἔζωνε ὁλόγυρα τὸ κάστρο καὶ τὸ κοβε δόλοτελα ἀπὸ τὴν ἐπιλοιπὴ στεριά σὲ τρόπο, πού δὲν ἦταν δυνατό νὰ ζυγώσουν κοντὰ καὶ νὰ τὸ χτυπήσουν οἱ πολιορκητικὲς “γχανές.”

Μὲ λίνα λόγια τὸ κάστρο δὲν εἶχε τ’ ὁμοίον οὐδὲ τοῦτα τὰ μέρη κ’ ὅποιος τὸ κρατοῦσε λογαριαζόταν κ’ ἀφέντης τοῦ νηιοῦ... Γι’ αὐτὸ κ’ ὅλοι οἱ Βυζαντινοὶ πολεμάρχοι τοῦτο βάλθηκαν νὰ χτυπήσουν πρῶτα πρῶτα, ξέροντας πῶς, ἂν κατάφεραν νὰ τὸ πατήσουν, ὅλη ἡ Κρήτη ἔδταν δική τους, σὰν τὸν καρπὸ πού ἄμα κόψῃς τὸ κλωνάρι πού κρέμεται πέφτει κ’ αὐτὸς στὴν κατονὴ σου...

Πίσω ἀπὸ τὸν σκοτεινὸν θαλασσοδαρμένους τοίχους ξεχώριζαν οἱ μιναρέδες κάτασπροι μὲ τὰ κίτρινα καὶ πράσινα ζωνάρια τους... Καὶ χαμηλότερα, ἀνάμεσα σὲ πράσινες φυλλωσιές, τὰ ταβλωτὰ τῶν παραγκῶν μὲ τὰ χρωματιστὰ τζάμια πού ἀστραποβόλοῦσαν στὸν ἥλιο καὶ τὰ λιακωτὰ, ἀπ’ ὅπου ἀγγάντευαν οἱ Σαρακηνοὶ ἄρχοντες κατὰ τὸ πέλαιος τὰ καράβια τους νάρχωνται γεμάτα λάφυρα καὶ σκλάβους.

Σκοτεινὴ καὶ κατσουφιασμένη ἦταν ἀπ’ ἔξω ἡ ὄψις τοῦ κάστρου, μὰ μέσα ἔλαμπε ὁλόκληρο πρόσχαρο κ’ ἀνάλαφρο στὴν πρωϊνὴ ἀχνα, σὰν παιγνίδισμα τοῦ φεγγαριοῦ σὲ κινούμενα νερά...

Πίσω ἀπὸ τὸν Νικηφόρο στέκονταν οἱ Κασιώτες καροδοκῶντες πού τὸν πιλοτάρησαν ὡς ἔδω καὶ τοῦ ἔδιναν ὁρμήνεις γιὰ τὰ νερά καὶ γιὰ τὸν τόπο...

Ποῦ ἔχει ποτάμια καὶ ἀμμουδιὲς πού νὰ μποροῦν νὰ ζυγώσουν τὰ καράβια καὶ κατὰ πού βρίσκονται κεφαλοχώρια καὶ κάμποι καὶ νερά τρεχούμενα...

“Ὁ ἕνας ἀποκρινόνταν κ’ ὁ ἄλλος κουνούσε μοναχὰ τὸ κεφάλι του καὶ φανέρωνε μ’ αὐτὸ τὸν τρόπο πῶς συμφωνοῦσε μὲ τὰ λεγόμενα τοῦ συντρόφου του...”

“Ὁ Νικηφόρος ρωτοῦσε κ’ ἄκουε μὲ πολλὴ προσοχή.”

Γιὰ τίς πρὶν ἐκστρατείες εἶχε μάθει πολλὰ, τὸ κάθε τι πού ἦταν σχετικὸ μ’ αὐτὲς καὶ κρίσεις καὶ περιστατικά.

Προσπαθοῦσε λοιπὸν τώρα πού εἶχε μπροστὰ του τὰ μέρη νὰ κατατοπιστῇ, νὰ καταλάβῃ γιατί οἱ ἄλλοι διάλεξαν κείνο ἢ τοῦτο γιὰ νὰ κάμουν ἀπόβαςι καὶ ν’ ἀποφασίσῃ κ’ αὐτὸς πῶς πρέπει νὰ ἐνεργήσῃ.

(Ἀκολουθεῖ)

Σελίδες ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιο τοῦ μαθητοῦ Μιχαλάκη Στρούζα

15ον

Γιατὶ νομίζω πῶς ὅλα ὅσα γίνονται γύρω μου, αὐτὸν τὸν καιρὸ, εἶναι τόσο σπουδαία καὶ θαυμαστά, ὅσο μικρὸς καὶ ἀνάξιος εἰμ’ ἐγὼ γιὰ νὰ μπορῶ νὰ τὰ κλείσω στὶς λίγες καὶ βιαστικὲς ἀράδες αὐτοῦ ἐδῶ τοῦ ἡμερολογίου. Νομίζω, ἀξάφνα, πῶς θάτανε ἀσυνείδητη φιλοδοξία — ἀπὸ μέρος μου — νὰ πιστεῦω πῶς μπορῶ ν’ ἀγγίξω μὲ τὴν πέννα μου γεγονότα σὰν τίς ἑλληνικὲς νίκες, ἐκεῖ πάνω στὰ χιονισμένα βουνὰ τῆς Ἀλβανίας, χωρὶς νὰ μικρᾶναι τὴν ἀξία τους καὶ χωρὶς νὰ σκοτεινιάσω τὴ λάμψη τους!

Γι’ αὐτὸ κάθομαι καὶ σκέπτομαι μὲ ποῖον τρόπο θὰ μπορούσα τάχα ν’ ἀναφέρω καὶ μόνο τὰ ὀνόματα τῆς Κορυτσᾶς, τῆς Πρεμετῆς, τῆς Πίνδου, τοῦ Ἀργυροκάστρου, τῶν Ἁγίων Σαράντα, χωρὶς νὰ βαρύνω τὴ συνείδησίν μου πῶς δὲν ἔκανα ἀμαρτία.

“Ἔτσι, ἀποφασίζω νὰ μὴ γράψω καθόλου γι’ αὐτὲς τίς ἑλληνικὲς νίκες. Ἀποφασίζω νὰ μὴ ἀναφέρω καθόλου αὐτὰ τὰ μεγάλα ὀνόματα. Ἀποφασίζω νὰ μὴ γράψω παρὰ μοναχὰ ἐκεῖνο πού πλημμυρίζει τὴν ψυχὴν μου. Ἀποφασίζω νὰ μὴ ἐκφράσω τίποτ’ ἄλλο ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό μου πού εἶμαι, αὐτὴ τὴ στιγμή, ἕνα Ἑλληνόπουλο! Τίποτ’ ἄλλο ἀπὸ τὴν περηφάνειά μου πού εἶ-

Πρόγραμμα

μαι καὶ γὰρ ἕνα παιδί τοῦ λαοῦ ἐκείνου πού τσακίζει τοὺς βαρβάρους ἐκεῖ πάνω στὴν Ἀλβανία: “Ἐνα παιδί τοῦ ἀθάνατου Ἑλληνικοῦ λαοῦ πού δειχνεῖ αὐτὴ τὴ στιγμή στὸν κόσμο πῶς δὲν ἔπαψε ποτὲ νὰ κρατᾷ ψηλά καὶ πάνω ἀπ’ ὅλα τὴ σημαία τῆς Ἑθνικῆς Λευτερίας!”

ΟΠΟΥ... ΒΡΙΣΚΩ ΔΟΥΛΕΙΑ...

Ἀλλά, πρὶν προχωρήσω καὶ σ’ αὐτὸ ἀκόμα, νομίζω πῶς ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν ν’ ἀνοίξω μιὰ παρένθεσιν καὶ ν’ ἀναφέρω ἐδῶ μερικὰ ἀπὸ τὰ ἐντελῶς... ἀτομικὰ αἰσθητάματα πού δοκιμάζω ὅταν σχεδιάζω νὰ καθίσω νὰ γράψω, τώρα, καὶ ὑστερα ἀπὸ ὅσα ἔγραψα ὡς τώρα.

Ἀισθάνομαι δηλαδὴ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκφράσω τὴν ἀμέτρητὴ εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν περὶ τοῦ «Νεολογισμοῦ» πού, ὅχι μόνο, δὲν ἀποθάρρυνε τὴν προσπάθειά μου — ὅταν ἐτόλμησα καὶ παρουσιάσα τὰ χειρόγραφα μου στὴ Διεύθυνσίν του — ἀλλὰ, ἀντίθετα: πῆρε αὐτὲς τίς ἐντυπώσεις μου κ’ ἄρχισε νὰ τὶς δημοσιεύσῃ σ’ ἕνα ἰδιαίτερο καὶ τιμητικὸν ἔργο, δίνοντάς μου κουράγιο κ’ ἐμπνεύνοντάς με νὰ τὶς συνεχίσω.

Δὲ θέλω νὰ πῶ πῶς ἐπερίμενα, φυσικά, νὰ μὲ διώξουν ἀπὸ τὴν γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ καὶ νὰ μὲ ἀποθαρρύνουν. Πρέπει νὰ ὀ-

μολογῶ πῶς ἀνέβηκα τὰ σκαλιά τῶν γραφείων του, στὴν ὁδὸ Λεωφόρου, μὲ κάποια συγκίνησιν καὶ ἀλλὰ καὶ μὲ ἄλλη τόση πίστι καὶ πεποίθησιν στὰ χειρόγραφα πού κρατοῦσα στὰ χέρια μου. Μὲ τὴν πίστι καὶ τὴν πεποίθησιν πῶς μέσα σ’ αὐτὰ τὰ χειρόγραφα εἶχα κλείσει κάτι ἀπὸ τὴν ψυχὴν μου, κάτι πού ἦταν πεντακάθαρο καὶ ἀληθινὸ, κάτι πού, ἂν εἶχα καταφέρει νὰ τὸ ἐκφράσω, ἔστω καὶ μέτρια, θὰ εἶχε τὴν ἀξία του καὶ δὲν θὰ ἦταν ἐντελὸς γιὰ γέλια.

Ὅμως, ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτό, ὡς τὴν θερμὴ καὶ — μπορῶ νὰ πῶ — ἐνθουσιαστικὴ ὑποδοχὴ πού ἔκαναν στὰ χειρόγραφα μου, ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτό ὡς τὰ τιμητικὰ λόγια πού ἀκούσα καὶ ὡς τὴν οἰκονομικὴ ἀκόμα ἀνταμοιβὴ πού μοῦ πρόσφεραν γι’ αὐτὰ τὰ χειρόγραφα, ἡ ἀπόστασις εἶναι τόσο μεγάλη ὅσο ἡ ἐκπληξίς, ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη μου!

Γιατὶ — πρέπει νὰ τὸ πῶ κ’ αὐτὸ — ἡ ὑπόδειξιν τ’ ἀδερφοῦ μου τοῦ Γιώργου, ὅταν ἐφύγε γιὰ τὸ μέτωπο, πῶς πρέπει νὰ βρῶ καὶ γὰρ κάποια δουλειὰ γιὰ νὰ βοηθᾷ τὸ σπῆτι μας, σ’ αὐτὲς τίς δύσκολες μέρες, ἐπραγματοποιήθηκε γρήγορα καὶ κατὰ τὸν πρὸ ἀνέλπιστο τρόπο: Μὲ τὴν ἐμπνευσίν πού εἶχα, τὸ ἴδιο βράδυ, νὰ καθίσω νὰ γράψω τίς ἐντυπώσεις μου ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα τοῦ πολέμου!

Ἔτσι, σὲ μιὰ βραδυὰ μέσα,

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

Ἐκεῖ λοιπὸν, στὸ Δραγατσάνι, θὰ ἔδινε τὴ μεγάλῃ μάχη.

Στὶς 3 τοῦ Ἰουνίου διέταξε τὸν Ὀλύμπιο, τὸν ἀδερφὸ τοῦ τοῦ Νικόλα καὶ τὸν Καραβιά νὰ πιάσουν τίς πρὸς τὴν ἑσπέρειαν γύρω ἀπὸ τὸ Δραγατσάνι. Καὶ μαζί τὸς ἔδωκε ὁρμητὴ διαταγὴ νὰ μὴν ἐλθουν σὲ καμμιά σύγκρουσιν ἂν πρῶτα δὲν φθάσῃ ὁ ἴδιος. “Ἦθελε μοναχὸς νὰ δώσῃ τὴν ἀπὸ τὸ πρῶτο γύρο καὶ μοναχὸς νὰ ἔχῃ ἀκέραια τὴν ἐξουσίαν.

Στὶς 5 τοῦ Ἰουνίου μὴνὸς πῆρε τίς ἄλλες δυὸ χιλιάδες μὲ τὸν Κολοκοτρώνη, τὸν Ὀρφανό καὶ τὸν Γαρνέφον καὶ τὴν αὐτὴ τῆς ἄλλης μέρας ἔβησαν στὸ Δραγατσάνι. Ὁ Γιωργάκης Ὀλύμπιος εἶχε στρατοπεδεύσει λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ Δραγατσάνι, στοὺς πρόποδες τοῦ βουνοῦ καὶ ἀκριβῶς στὴν κορυφὴ τοῦ λόφου πού ἔδωκε τῆς γεφύρας πού βρισκόταν στὸν κοντινὸ βάλτο, κ’ ὁ Νικόλας Ὑψηλάντης μὲ τὸν Βασίλει Καραβιά εἶχαν πιάσει τὴ γέφυρα καὶ μέρος τῆς χαράδρας.

Τὶς ἴδιες ἐτοιμασίες ἔκαναν καὶ οἱ Τούρκοι. Ὁ Καραβιζ, πού βρισκόταν ἀπὸ μέρος στὸ Δραγατσάνι, ἔφτιαξε χαρακώματα γύρω ἀπὸ τὰ χωριά, ὠχύρωσε τὰ μεγαλύτερα σπιτία κ’ ἔκαψε τὰ μικρότερα γιὰ ν’ ἀνοίξῃ δρόμους καὶ νὰ ἔχῃ ἔτσι ὁ στρατὸς τὸν ἐλευθερία κινήσεως καὶ δράσεως.

Ὁ Ὑψηλάντης ἔμενε σ’ ἕνα χωριὸ πού ἀπεῖχε τρεῖς ὥρες ἀπὸ τὸ Δραγατσάνι.

Στὶς 6 τοῦ Ἰουνίου, ἡμέρα Τρίτη, ἦταν ἐκεῖ ὁ Γιωργάκης Ὀλύμπιος καὶ κατέστρωναν τὰ σχέδια τῆς μάχης. Στὴν ἀπουσία του ἔβινε πάλι τὸ σφάλμα. Ὁ Καραβιάς, πού εἶδε τοὺς καπνοὺς καὶ τίς φλόγες τῶν πυρπολουμένων σπιτιῶν, τίς νόμιζε γιὰ δειγμάτων πυρῆς καὶ δὲν θέλησε νὰ χάσῃ τὴ δόξα μιᾶς εὐκολῆς νίκης. Μάζεψε τοὺς καθολαρέους τοῦ καὶ ἀπεφάσισε νὰ περάσῃ τὴ γέφυρα καὶ νὰ χυμῇ πᾶν τοῦτος Τούρκους. Ἀδίκᾳ φώναζε ὁ Νίκος Ὑψηλάντης καὶ θύμιζε ἅλῃ τὴν ὥρα τὴ διαταγὴ τοῦ ἀρχηγοῦ, πού ἀπηγόρευε δίχως τὴν ἔγκρισιν

τοῦ κάθε κινήσιν ἐπιθετικὴ. Ὁ Καραβιάς δὲν ἄκουε. Τοῦ ὑπέδειξε τότε ὁ Νίκος Ὑψηλάντης τὸ λάσπημα τίς γῆς ἀπὸ τίς πολλὰς βροχές καὶ τοῦ τόνισε πῶς αὐτὸ ἦταν ἐπικίνδυνον γιὰ πολεμικὴν ἐξόρμησιν. Ὁ Καραβιάς δὲν συγκρατιώταν. Τράβηξε τὸ σπαθί του καὶ χυμῇ πᾶν στὴ μοῦν τοῦ Σερμπανέστου. Στὸν κατήφορο αὐτὸ ἀναγκάστηκε τότε νὰ τὸν ἀκολουθῇ αὐτὸ ἀνάγκη κ’ ὁ Νίκος Ὑψηλάντης. “Ἀν κρατιώτανε τουλάχιστον τοῦτος, θὰ γίνονταν ἱσως καλύτερα τὰ πράγματα. Μὰ μὲ τὸν ἱερὸ λόγο καὶ τὰ κανόνια τοῦ πῆγε κ’ αὐτὸς κοντὰ στὸν Καραβιά, γιὰ τυχὴ κακὴ τοῦ στρατοῦ, καὶ πρὸς τοῦ ἐκείνου πού ὠρματίστηκε αὐτὴ τὴν ἐκστρατεία.

Ὁ Καραβιάς εἶχε ὥσει τὸ μοναστήρι μὲ τοὺς καθολαρέους τοῦ καὶ προκαλοῦσε τοὺς Τούρκους πού ἦταν ταμπουραμένοι σὲ μάχη. Στὴν ἀρχὴ οἱ Τούρκοι νόμισαν γενικὴ τὴν ἐπιθεσὶν καὶ σκέφθηκαν τὴν ὑποχώρησιν. Οἱ βρόντοι ὅμως τὸν κανονίων καὶ τὸν ντουφεκιῶν φτάσανε σ’ αὐτὰ τὰν ἄλλων Τούρκων, πού βρισκόνταν στὰ κοντινὰ μοναστήρια στρατοπεδεύμενοι. Χίλιοι πεντακόσιοι ἀπ’ αὐτοὺς ἔτρεξαν ἀμέσως καὶ φτάσανε στὸ μοναστήρι πού ἦταν ἐκτεταμένο ἀπὸ τὸν Καραβιά. Ὁ Καραβιάς ἀναθάρρυνε σὰν εἶδε τὴν ἀνέλπιστὴ βοήθειαν, καὶ μὲ τοὺς καθολαρέους τοῦ χυμῇ κατὰ τοῦ τμήματος πού ἦταν μπροστὰ στὸ Δραγατσάνι. Ἦ φάτις ἦταν τότε γιὰ καλὰ ἀναμνητὴ γύρω ἀπὸ τὸ μοναστήρι τοῦ Σερμπανέστου. Ὁ Καραβιάς μὲ τοὺς καθολαρέους τοῦ εἶχε ἀνοίξῃ σκληρὸ πολεμικὸ ἀγῶνα. Τὸν εἶχαν κυκλώσει κείνοι πού εἶχαν ἔρδει ἀπὸ τὰ κοντινὰ στρατοπεδεῖα καὶ τοὺς βαρύνον ἀπὸ πλάγι οἱ ἄλλοι ἀπὸ μέσα. Τὸ κύκλωμα αὐτὸ πῆγε νὰ σπάσῃ ὁ Νίκος Ὑψηλάντης. Προχώρησε γιὰ νὰ σπᾷ τὸν Καραβιά καὶ τοὺς συντρόφους του καὶ νὰ φέρῃ σὲ δύσκολα θέσι τοὺς Τούρκους. Μὰ οἱ στρατιῶτες τοῦ Καραβιά δὲν εἶχανε τώρα τὸ προηγούμενον ἄρρος. “Ἔτσι, σὲ μιὰ στιγμὴ, κέντησαν τ’ ἀλγὰ τούς — μαζί κ’ ὁ Καραβιάς — καὶ χυμῇσαν γιὰ νὰ σκαρφαλώ-

σουν στὰ βουνὰ. Εἶχε δὴ τὸν Ὑψηλάντη, ὁ Καραβιάς πού ἐρχόταν κατὰ πάνω του; Ἦ νόμιζε πῶς ἦταν μοναχός, μέσα σὲ κείνο τὸ ἐχθρικὸ κύκλωμα; Νὰ ἐρώτημα πού μένει ἀναπάντητο.

Οἱ Τούρκοι τοὺς κυνήγησαν κάμποσο, καὶ μετὰ γύρισαν κ’ ἔπεισαν ὅλοι πάντο στὸν ἱερὸ λόγον. Ἄνισος καὶ σκληρὸς ἦταν ὁ ἀγῶνας. Ἀλλὰ καὶ κανένας ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες ἐκείνους δὲν σκέφτηκε τὴν ἀτιμωτικὴ φυγὴ. Καρφωμένοι στὶς θέσεις τους, οἱ ἱεροχωλῆτες, μάχονταν μὲ ἀσφύκτιον ἥρωισμό γύρω ἀπὸ τὸ γενναῖο ἀρχηγό τους.

Καλὰ εἶχε πιάσει κατὰ πάνω τους τὰ βόλια, καὶ οἱ φλόγες, σὺννεφα πυρῶν μὲ πού χύνονταν ἀπὸ τὰ στόματα χυλιδῶν σατανᾶδων, γύρευαν νὰ τοὺς καταπιῇ.

Τὸ τουρκικὸ πεζικὸ δὲν μπορούσε νὰ τοὺς κοινήσῃ ἀπὸ κει. Ὁ Καραβιάς ἔφτιαξε τότε πάνω τους τὸ ἱππικόν. Ἀλλὰ οἱ ἱεροχωλῆτες πατήθηκαν τότε, καὶ ἄλλοι κομματιαστήκανε ἀπὸ τὰ γιγαντιαῖα τῶν ἐχθρῶν. Ἀλλὰ καὶ πάλι κείνοι πού ἔμεναν ζωντανοὶ ἐξακολουθοῦσαν μὲ τὴν ἴδια ὁρμὴ καὶ μὲ τὸ ἴδιο πείσμα νὰ πολεμοῦν. Οἱ Τούρκοι τὸ εἶδαν αὐτὸ καὶ ἔκαναν νέαν ἐπέλασιν. Τὰ γυνὰ σταθὰ τῶν ἱππέων μῆνονταν ἀλόγητα μέσα στὰ κορμιά τῶν ἡρωϊκῶν νέων. Λιγοστοὶ ἀπ’ αὐτοὺς σπρώχθηκαν πρὸς τὴν χαράδρα. Αὐτοὺς μπόρεσε νὰ σώσῃ ὁ ἱωαννῆνης Χόρκας ποῦφτασε μὲ πενήντα Πανδούρους.

Ὁ Ὀλύμπιος ποῦχε τρέξει μὲ τὸν Σέρβο ἀρχιμανδρίτη ἀπὸ τὸ στρατηγεῖο τοῦ Ὑψηλάντη ἔφτασε κάπως ἀργά. Γουμάτος ἀνάγκησι πορεύτηκε πρὸς τὸ πεδίο τῆς μάχης. Μὲ ἑκατὸ ἱππεὶς καὶ μὲ πληγωμένο τὸ ἀλογό του, ἔφτασε σὲ μέρος ποῦχε πέσει ὁ σηματοφόρος τοῦ ἱεροῦ Λόγου, καὶ σήκωσε τὴ σημαία. Τὸ παρουσιασμὸ του ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ κινή τοὺς Τούρκους νὰ ἀπισθοχωρήσουν. “Ἔτσι σωθήκανε ἑκατὸ ἱεροχωλῆτες. Ὁ Νίκος Ὑψηλάντης θὰ πιανόταν αἰχμάλωτος, ἂν δὲν τὸν ἀνέβαζε σὲ ἀλογό του φιλέλληνας Γαλλὸς αἰσιοματικὸς. Ἐκτόθεν σαρδάνια σκοτωθήκανε ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Καραβιά καὶ διακόσιοι ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ Ὑψηλάντη. Μαζί μ’ αὐτοὺς καὶ τέσσαρες αἰσιοματικοί: ὁ Δρακουλῆς, ὁ Σούτσος, ὁ Κρόκιος, ὁ ἱωαννῆνης καὶ ὁ σηματοφόρος Ξενοφὼν καθὼς καὶ ἑκοστὶ πέντε ὁπισθοματωμένοι. Τριάντα ἑπτὰ ἱεροχωλῆτες αἰχμάλωτοι ἦσαν καὶ σταλθήκανε πρῶτα στὸ Βουκουρέστι κ’ ἀπὸ κει στὴ Βασιλεύουσα, ὅπου καὶ βρῆκανε θάνατο μαρτυρικόν. (Ἀκολουθεῖ)

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ

Νέο κορίτσι.
Αγαπητή μου Φαλαγγί-
τισσα,

Από την ημέρα που μπήκε η Έλ-
λάδα μας στον αγώνα, τον δίκαιον
και τον τίμιον, για να υπερασπίσει τα
άγια και τα ιερά της, άνθισε σαν μυ-
ροβόλος άνθος και ο ήρωϊσμός της
Ελληνίδας γυναίκας. Όλες της οι
ψυχικές αρετές φούντωσαν και ύψω-
θηκαν πανέμορφες προς τον ήλιο του
ελληνικού θαύματος. Τους καρπούς
που θα φέρουν αργότερα οι αρετές
αυτές, θα τους θαυμάσει ολόκληρος
ο κόσμος, γιατί θα αποτελέσουν την
αμύνοσά της ψυχής, όχι μόνον της
Ελλάδος αλλά και ολόκληρου της
Οίκουμένης. Θα γίνουν το παράδει-
γμα και το δίδαγμα!

Η Έλληνίδα δεν έπιασε το όπλο,
γιατί η ανατροφή της και η παράδο-
σί της δεν την θέλει τραχεία και αν-
δρική. Γιατί ο Έλλην πολεμιστής δεν
μπορεί να την βλέπει πλάι του εκτε-
θειμένη σε κινδύνους. Δεν θέλει να
βλέπει τη γυναίκα, την αδελφή που
λατρεύει, που σέβεται, να γυρίζει στα
βουνά, να καταπονείται, να παθαίνει.
Θέλει να την νοιώθει προφυλαγμένη
στο σπίτι της, καλή οικοδέσποινα και
φροντιστική εστία. Ο Έλλην νοιώ-
θει τον έαυτό του ικανό να υπερασπί-
ση μόνος του τη χώρα του, την έστιά
του που περικλείει τα πλέον προσφι-
λή του, τη μάνα, τη γυναίκα, την κό-
ρη, την αδελφή. Όταν πολεμά γι' αυ-
τόν τον θησαυρό του είναι έκαστο φο-
ρές ήρωας. Γι' αυτό παρατηρείται και
το θαύμα του σημερινού πολέμου. Να

μπορεί ο δικός μας στρατός να τὰ βά-
ζει με δεκαπλάσια δύναμι. Και να
νικά!

Ακατανόητο είναι αυτό το έλλη-
νικό θαύμα για τους ξένους, γιατί αυ-
τοί δεν μπορούν να νοιώσουν την έλ-
ληνική ψυχή, τη διαπασμένη μέσα
στην τρυφερή οικογενειακή στοργή
και αλληλεγγύη.

Αυτό κυρίως ήτανε που δεν έπιασε
και η διδασχά της υλιστικής θεωρίας,
που χρόνια προσπαθούσε να κατατρί-
ψει την ελληνική πατρίδα.

Κάθε βέλος της και κάθε αγώνας
της απαντούσε ένα αληθινά σινικό τεί-
χος: Την ελληνική οικογένεια. Γι' αυ-
τό και η προπαγάνδα της έστρεψε ο-
λη της την προσπάθεια στον τομέα
αυτόν της ελληνικής ζωής. Δεν μπό-
ρεσε όμως τίποτε να κάνει. Στον α-
τσαλένιο θώρακα, που είχανε σφυρη-
λατήσει χιλιάδες χρόνια, συνειρίθον-
το τα βέλη αυτά τα φαρμακερά.

Γιατί η ελληνική οικογένεια δημι-
ουργήθηκε από τα μυθικά άκοιμη χρό-
νια. Από τον Ίάσωνα, που θεμελίωσε
γερά τον θεσμό του γάμου και της
οικογενείας. Στερεώθηκε με πολλούς
αγώνες της ελληνικής ψυχής, που
πρώτη κατενόησε την αξία της πα-
τριαρχικής οικογενείας στη μορφή
του Θεού του φωτός Απολλώνος. Δη-
μιουργήθηκε κι' έγινε παράδειγμα
και πρότυπο της ανθρωπότητας ολό-
κληρου.

Αδिका λοιπόν κτυπούσαν τα βέλη
του ύλισμου πάνω στο ατσαλένιο αυ-
τό οικοδόμημα. Και σφαλερά ένόμι-
σαν μερικοί ότι έσειοντο της έλλη-
νικής εστίας τα θεμέλια.

Έπρεπε να έλθει ο σημερινός πόλε-
μος για να μάς δείξει σε όλο της το
μεγαλείο την έσωτερική σύνδεση και
την ψυχική της αλληλεξάρτηση. Φα-
νερά το βλέπουμε κάθε μέρα μέσα
στα γράμματα, που πηγαίνονται, το
παρατηρούμε στην προσπάθεια των
μετόπισθεν και τη στοργή για τους
πολεμιστάς μας, στην έπιμονή και το
πεισματικό θάρρος του μετώπου για
την υπεράσπιση της ελληνικής πατρί-
δος, που σημαίνει ελληνική έστιά.

Κι' όπως είναι η οικογένεια, έτσι
και ο λαός.

Ο ελληνικός λαός, όταν νοιώσει ο-
τι πρόκειται για τα άγια και τα ιερά
του, παρουσιάζεται οά μια σφυρηλα-
τημένη από σίδερο πλάκα, χωρίς την
παραμικρή ρωγμή και το ελάχιστο
άνοιγμα. Καλόβολος, μεγαλόθυμος,
ήρωϊκός, χωρίς μεψιμοιρίες και γκρί-
νιες, λιτός, απέριτος, χωρίς απαιτή-
σεις και δικαιώματα, βαδίζει τις στι-
γμές αυτές το μεγάλο δρόμο του πιο
ψηλού καθήκοντος του ανθρώπου από
καταβολής κόσμου: να υπερασπίση
την έστιά του.

Και τη φωτιά της εστίας αυτής της
ιερής και άγιας κρατάς έαυτός στα χε-
ρια σου Έλληνίδα γυναίκα, ως μη-
τέρα, ως σύζυγος, ως αδελφή, ως θυ-
γατέρα. Πρόσεχε καλά τη φλόγα
της! Προσπάθησε να την διατηρή-
ς πάντα ζωννή με της ελληνικής ψυ-
χής σου την πνοή. Τότε μόνον θα μπο-
ρής να καυχάσαι ότι είσαι στα μετό-
πισθεν ή ηρωϊκή συντροφισσα του αν-
δρείου πολεμιστού του μετώπου.

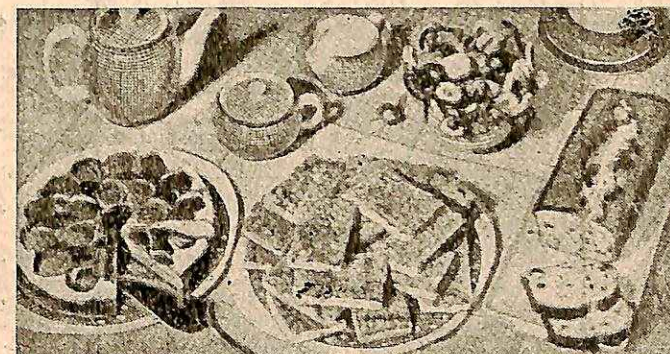
Σ. Καρ.

Πολλά κορίτσια δεν έχουν ιδέα ότι πρέπει να κανονί-
ζουν το ντύσιμό τους ανάλογα με την περίστασι. Είναι
βέβαια άστοιχο να βλέπει κανείς σήμερα, μέσα στην έμ-
πόλεμο κατάστασι, γυναίκες με φανταχτερό ντύσιμο, με
έξωφρενικά καπέλλα, με άπεριόριστα τακούνια. Αποτε-
λούν άνορθογραφίες μέσα στη σοβαρότητα της εποχής
και μάλιστα πολλές φορές φθάνουν και στα όρια του γε-
λοιού. Φαίνεται πως οι γυναίκες αυτές δεν κατάλαβαν ά-
κόμα τί μεγάλες μέρες ζούμε. Καταγίνονται ακόμα στα
μηδαμινά άτομικά μικροπράγματα της καλής και ειρη-
νικής εποχής. Δεν λέμε βέβαια να χάσει η γυναίκα τη χά-
ρι της, να φορέσει άρβύλες ή άμπελινες, όμως άς απο-
φύγει πάλι το άλλο άκρον: την υπερβολική και έπιτηδευ-
μένη κομψότητα. Πολλές φορές το άπλο και σοβαρό ντύ-
σιμο δείχνει γούστο καλλιτεχνικό. Κι' η εποχή μας μάς
επιβάλλει την απλότητα και την σοβαρότητα. Ακόμα δε
πιο πολύ τη σκόπιμότητα. Η γυναίκα σήμερα τρέχει πά-
νω - κάτω, βοηθός και στρατιώτης των μετόπισθεν ο' ότι
μπορεί και ο' ότι της έπιτρέπει η γυναικεία της φύσις.
Φαντασθήτε ακόμα πόσο κουραστικά είναι π. χ. για τη
γυναίκα τα ύψηλά τακούνια, όταν σημάνη ξαφνικά συνα-
γεργμός και είναι αναγκασμένη να τρέξει στο πλησιέστερο
καταφύγιο. Η πόσο βαλθερό είναι να φορή κορσέ και
να μένει 2 ώρες μέσα στο καταφύγιο. Ο άέρας εκεί από
τόν κόσμο γίνεται βαρύν και το σφιγμένο στομάχι πα-
θαίνει πιο γρήγορα.

Γι' αυτό είναι πιο πρακτικό να ντύνεται κανείς άπλο,
σοβαρά, και πρό παντός επίκαιρα. Έχετε το ύπ' όψιν σε
κάθε φόρεμα που φκειάνετε, σε κάθε τι που αγοράζετε για
το ντύσιμό σας. Έτσι θα ταιριάζετε περισσότερα στο πε-
ριθάλλον και θα είσθε πολύ εύχαριστημένες όταν σας
τύχει στο δρόμο κάτι.

Μιά φίλη μου προχθές μου
παραπονιόταν πως λόγω της
έλλειψως ζαχαρώδους δεν μπο-
ρούσε να κάνει ένα γλυκό για

όκα σταφιδινή λειωμένη στη φω-
τιά, όχι όμως ζεστή. Ακόμη
προσέθετε τριμμένο φλούδι έ-
νός μεγάλου πορτοκαλλιού καθώς

τόν άνδρα της που είναι τραυ-
ματίας.
Γέλασα με την καρδιά μου.
Η άπελπισία της ήτανε πρα-
γματικά άνοητη.
Έπειδή κι' από οάς πολλές
θα έχουνε την ίδια έπιθυμία σάς
δίνω σήμερα την ίδια συνταγή
που έδωσα στην άπελπισμένη
μου φίλη.

ΚΑΣΤΑΝΟΠΗΤΤΑ
ΜΕ ΣΤΑΦΙΔΙΝΗΝ

Παίρνουμε μιά όκα κάσταννα,
τα βράζουμε καλά και να περ-
νούμε από το τρυπητό ή τα τρι-
θομε ως που να γίνουν άλευρι.
50 δράμια βούτυρο το άσπρι-
ζομε με τους κρούους 5-6 αυ-
γών που ρίχνουμε στο βούτυρο
διαδοχικά. Προσέθετε και μισή

και το ζωμό του, ελάχιστο ά-
λάτι και ένα ποτηράκι κοινάκ.
Κατόπιν αρχίζουμε να βάζουμε
το άλευρι άνακατωμένο με το
κάσταννο σιγά-σιγά. Στο άλευ-
ρι έχουμε άναμίξει μιά κουτα-
λιά, όχι πολύ γεμάτη, του φα-
γητού σόδα ή ένα πακετάκι υπέ-
ρκιν μπάουντερ των τεσσάρων
δραχμών. Όταν η μάζα γίνε-
ται πηκτή προσέθετε κάθε τό-
σο και λίγο χλιαρό γάλα. Όταν
τελειώσουμε με το άλευρι
προσέθετε και το άσπράδι των
αυγών κτυπημένο σε μαρέγκα.
Το βάζουμε σε βουτυρωμένη φόρ-
μα, τη στελλουμε στο φούρνο με
την παραγγελία να ψηθεί σε με-
τρια φωτιά. Δοκιμάσετε και θα
δείτε, που θα αγαπήσετε την έλ-
ληνική ζάχαρι, τη σταφιδινή,
για τα γλυκίσματά σας.

Ζώνες για τους στρατιώτες μας

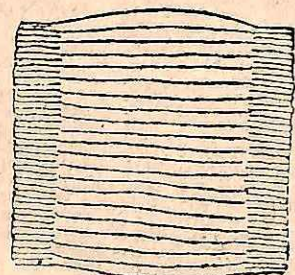
Όπως είπαμε και οτά προ-
ηγούμενα μας φύλλα, ο χειμώ-
νας ακόμα δεν τελείωσε και τα
αλάνια βουνά, που διεξάγουν
τα παλληκάρια μας τον αγώνα
έναντίον του κακού έπιδρομέας
είναι δύο χιλιάδες μέτρα ύψη-
λά και έπομένως για πολλόν και-
ρόν ακόμα χιονισμένα. Με την
αθηνάικη λοιπόν λιακάδα δεν θα
πύ πως και στην Τρεμπεσίνα ο
καιρός είναι χλιαρός. Έκεί έ-
πάνω, και τις καλοκαιρινές ά-
κόμη νύχτες, νοιώθει κανείς το
κρύο να του τρυπά το κόκκαλο,
Γι' αυτό κομμάι μας άς μην παύ-
ση ακόμα το πλέξιμο.

Πλέκετε αδιάκοπα, χωρίς να
κουράζεσθε. Πάλι για τις πρω-
τόπειρες θα παραθέσουμε σήμερα
ένα πλεχτό. Μιά ζώνη. Κι' ένα
μικρό είναι άξιο να την πλέξει.

Πιάνετε 80 πόντους σε βελό-
νες αριθ. 3 κι' αρχίζετε να πλέ-
κετε λάστιχο 1 πόντο καλή, 1
πόντο άνταποη. Έξακολουθείτε
έτσι ως που να φθάσετε οτά 5
έκατοστά. Κατόπιν πλέκετε 3
πόντους καλή και 3 πόντους ά-
νάποη — δηλαδή πάλι λάστιχο,
άλλα πιο χονδρό — και καταλή-
γετε πάλι στο πρώτο λάστιχο
1 πόντο καλή, 1 πόντο άνταποη,
έπίσης 5 έκατοστά. Αυτό είναι
το ένα κομμάτι της ζώνης. Με
τον ίδιο τρόπο πλέκετε το άλλο

κομμάτι και στο τέλος τα ένά-
νετε.

Είναι πιο καλό να πλέκετε
τη ζώνη σε δύο κομμάτια, γιατί
δυσκολεύεται πολύ η εργασία
με 160 πόντους — άντι 80 που
έχομε τώρα — στη βελόνα. Η
ζώνη αυτή είναι πολύ πρακτική
για τους στρατιώτες μας. Κρα-
τεί ζεστά το στομάχι και τη μέ-
ση. Αρχίσετε λοιπόν οι πρωτό-
πειρες τη ζώνη αυτή με ένθου-
σιασμό και εύχες για τη Νίκη.
Κάθε θηλεία μας φέρνει πιο
κοντά της. Είναι κι' αυτό ένα
πετραδάκι στο μεγάλο της οί-
κοδόμημα.

Ορ 30 0,05

Για να γνωρίσουμε καλά τον έχδρό μας

ΠΑΛΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΠΡΗΣΤΙΚΗ
ΒΟΜΒΑ

Όταν έναν έχδρό μας γνωρί-
ζουμε καλά δεν τον φοβόμαστε,
έστω κι' αν είναι δυνατός. Γιατί
θα μπορούσαμε να προετοιμασθώ-
με ανάλογα για την άμυνα έναν-
τίον του. Το ίδιο και με τα διά-
φορα την εποχή αυτή πολεμικά
μέσα. Κοιτάζτε τα τάνκς, τα με-
γαθήρια αυτά της μηχανικής, που
ήτανε το καμάρι των Ίταλών.
Μόλις οι στρατιώτες μας τα γνώ-
ρισαν από κοντά, έφτασε μιά
κουβέρτα, που έρριχναν στις ρό-
δες τους, για να τα άχρηστεύ-
σουν. Γι' αυτό κι' έμεις εδω οτά
μετόπισθεν άς μη φοβόμαστε για
τά μέσα του πολέμου, κι' άς μη
μάς κυριεύη ο πανικός. Πιο καλά
είναι να τα γνωρίσουμε και να
άμυνάμεθα έναντίον των.

Η έμπρηστική βόμβα είναι έ-
να μικρό πραγματάκι, που φέρ-
νει μεγάλες καταστροφές αν το
άφήσουμε άνευδρό να κάνει τη
δουλειά του. Μά όταν μάθουμε ή
γνωρίσουμε τις ιδιότητές του, θα
δούμε πως μπορούμε ν' άντιδρά-
σουμε.

Είναι μιά χημική βόμβα μικρή.
Γι' αυτό μπορούν τ' άεροπλάνα

και φέρουν πολλές μαζί των. Α-
ποτελείται από δύο μέρη, το έξω-
τερικό και το έσωτερικό. Το πρώ-
το είναι καμωμένο από μιά ουσία,
που λέγεται θερμής. Το έσω-
τερικό από ηλεκτρομαγνήσιον.
Τα πρώτα πηνήγνα δευτερόλεπτα,
που θα πέση στο στόχο, άς πού-
με σε μιά στέγη σπιτιού, αρχί-
ζει να καίεται το έξωτερικό του
περίβλημα και να έκσφενδονίζεται
σε μικρά κομμάτια γύρω, δημι-
ουργώντας νέες έστιές πυρκαϊάς.
Το έσωτερικό της βόμβας καίεται
κατόπιν με πολύ λαχυρά ένέργεια.

Εδω δεν πρέπει να χρησιμο-
ποιήσουμε ποτέ νερό. Μπορούμε
να κάνουμε μ' αυτό μεγάλες ζη-
μιές. Να έσπλώσουμε τρομακτικά
τη φωτιά. Γι' αυτό άπαγορεύεται
τελείως η χρήση του νερού. Αμ-
μος στεγνή είναι το μέσο που κα-
ταστρέφει οτή γένεσι της φω-
τιά από έμπρηστική βόμβα. Άς
μη φοβηθούμε κι' άς έχουμε την
ψυχραιμία να τη σκεπάσουμε. Γι'
αυτό άς κρατούμε πάντοτε, όπως
είπαμε και άλλοτε, ένα τενεκέ
άμμο με φτυάρι πρόχειρο. Σαν
καλές νοικοκυρές άς φροντίζουμε
πάντοτε για ό,τι μάς παραγγέ-
λουν οι άνάλογες ύπηρεσίες. Έ-
τσι έκτελούμε και μεις εύσυνείδη-
τα την ύπηρεσία οτά μετόπισθεν.

Η πρόθεσις.

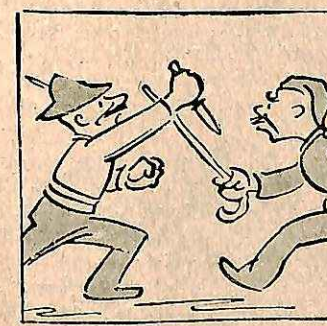
Ο σύνδεσμος.

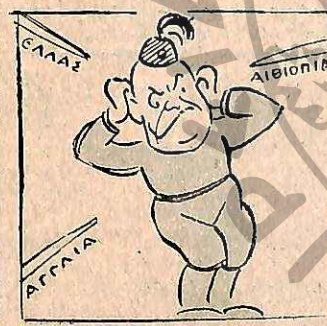
Υποτακτική.

Το στίγμα.

Τα κομμάτια.

Περσιπάται.

Πτώσις Γενική.

Κατάληξις. — Όριστική.

Για να μαθαίνετε

Λεξιγρίφος

Πρόθεσις εις την αρχαίαν κι' ὄργανον τοῦ στόματος σχηματίζουν τραγικὸν ποιητὴν πολὺ γνωστὸν ἡμῶν.

Πυραμίδες

+ = Σύμφωνον
* + * = Αρχ. θεός
* + * + * = Ελλ. νῆ-σος
* + * + * + * = Ελλ. νῆ-σος
* + * + * + * + * = Ζη εἰς βά-ρος τῶν ἁλλων.
Οἱ σταυροὶ καθέτως: Νῆ-σος τοῦ Αἰγαίου.
Ι. ΔΗΜΑΚΗΣ

Τρίγωνον

***** 1η σειρά: "Ελ-
***** λην φιλόσοφος,
***** 2α σειρά: Μία
***** τῶν δωδεκανή-
** των, 3η σειρά:
* Σήκωσε (ἀρχ.),
4η σειρά: "Ἀρθρον, 5η σει-
ρά: Καθώς, 6η σειρά: Σύμ-
φωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.
ΑΓΓ. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

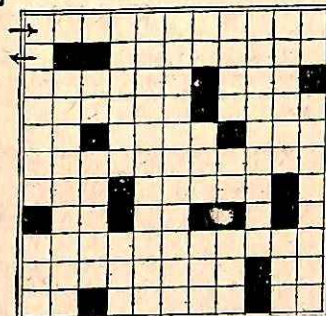
Μαγικὴ εἰκὼν

— Πέτρο, Στέλλα, Τοτό,
Πιπίτα πάμε νὰ παίξουμε;
— Τί;
— Μὰ σὰς τὸ εἶπα.
ΔΗΜ. ΦΡΟΣΥΝΑΚΙΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 21ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρολέξον: "Οριζον-
τίως: 1 "Ἀσία, 2 "Ὀρος, 3 Ἄς,
4 Ἀνά, 5 "Ὀν, 6 "Ἰός, 7 Τό, 8
Νά, 9 Σανός, 10 "Ὀς, 11 "Ἐνα,
12 Τάν, 13 Ἄμε, 14 Πάν, 15 Ἀ.
Σ.Ο., 16 Λώτ, 17 "Ὀν, 18 Στ-
γμα, 19 Ρέ, 20 Μά, 21 Νῆς, 22
ἔρ, 23 "Ὀρα, 24 Νέας, 25 Σιμά
καὶ 26 Λαός. Καθέτως: 1 Ἀγών,
17 ὄμος, 27 Νάι, 15 Ἀνά, 18
ἰα, 29 Ν.Α.Σ., 23 "Ὀμ, 30 Αἰ
9 Σάμος, 31 Ρά, 32 Σία, 33
ἰνα, 34 "Ὀνε, 35 Ἐγών, 4 Ἀ.
Σ.Ο., 36 Μέν, 2 "Ὀν, 37 Σά-
λα, 38 Ἐλ, 39 Ρά, 40 Ἀνά,
41 Ἀ.Α., 7 Τόν, 42 Τρέ, 43
Σῶς καὶ 44 Ἐρος. Κρυπτο-
γραφικόν: Βουδαπέστη, Βού-
δας, Ὑπάτη, τάπη, βούς, δάσος,
βόας, ἔτος, ἄδης, ἔπος, δάς. Γε-
ωγραφικὴ ἀκροστιχίς:
Λάρισα (Λεττονία, Ἀζόρ, Ροδό-
πη, Ἰόνιον, Σόφια, Αἴγιος, Ροδό-
πη, Ἀντιστροφος, πυραμίδες:
ΠΑΡΙΣ (Εὐριπίδης), Ροβάνος,
φάρος, ρίς, Τετράγωνον:
Θήρα, ἦπαρ, ρακί, Ἄρης. Στοι-
χειογρίφος: "Ὡς, ὡά, Μα-
γικὴ εἰκὼν: "Ὁ ἀστυφύλαξ
φαίνεται ἂν κάμωμεν τὴν δεξιάν
πλευράν βάσιν καὶ εἰς τὸ κέντρον
τῆς εἰκόνος ἀπὸ ἐπάνω ἕως κάτω.

Λαβύρινθος

Θὰ εἰσέλθετε εἰς τὸν λα-
βύρινθον ἀπὸ τὸ πρῶτο κά-
τῳ ἀριστερὰ τετραγωνίδιον,
θὰ περάσετε ἀπὸ ὅλα τὰ
λευκὰ καὶ θὰ ἐξέλθετε ἀπὸ
τὸ τετραγωνίδιον πού εἶναι
δίπλα εἰς τὴν εἰσοδὸν (δ-
πως δεικνύουν τὰ βέλη).
Ἀπαγορεύεται νὰ περά-
σετε ἀπὸ τὰ μαύρα τετρα-
γωνίδια ἢ δυὸ φορές ἀπὸ
τὰ λευκά.

Τί εἶναι;

Ἀζαρία: Ποταμὸς
τῆς Εὐρώπης, ζῶον, ὄρος

τῆς Ἀσίας, ὄνομα ἢ εἶδος
πολυτίμου λίθου;

Φέζ: Δένδρον, ἡθοποιὸς
τοῦ κινηματογράφου, πόλις
τῆς Ἀφρικῆς, Αἰγυπτιακὴ
θεοτῆς ἢ ποδοσφαιρικὸς ὄ-
ρος;

Μουσσολίνι: Κωμι-
κὸς ἡθοποιὸς τοῦ κινηματο-
γράφου, κύμβαλον ἀλαλά-
ζον, ἀρχινοχὸς τοῦ Φα-
ραώ, ξύλον ἀπελέκτον ἢ
παρὰ μίαν τεσσαράκοντα;..

Μαγικαὶ λέξεις

Ὑπάρχουν μερικὲς λέξεις
ποῦ ὅταν τοὺς ἀλλάξουμε
τὸν τόνον παίρνουν ἄλλη
σημασία. Ἰδοὺ μερικὲς:
Κουφός — Δοκιμή — Ο-
ρος — Ποσσόν — Θεα — Νο-
μος — Κυρία — Πουλία.
Φ. Ι. ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ

Αἵνιγμα

Ταχυδρόμος ἔφερε γράμ-
μα ἀγγραφο σὲ πόλι ἀθεμέ-
λιωτον.
Β. ΑΓΓΕΛΗΣ

ΚΑΙ ΛΙΓΗ

ΟΤΑΝ ΟΙ ΒΛΕΜΟΙ
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΟΙ...

— Πατέρα, ὁ ἔλεγχός μου!..

Ἐπρόφτανε...

Ἐνα χαμῖνι σταματᾷ
στὸν δρόμο ἕναν κύριο καὶ
τὸν ρωτᾷ:

— Μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε
τὴν ὥρα σὰς παρακαλῶ;
"Ὁ κύριος βγάζει τὸ ρο-
λόι του καὶ ἀπαντᾷ:

— Εἶναι ἀκριβῶς δώδεκα
παρὰ τέταρτο.

— "Ε καλά, εἶπε τὸ χα-
μῖνι. "Ἀμε λοιπὸν νὰ κου-
ρεύσῃ! "Ὡς τις δώδεκα
ἔχεις καιρό!...

Καὶ ἔφυγε γελώντας καὶ
τρέχοντας.

"Ὁ κύριος θυμωμένος ἄρ-
χισε νὰ τρέχῃ πίσω του, ὅ-
ταν τὸν σταμάτησε ἕνας ἀ-
στυφύλακας.

— Τί σὰς ἔκαμε αὐτὸ τὸ
χαμῖνι; ρωτᾷ.

Μοῦ ἐζήτησε τὴν ὥρα καὶ
ὅταν τοῦ εἶπα ὅτι εἶναι 12
παρὰ τέταρτο μοῦ εἶπε νὰ
πάω νὰ κουρεύωμαι...

— "Ε! ὦραϊά! Λοιπὸν, εἶ-
πε ὁ ἀστυφύλακας ἀφοῦ ἐ-
κοίταξε καλὰ τὸ ρολόγι
του, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ
τρέχετε. Ἐχετε ἀκόμη 5
λεπτὰ καιρό.

ΝΙΝΑ Π.

Ἡ χαμένη κούκλα!

Ἡ Μαρίκα εἶναι ἔτοιμη
νὰ κρύψῃ τὴν κούκλα της
κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι.

— Τί κάνεις ἐκεῖ; τῆς λέει
ἡ μαμά της.

— "Α! μαμά, κρύβω τὴν
κούκλα μου γιατί θὰ χαρῶ
πολὺ ἅμα τὴν ξαναβρῶ.

Δυσκολεύονται

ΕΥΘΥΜΙΑ

Ἐξωφρενισμός

Γιῶργος: "Ἐτρωγα
προχθὲς ἕνα αὐγὸ. Ἀλλὰ
ἀπὸ ἀπροσεξία μου μοῦ ἔ-
πεσε μέσα τὸ κουταλάκι.
"Ἐβαλα μιά σκάλα καὶ κα-
τέβηκα κάτω καὶ βρῆκα ἐ-
κεῖ ἕνα ἄνθρωπο πού τὸ
κρατοῦσε κι' ἔτρωγε.

Νίκος: Καὶ δὲν τὸν
γνώρισες; "Ἦμουν ἐγώ.

Ὑπερβολές

— Μπαμπά, εἶδα πρὸ ὀ-
λίγου ἕξω στὸ δρόμο ἕνα
ἀράπη τόσο μαῦρο, ὅσο δὲν
φαντάζεσαι, εἶπε ὁ Λάκης
μπαίνοντας τρεχάτος στὸ
δομάτιο.

— Πολύ! Πολύ μαῦρος
ἦταν παῖδί μου;

— Πολύ! πολὺ μαῦρος
μπαμπά! Φαντάσου μπορεῖς
μ' ἕνα κάρβουνο νὰ τοῦ κά-
νῃς ἕνα... ἄσπρο σημάδι!

Μυστικὸ

— Μὴ λές τίποτα στὸν
Πίπη γιατί δὲν μπορεῖ νὰ
κρατήσῃ κανένα μυστικὸ.

— Μὰ τί λές! Πῶς δὲν
εἶπε σὲ κανένα ὅτι μοῦφαγε
ὅλες τὶς καραμέλλες πού
εἶχα κρυμμένες;

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Ἡ ἈΡΚΟΥΔΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙΑ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Σὰν ἦρθε ἡ ἀνοιξὶς καὶ τὸ δάσος
ἐπρασίνισε ἡ ἀρκούδα εἶπε ἕνα πρῶτ
στὴν Ροδοῦλα:

— Τώρα ἐγὼ θὰ φύγω καὶ ὅσο
κρατᾷ τὸ καλοκαίρι δὲν θὰ ἐπιστρέ-
ψω ἐδῶ.

— Καὶ ποῦ θὰ πᾶς καλὴ μου ἀρ-
κούδα; τὴν ἐρώτησε ἡ Ροδοῦλα.

— Πάω εἰς τὸ δάσος γιὰ νὰ φυλά-
ξω τοὺς θησαυροὺς μου ἀπὸ τοὺς
κακοὺς νάνους. Τὸν χειμῶνα οἱ νά-
νοι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παραμέ-
νουν μέσα στὴ γῆ. Τὸ χιόνι παγώνει
καὶ ὅτι κι' ἂν κάμουν νὰ τὸ τρυπή-
σουν, δὲν κατορθώνουν τίποτε. Τὸ κα-
λοκαίρι ὅμως πού ὁ πάγος λιώνει
ἀνεβαίνουν καὶ αὐτοὶ ἐπάνω καὶ ἀρ-
χίζουν νὰ κλέβουν ὅτι ἐβρουν.

Ἡ Ροδοῦλα ἐλυπήθηκε πολὺ μ'
αὐτὸν τὸν ἀποχωρισμό.

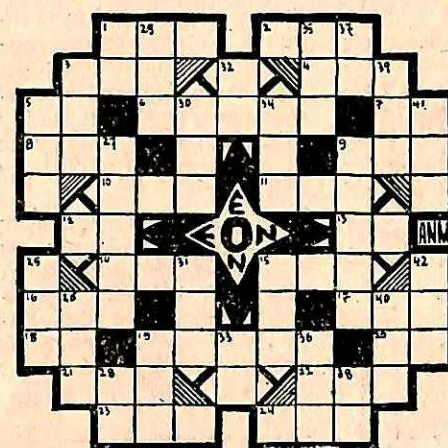
Ἐπειτα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἡ μητέ-
ρα ἔστειλε τὰ κορίτσια στὸ δάσος
νὰ μαζέψουν βατόμουρα.

Καθὼς ὅμως μαζεύαν τὰ βατόμου-
ρα εἶδαν κοντὰ σ' ἕνα δένδρον ἕνα μι-
κρὸν ἄνθρωπο μὲ μακριὰ γένεια, ἄ-
σπρα σὰν τὸ χιόνι. Ἡ ἄκρη ὅμως ἀ-
πὸ τὰ γένεια τοῦ εἶχε πιασθῇ ἀπὸ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως:

1) Θεὸς τῶν δαδῶν 2) Συμπερασματικὸς σύνδεσμος, 3) Ὁμοιω-
ματικόν, 4) Γάλλος συγγραφεὺς, 5) Ἰρλανδὸς συγγραφεὺς, 6)
Νησί τοῦ Αἰγαίου, 7) Νότα βυζαντινῆς μουσικῆς, 8) Ὑπομονητικὸν
ζῶον (κλῆτ.), 9)

Θεὰ τοῦ Ὀλύμπου, 24) Κάτοικος τῆς ἀρχαίας Ἰωνίας.

Καθέτως:

5) Σῆμα κινδύνου, 25) Διότι (ἀρχ.), 3) Κτητικὴ ἀντωνυμία
(γεν. πληθ.), 26) Νόμισμα βαλκανικοῦ κράτους.

1) Νότα βυζαντινῆς μουσικῆς, 27) Ἀποτελοῦν καὶ οἱ Ἕλληνες
ἕνα τοιοῦτον, 28) ΝΗ., 29) Πρόθεσις, 19) Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης,
30) Ναυτικὸς Ἀθλητικὸς Σύνδεσμος, 31) Υἱὸς τοῦ Νῶε, 32) Ἀνθή,
33) Ἀρθρον (πληθ.), 34) Γάλλος Στρατάρχης, 15) Κατοικίδιον
ζῶον, 35) Τρέξιμο νεροῦ, 36) Τοπικὸν ἐπὶ ῥημα, 37) Ὑποθετικόν,
9) Μέσον φωτισμοῦ, 38) Ἀριθμητικόν, 39) Προσωπικὴ ἀντωνυμία,
40) Ὅ,τι καὶ τὸ 23 ὀριζοντίως, 41) Ἀφησε (δημ.), 42) Ὅχι
ἀνισα.
ΑΓΓ. Μ. ΜΟΣΧΟΣ

Μαγικὸν γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐν ὁς
γράμματος τῶν κάτωθι λέ-
ξεων δι' ἐνὸς ἄλλου πάντο-
τε τοῦ αὐτοῦ νὰ σχηματι-
σθοῦν ἄνευ ἀναγραμματι-
σμοῦ ἄλλα τόσα λέξεις:
Θόλος, αἶνος, γεῦμα, Πά-
δος, σάνις, αἶμα.

Τ. Ν. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ

Ὁμηρικὸς ἥρω

Μὲ τέσσερα καὶ τὰ αὐτὰ
γράμματα ἀλφαβητικῶν γρά-
ψατε τὸ ὄνομα ἐνὸς Ὁμη-
ρικοῦ ἥρωος.

ΔΗΜ. Ν. ΦΡΟΣΥΝΑΚΙΣ

Αἵνιγμα

Εἶμαι νῆσος τοῦ Αἰγαίου
τὸ λαϊκὸ μου μ' ἀφαιρεῖς
καὶ μιά πρόθεσι μπροστὰ
ἰσοῦ

ἐν τῷ ἅμα θεὸ νὰ βοηθῇ.

Ὅταν τὴν οὐρὰ ἀφαιρέσῃς
ἄλλη πρόθεσι θὰ βρῇς.
Κόψε μου καὶ τὸ κεφάλι
ἕνα γράμμα νὰ ἴδῃς.
Κι' ἀπὸ μίαν τὴν λέξι
πού ὑπάρχει στὸ νερό
ἐκατήντησα στὸ ῥό.

Ι. Π. ΠΟΛΛΑΚΗΣ

— Κυρὰ ἀρκούδα, σὲ παρακαλῶ,
ἀφῆσέ με καὶ σοῦ δίνω ὅλα μου τὰ
πλούτη. Χάρισέ μου τὴ ζωή! Ἀπὸ
ἕνα τόσο μικρὸ καὶ ἀδύνατον πρᾶγμα
τίποτα δὲν θὰ βγάλῃς. Ἐπειτα γιατί
δὲν τρῶς αὐτὰ τὰ δύο κορίτσια; Εἴ-
ναι τρυφερά καὶ παχουλά σὰν περ-
δικούλες.

Καταθυμωμένη ἡ ἀρκούδα θὰ ἐ-
σκότωνε τὸν διεστραμμένο αὐτὸ πλά-
σμα ὅταν ἡ Ἀσπροῦλα καὶ ἡ Ροδοῦ-
λα τὴν παρεκάλεσαν νὰ τοῦ χάρισῃ
τὴ ζωή.

Στὸ τέλος κατῴρθωσαν νὰ πείσουν
τὴν ἀρκούδα νὰ τοὺς κῆνῃ τὸ χατήρι
των.

Αὐτὴ ἡ καινούργια καλωσύνη τῶν
κοριτσιῶν ἔλαβε τὴν ἀμοιβή της.

Γιατί ἡ ἀρκούδα ἦταν ἕνας ὠραι-
ότατος νέος ντυμένος στὰ χρυσά.

— Ἐγὼ εἶμαι βασιλόπουλο, εἶπε,
ἀλλὰ αὐτὸς ὁ κακὸς νάνος μ' ἔχει
μαγέφει. Καὶ τότε μόνον θὰ γινόμου-
να πάλι ἄνθρωπος ἂν ὡς ἀρκούδα
δὲν θὰ ἔκανα σὲ κανέναν κακὸ. Καὶ
νὰ ποῦ χάρις στὴν καλωσύνη σας
δὲν ἐσκότωσα τὸ νάνο καὶ ἐτοῖ ἐ-
γίνα πάλι ἄνθρωπος.

Τὸ βασιλόπουλο ὕστερα παντρεύ-
θηκε τὴ Ροδοῦλα καὶ ὁ ἀδελφὸς του
τὴν Ἀσπροῦλα. Καὶ ἡ καλὴ τους μη-
τέρα ἦταν εὐτυχισμένη πού οἱ κόρες
τῆς ἐγίναν βασιλοπούλες.

ΟΙ ΣΚΑΠΑΝΕΙΣ ΣΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ

Στο σχολείο, που είναι κοντά στον Υποτομέα μας, γίνεται προχθές διανομή δελτίων για τρόφιμα. Ο ομαδάρχης μας μαζί με τις άλλες υπηρεσίες που είχε μοιράσει στους συναγωνιστές σκαπανείς, εκείνη την ημέρα, είχε στείλει και δύο ακόμη στη διανομή των δελτίων για να βοηθήσουν τα άστυνομικά όργανα στην υπηρεσία εκείνη.

Καθώς, τυχαία, έπερνούσα έξω από το σχολείο, είδα τους δύο Σκαπανείς που ένας έβαζε στη σειρά αυτούς που ήρχοντο να πάρουν τα δελτία τους και ο άλλος έδινε πληροφορίες σχετικές με τον τρόπο που θα τα συμπλήρωναν.

— Παρακαλώ, κύριε, πάρετε σειρά! Είναι διαταγή ή διανομή να γίνεται με προτεραιότητα. Έτσι γρηγορώτερα θα τελειώσετε

κι' εσείς και η επιτροπή θα μπορέσει να κάμει τη δουλειά της καλύτερα.

Τά έλεγε αυτά ο ένας από τους Συναγωνιστές με χαμόγελο και με λεπτότητα και ευγενικό τρόπο, ενώ ο άλλος με την ίδια ευγένεια και λεπτότητα έδινε τις οδηγίες για την συμπλήρωση των δελτίων:

— Προσέξτε παρακαλώ! Έδώ είναι η θέσις για το

«Έτρεξε τότε και την πήρε από το χέρι.

όνομα του οικογενειάρχου, εδώ για την ηλικία του... κλπ. Πάλι, αν έχετε καμιά άπορία, περάστε και θα σας εξηγήσω...

Ο ΚΗΠΟΣ ΤΩΝ

«Εκείνη την ώρα εφάνηκε στην πόρτα μια γρηούλα με τα κάτασπρα μαλλιά της, που μόλις μπορούσε να περπατήσει τραβώντας τα πόδια της.

Ο ένας από τους συναγωνιστές έτρεξε τότε, την πήρε από το χέρι και είπε σ' εκείνους που περίμεναν στη σειρά:

— Ελπίζω, κύριοι, πως δεν θάχετε αντίρρηση να πάω πρώτη η κυρούλα να πάρη τα δελτία της, αφού βλέπετε πως τα ποδάρια της δεν αντέχουν να περιμένη στη σειρά:

— Μάλιστα, μάλιστα,

μπράβο παιδί μου, εφώναξαν όλοι. Και ο μικρός Σκαπανέας την ώδηγησε πρώτη στο γραφείο.

«Ακουσα ύστερα να σχολιάζουν όλοι τη διαγωγή των Σκαπανέων μας και να λέν: «Η Ε.Ο.Ν. πράγματι είναι το καλύτερο σχολείο που τα παιδιά μας ασκούνται στην αρετή».

Και πρέπει να σας πω πως έφυγα υπερήφανος από εκεί, γιατί και εγώ ανήκω στην οργάνωσή και έχω τέτοιους συναδέλφους.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Δύο παλληκάρια

Δυο παλληκάρια πάνε στον πόλεμο. Στο ένος την όψη τη φλογισμένη βλέπω της νειότης τ' ώραίο ξεπλάνημα: την Νίκη ενύκολη την προσμένει.

Στου άλλου τα μάτια τα χαμηλόφωτα και στην αντρίκεια χλωμή θωριά του, βλέπω του φόβου την περιφρόνησι και την απόφασι του θανάτου.

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

Σκαπανέων μας

Το διηγηματάκι μας

«...ΤΟΤΕ ΘΑ ΤΟΥΣ ΡΙΞΟΥΝ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ...»

— Ήρθε η άνοιξη! Έλεγε η μικρή Νίτσα στη γιαγιά της καθώς έβλεπε τον λαμπρόν ήλιο και ένοιωθε τη ζεστασιά του.

— Όχι, παιδί μου, δεν είναι ακόμη άνοιξη. Είναι μονάχα μια ωραία χειμερινή λιακάδα, είπε η γιαγιά κι' εξακολουθούσε το πλέξιμο της κάλτσας που θα στέλνε στον έγγονό της που πολεμά στο μέτωπο.

— Μά δεν βλέπεις την ά-

μοιάζει με νυφούλα. Έσ' δεν μούλεγες πάντα πως την άνοιξη ανθίζουν τα λουλούδια;

«Αλήθεια είναι αυτό Νίτσα, είπε η γιαγιά, μα η άμυγδαλιά είναι πάντα βιαστική. Βγάζει πρώτη τα λουλούδια της στο τέλος του χειμώνα. Νά! Άμα ιδη έτσι ωραίες ημέρες σαν την σημερινή ξεγελιέται και αφήνει τα λουλούδια της ν' ανοίξουν. Ξέρεις όμως τί μπορεί να πάθ' η βιαστική αυτή κυρία;

— Δεν ξέρω γιαγιά!

— Αϊ λοιπόν! Πολλές φορές, άμα ανοίξουν ένωρίς τα λουλούδια της, πλακώνουν παγωνιές ύστερα και της τα καταστρέφουν. Και έτσι ούτε άνθη της μένουν ούτε καρπούς θά κάμει!

— Και όλα αυτά γιατί βιάστηκε ν' ανθίση, είπε σκεπτικά η Νίτσα.

— Θυμάσαι, Νίτσα, μια παροιμία που σου είπα κάποτε για τους βιαστικούς; ρώτησε η γιαγιά.

— Ναι, γιαγιά: «Όποιος βιάζεται σκοντάφτει».

— Αυτό λοιπόν παθαίνει

πολλές φορές κι' η άμυγδαλιά! Τιμωρείται για τη βιασύνη της. Ακριβώς όπως τιμωρήθηκε και σ' χθες που πήγες βιαστικά να πιάσης το κουβάρι μου και καθώς έτρεχες χτύπησες το πόδι σου.

— Κρίμα! Κι' εγώ νόμιζα πως τελείωσε πιά ο χειμώνας.

— Δεν τελείωσε ακόμη. Όμως το καλοκαίρι αρχίσει να μ'ας ειδοποιή πως είναι κοντά. Και η σημερινή ώρα ημέρα και η βιαστική ανθισμένη άμυγδαλιά είναι απλώς τα πρώτα του μηνύματα πως έρχεται.

Έφ'ετος Νίτσα πρέπει νάρη αλήθεια πιο γρήγορα το καλοκαίρι. Εκεί πάνω στο Μέτωπο χιλιάδες παιδιά μας, που πολεμούν τους Ιταλούς, παγώνουν μέσα στα χιόνια και στις βροχές και στους παγερούς άερηδες και όμως με όλα αυτά τα εμπόδια τσακίζουν τον έχθρο και κάθε μέρα κερδίζουν και μια Νίκη. Φαντάσου τώρα, όταν δεν θ'άναι πια κρύο και χιόνια, και θάρθουν οι καλές ημέρες σαν τη σημερινή...

— Κρίμα. Κι' εγώ νόμιζα πως τελείωσε ο χειμώνας.

μυγδαλιά που φόρεσε τα ωραία της φορέματα; Έτσι, με τα άσπρα λουλούδια της,

νού χωριού... Ο κ. πρώην λοιπόν λογαριάζει να πάη στην Άγγλια και να ζήση εκεί τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του με ανάπαυσι και καλοπέρασι, αφού ήταν κάτοχος μεγάλης περιουσίας, αυτής δηλ. που είχε κλέψει στη γνωστή εσπερίδα της Γουρουνόπολης... Τά χρήματά του τα έχει βάλει σε κάτι σιδερένια χρηματοκιβώτια, που ήταν αδύνατο ν' ανοιχτούνε κι' από τον πιό επιτήδειο κλέφτη. Για να τα μεταφέρει από την τράπεζα στα χρηματοκιβώτια μεταχειρίζεται ένα χαμάλω, τον άνηθο των χαμάλωδων, ένα σκύλο με μεγάλα κρεμασμένα αυτιά, που δεν έβλεπε ποτέ να μάθ' τί είχανε μέσα κείνες οι βαρείες βαλίτσες...

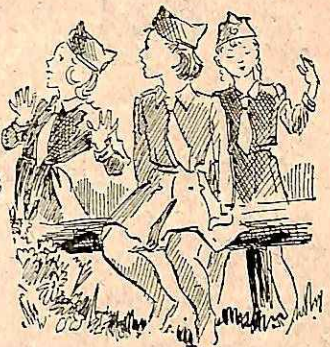
Την προτελευταία μέρα ο κύριος πρώην του είπε: — Αύριο, φίλε μου, αύριο, θά κάμωμε το τελευταίο μας ταξιδάκι... Είμαι πολύ ευχαριστημένος από σένα... Θά σ' πληρώσω βασιλικά για την υπηρεσία σου. Ός τόσο άς μπούμε σ' αυτό το μπάρ να πάρουμε ένα ποτηράκι μύρα... για να ξεκουρασθής.

Το περίεργο όμως είναι πως ο χαμάλω δεν παρήγγειλε παρά τί νομίζετε; Ένα τσάι και μάλιστα χωρίς ζάχαρι, ενώ ο κύριος πρώην κατέβασε το ένα πίσω από το άλλο πολλά ποτήρια μύρα, έτσι που κατ' τα μεσάνυχτα αναγκάστηκε ο κουβαλητής των θησαυρών του να τον κουβαλήση στο σπίτι του σε κακά χάλια... Την άλλη μέρα ο Χάρυ Κόντακ γέμισε και την τελευταία βαλίτσα και τη φόρτωσε στους δυνατούς ώμους του βοηθού του...

— Και τώρα δρόμο, του είπε γελώντας και πετώντας από τη χαρά του...

Τίναξε έξω από τη βάρκα το δολοφόνο.

ΕΞΥΠΝΑ

ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

Η μικρή ζωόφλη...

— Μαμά, η Λιλή τραβά την ουρά της γάτας!

— Καλά, θά την διορθώσω εγώ!

— Μά πές της λοιπόν να μην την τραβά, γιατί είναι η σειρά μου να την τραβήξω κι' εγώ!

Άς φορούσε μαύρο!

Ο διαβάτης στον μικρό υπηρέτη που σκούπιζε τον δρόμο:

— Ανόητε, δεν προσέχεις! Μου λέρωσες το άσπρο μου παντελόνι.

— Και τί φταίω εγώ, κύριε; Άλλη φορά να φοράτε μαύρο!

τότε τα παλληκάρια μας θά πολεμούν χωρίς εμπόδια και τότε ξέρεις τί θά γίνη, παιδί μου;

— Ξέρω, γιαγιά, είπε ολόχαρη η Νίτσα: Θά τους ρίξουν στη θάλασσα!...

τρέχη δεξιά άριστερά και να φωνάζη.

— Πιάστε τον κλέφτη!

Ός τόσο ο χαμάλως εκεί που έτρεχε έπεσε στα χέρια ενός άστυνομικού, που τον άρπαξε άμέσως από το σέβρο και τον κουβάλησε στο πιό κοντινό άστυνομικό τμήμα... Σε λίγο καταφτάνει εκεί και ο Χάρυ Κόντακ κι' η πρώτη του δουλειά ήταν ν' απλώση το χέρι για να πάρη τη βαλίτσα... από τα χέρια του κλέφτη...

— Όχι προτού δούμε τί έχει μέσα... φωνάζει ο άστυνομικός και με κάτι κλειδιά που κρατούσε μαζί του την ανοίγει.

Οι λύκοι, οι σκύλοι και τα μούλάρια ακόμα που βρίσκονταν εκεί στο άστυνομικό τμήμα τά χάνουν βλέποντας τέτοιο θησαυρό.

Ο κουβαλητής της βαλίτσας βάζει το χέρι στον όμο του κυρίου πρώην και φωνάζει. (Ακολουθεί)

Ο ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ

13.

(Συνέχεια)

— Όχι έλεος γι' αυτό το τέρας φονάζουν εξαγριωμένοι οι επιβάτες. Στη θάλασσα... Στη θάλασσα...

— Τράβα λοιπόν ν' άνταμώνης το θύμα σου, φωνάζει τότε ο ναύτης και με τα δυνατά του χέρια τινάζει έξω από τη βάρκα το δολοφόνο.

Δύο στιγμές μονάχα χρειάστηκαν για να συμπληρωθ' όλο τοούτο το δράμα. Από τον «Λεβιάθαν» δεν έχουνε μείνει παρά μερικά σανίδια, άδεια νά κιβώτια και βαρέλια σκορπισμένα εδώ κι' εκεί.

Σ' ένα από αυτά τα ξύλινα απομεινάρια ένας ναυαγός κρατιέται μ' όλη του τη δύναμι που δίνει η άπελπισία... Όρες παλεύει... Δε θέλει να πεθάνη. Όχι... Όχι... Όμως αλλοίμονο. Όσο περνά η ώρα η δύναμι του παραλύει. Όσο που φθάνει το μάτι του δε βλέπει παρά κύματα και συντρίμματα που άνεδοκατεβαίνουν μαζί του!

Τά χέρια του χαλαρώνουν, τα μάτια του κλείνουν και σιγά σιγά γίνεται κι' αυτός ένα άψυχο πρῶμα... Μά ω εὐτυχία! Μέσα στη νάρκη, όπου βρίσκεται, νοιώθει κάποιον να τον άρπάξη, να τον βάζη στη ράχι του και να κο-

λυμπά... τραβούνε μακριά... πολύ μακριά. Ο άνέλπιτος σωτήρας του κάτι του λέει. Μά δεν μπορεί να του άπαντήση. Είναι λοιπόν αλήθεια όλα ταούτα η πλάσματα της φαντασίας την ώρα του θανάτου; Όχι... Πραγματικά κάποιος άγνωστος με μεγάλο κόπο κατάρφερε να τον βγάλη σε μιάν άκρογιαλιά.

Όταν άργότερα, πολύ άργότερα, ο ναυαγός ήρθε τον έαυτό του, δεν μπορούσε να καταλάβη στην αρχή πως είχε βρεθ' σε κείνο το μέρος... Σε λίγο όμως αρχίζει να θυμάται και εξαφνα πετιέται άπάνω και φωνάζει σαν τρελλός.

— Σώθηκα... σώθηκα δυο φορές... Δική μου τώρα ανοίγεται η ζωή. Και μπροστά σε κάτι θαλασσοπούλια που ήταν οι μόνοι μάρτυρες αυτής της σκηνης ο Χάρυ Κόντακ, ο

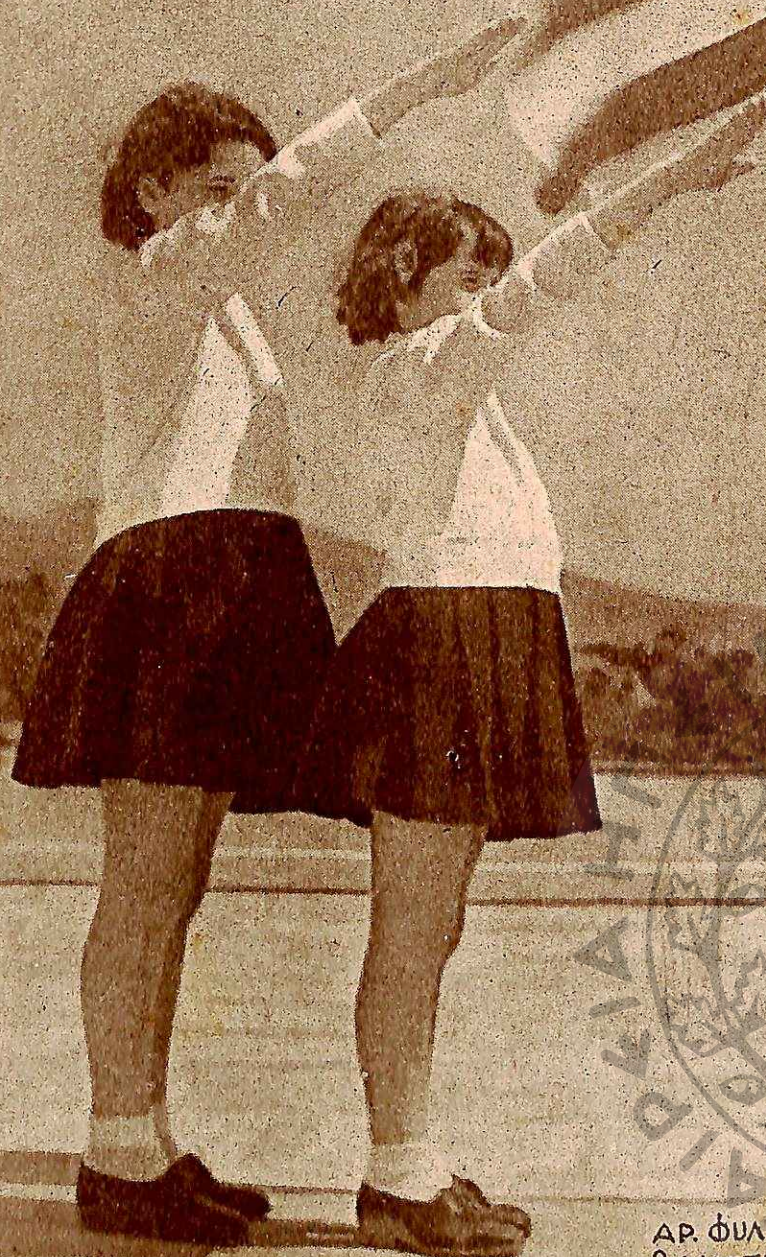
κύριος πρώην (γιατί αυτός ήταν) αρχίζει να χορεύη ένα τρελλό χορό... ένα άμερικάνικο τρελλό χορό!

Εκεί τον έβγαλε, εκεί, βλέπεις, ξέσπασε η χαρά του!...

Πέρασαν μερικές έβδομάδες από το τραγικό ναυάγιο του «Λεβιάθαν», που στοίχισε τη ζωή σε 1.333 τετραπόδα και 769 δίποδα... Η εταιρία που ήταν άσφαλισμένο το βαπόρι έβγαλε πολλά πακέτα πεντοχίλιαρα από τα χρηματοκιβώτια της για να πληρώση τη ζημιά...

Ο Χάρυ Κόντακ ζη τώρα πιά με ήσυχία, εύτυχισμένος... Ο Σέρλοκ Χόλμς των τετραπόδων δεν υπάρχει πιά, γιατί, καθώς έγραψε η εφημερίδα, τον βρήκανε πνιγμένο σε κάποιο άπόμερο άκρογιαλί και τον θάψανε στο νεκροταφείο του πιό κοντι-

Η Νεοραϊά

ΑΡ. ΦΥΛ. 23 (126)
8 ΜΑΡΤΙΟΥ 1941-ΣΤ'